

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Diplomová práce

**Podpora rozvoje venkovské turistiky z domácích
a zahraničních programů a zdrojů**

Veronika Klášterková

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Veronika Klášterková

Provoz a ekonomika

Název práce

Podpora rozvoje venkovské turistiky z domácích a zahraničních programů a zdrojů

Název anglicky

Support for the development of rural tourism from domestic and foreign programs and resources

---

Cíle práce

Cílem je analyzovat podporu ve venkovské turistice z domácích a zahraničních programů a zdrojů. Specifikovat možnosti podmínek pro obdržení dotací z těchto programů a zdrojů.

Metodika

Při zpracování bude využito teoretických poznatků, analýzy a syntézy, komparace, použití vhodných nástrojů a rozbor jejich účinnosti a kvantifikace. Bude využito publikací českých i zahraničních autorů a dalších dostupných zdrojů.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

venkovská turistika, dotace, zdroje, programy, rozvoj

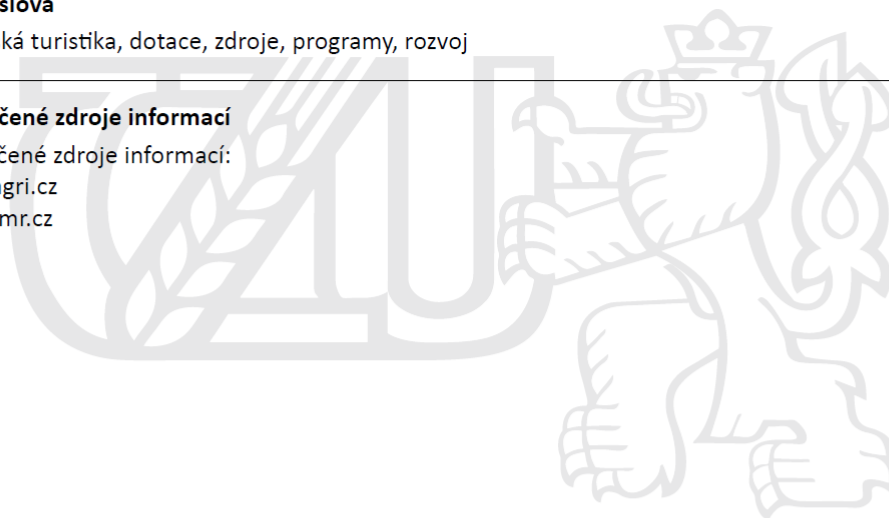

Doporučené zdroje informací

Doporučené zdroje informací:

www.eagri.cz

www.mmr.cz

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lenka Gotthardová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra řízení

Elektronicky schváleno dne 12. 2. 2016

prof. Ing. Ivana Tichá, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 17. 2. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 02. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Podpora rozvoje venkovské turistiky z domácích a zahraničních programů a zdrojů“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Lence Gotthardové, CSc. za cenné odborné rady a konzultace v průběhu zpracování této diplomové práce a majiteli jezdecké školy Petru Půlpánovi, který mi pomohl se hlouběji podívat do uvedené problematiky především z praktického hlediska.

Podpora rozvoje venkovské turistiky z domácích a zahraničních programů a zdrojů

Support for the development of rural tourism from domestic and foreign programs and resources

Souhrn

Diplomová práce „Podpora rozvoje venkovské turistiky z domácích a zahraničních programů a zdrojů“ je vytvořena na základě odborné literatury, programových dokumentů, strategií, koncepcí a dohod z oblasti cestovního ruchu se zaměřením na venkovský cestovní ruch. Na tomto základě byl zmapován cestovní ruch České republiky a jeho potenciál do budoucích let, s využitím národních a mezinárodních podpor.

V práci jsou zpracovány jednotlivé kraje České republiky. Každý kraj se může pochlubit zajímavými přírodními, kulturními a historickými památkami, který oslovuje jak domácí tak zahraniční turisty. Dále je v práci popsána situace venkovských oblastí. Tato problematika byla zkoumána především z dokumentů zaměřených na cestovní ruch a venkovské destinace. Dále se práce zabývá způsobem, jakým Česká republika poskytuje prostředky v rámci tohoto odvětví, a zda se daří zlepšovat situaci pro větší návštěvnost a atraktivitu země.

Summary

The diploma thesis „Support for the development of rural tourism from domestic and foreign programs and resources“ is made on the base on specialized literature, program documents, strategies, concepts and agreements from the tourism, especially rural tourism. On this base was explored the tourism of the Czech Republic and its potencial for the future years, especially for national and international supports.

In the thesis are mapped out regions of the Czech Republic. Every region can boast the interesting natural, cultural and historical sightseeings which are favourite for foreign and domestic tourists. In the next part of thesis is described the situation of rural regions. This problematic was examined especially from documents conneting with tourism and rural destinations. Finally the thesis is interested in which way the Czech Republic

provides the financial means in this branch and whether it is able to improve the situation of attendance and attractiveness for tourists.

Klíčová slova: cestovní ruch, venkovská turistika, podpora, programy, dotace, zdroje, instituce, rozvoj, spolupráce, regiony, projekty

Keywords: tourism, rural tourism, support, programmes, grants, sources, institutions, development, cooperation, regions, projects

OBSAH

1. Úvod.....	10
2. Cíl a metodika.....	13
3. Teoretická východiska	15
3.1. Vymezení základních pojmů cestovní ruch a turistika	15
3.1.1 Destinace a jejich propagace.....	17
3.1.2 Venkovská turistika	18
3.1.3 Trvale udržitelný rozvoj.....	21
3.2. Národní a mezinárodní organizace cestovního ruchu.....	22
3.2.1 Mezinárodní organizace cestovního ruchu	22
3.2.2 Státní organizace v oblasti cestovního ruchu České republiky.....	25
3.3. Regionální a strukturální politika	28
3.3.1 Vymezení regionální a strukturální politiky	28
3.3.2 Strukturální a investiční fondy.....	30
3.3.3 Regionální politika České republiky.....	33
3.3.4 Národní dotace a programy.....	34
3.4. Vývoj a srovnání programových období České republiky v letech 2004-2006, 2007-2013 a 2014-2020 + Program rozvoje venkova	37
3.4.1 Etapa 2004-2006.....	37
3.4.2 Programové období 2007 – 2013.....	39
3.4.3 Programové období 2014 - 2020	47
4. Praktická část	51
4.1. Cestovní ruch České republiky	52
4.1.1 Vnitřní cestovní ruch	57
4.2. Návštěvnost krajů České republiky	59
4.3. Podpora rozvoje venkovské turistiky v současném období.....	75
4.3.1 Program rozvoje venkova	75
4.3.2 Strategie Evropa 2020.....	78
4.3.3 Dohoda o partnerství.....	79
4.3.4 Strategie regionálního rozvoje ČR na roky 2014-2020	82
4.3.5 Koncepce státní politiky cestovního ruchu 2014-2020.....	85
4.3.6 Integrovaný regionální operační program pro období 2014-2020.....	90

4.3.7 Národní program podpory cestovního ruchu 2010-2016.....	93
4.4. Praktický příklad.....	94
5. Závěr.....	96
6. Seznam použitých zdrojů.....	101
7. Přílohy.....	114

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Prostředky ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Iniciativ Společenství v ČR v období 2004—2006.....	39
Tabulka 2 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007-2013	44
Tabulka 3 Čerpání finančních prostředků PRV 2007-2013 (údaje k 31. 12. 2013)	47
Tabulka 4 Důvody cestování	51
Tabulka 5 Jednodenní návštěvníci – důvody návštěvy.....	53
Tabulka 6 Zahraniční turisté – důvody návštěvy.....	55
Tabulka 7 Počty domácích a zahraničních turistů v České republice.....	57
Tabulka 8 Celkové náklady domácích a zahraničních návštěvníků	58
Tabulka 9 Podíly turistů v jednotlivých krajích ČR	59
Tabulka 10 Finanční prostředky z PRV a IROP	82
Tabulka 11 Rozdělení priorit Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR 2014-2020	88
Tabulka 12 Počet projektů a objem financí v jednotlivých prioritách Koncepce.....	88
Tabulka 13 Finanční prostředky z IROP 2014-2020	92

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Operační programy v období 2014-2020	49
Graf 2 Předpokládané alokace finančních prostředků (v %) PRV do jednotlivých oblastí.....	50
Graf 3 Jednodenní návštěvníci a jednotlivé kraje	54
Graf 4 Zahraniční turisté a návštěvnost jednotlivých krajů ČR.....	56

1. Úvod

Čas je nejvzácnější aktivum na světě. Mnoho ekonomů, vědců, politiků, odborníků, lídrů, manuálních pracovníků, ale také rodin s dětmi, studentů, důchodců a spousta dalších skupin, do kterých se člověk může zařadit, si plně uvědomují jeho hodnotu a podle toho s ním také pracují. V současném světě plném nesčetných možností, v době, kdy lékaři a vědci mohou uzdravit člověka z dříve nevléčitelných nemocí, kdy moderní technologie umožňují propojit lidi po celém světě z pouhého zapnutí počítače, cestovat přes celou zeměkouli za jeden den, by se mohlo zdát, že všechno je jednoduché a lidé si mohou užívat života plnými doušky. Přesto ne každý na Zemi má tyto možnosti, ne každý si tento „standard“ může dovolit.

Dnešní doba sebou nese značné rozdíly nejenom mezi kontinenty, ale také mezi zeměmi, často i mezi lidmi v jedné zemi, regionu, městě nebo ulici. V době internetu, televize, satelitů a dalších zdrojů, si lidé mohou najít informace, co se kde událo na různých místech planety, mohou spolu komunikovat přes několik kontinentů nevídanou rychlostí, obchodovat a zajišťovat služby. Toto vše zároveň umožňuje volný pohyb zboží, lidí, kapitálu a vznik globálních institucí, firem, fondů a jiných uskupení. Tomuto propojení se říká globalizace.

Ale i k dobré myšlence se může přidat také špatná. Volnost umožňuje obchodovat také s lidmi, zvířaty, zbraněmi či návykovými látkami. Vznikají mezinárodní teroristická hnutí, mafie, pašerácké skupiny, nekalé obchody a finanční transakce, které mohou destabilizovat celý stát, uskupení států nebo celý svět.

Do popředí se v současné době také dostává pojem multikulturalismus, jehož myšlenkou je propojení více různých kultur a společné soužití lidí různých přesvědčení. Je více než jasné, že vzájemná komunikace mezi jednotlivými etniky, náboženstvími a kulturami by při těchto možnostech neměla váznout. A v sázce je dnes opravdu mnoho. Stále více lidí je dnes schopno komunikovat na velké vzdálenosti se svými rodinami, známými nebo kamarády, kteří se rozhodli cestovat, žít nebo pracovat v zahraničí. Je však otázkou, jestli opravdu moderní technologie mohou nahradit osobní kontakt. Dnes můžeme komunikovat přes sociální sítě, telefonní služby, videokonference, ale lidé ztrácí mimiku, postoje, pohled či fyzický kontakt druhého člověka.

V jednom státě spolu žijí lidé různých kultur, ale dnešní situace ukazuje, že je tato možnost snadno zneužitelná a dokáže vyvolat mezinárodní konflikty. Evropa v současnosti čelí určité transformaci, především díky vlně uprchlíků migrujících ze svých zemí, které jsou ohroženy válečnými konflikty a hledají útočiště na starém kontinentu. Evropská unie (EU) je rozpolcená a dochází ke konfliktům hlavních hráčů, kteří rozhodují v oblasti přijetí či nepřijetí uprchlíků do zemí EU a zabezpečení hranic Schengenského prostoru.

Všechny tyto aspekty jsou velmi náročné na komunikaci, pochopení, toleranci a organizaci. Řeší se v rovině politické, bezpečnosti i sociální a jedna z možností, která pomáhá propojovat lidi po celém světě, a to nejenom v oblasti moderních technologií, ale také pomocí osobního kontaktu, sbírání vlastních zkušeností a udělání si vlastního názoru na celou situaci, je sbližování v rámci cestování. Cestování umožňuje nahlédnout i pod pokličku informací, které se člověk dozví v televizi, na internetu nebo jen z doslechu. Lidé si tak mohou udělat obrázek, jak se žije v jiné zemi, na jiném kontinentu, jaké jsou místní tradice, kulturní a historické zvyky, památky či příběhy. Jakým přírodním bohatstvím daný stát nebo region disponuje a s jakými ekonomickými příležitostmi nebo problémy se potýká.

Možnosti a důležité faktory České republiky (ČR) tvoří úspěch při rozvoji cestovního ruchu. Jedná se především o lidi a finance. Česká republika je od roku 2004 součástí Evropské unie a řídí se jejími pravidly. Jedním z charakteristických cílů ve všech státech unie je i podpora cestovního ruchu, a to především specifického druhu turismu, který souvisí s venkovskými regiony, a tím je venkovská turistika.

Turismus všeobecně napomáhá rozvoji regionů a umožňuje jejím obyvatelům získat obživu, udržet místní tradice a zdroje. Venkovská turistika také pomáhá revitalizovat historické památky a udržovat přírodní bohatství. Navíc umožňuje poznat místní zvyky například díky společenským a kulturním akcím a dále zachovat historické, technické památky a stavby, které zde zanechaly předešlé generace.

Česká republika rozvoj cestovního ruchu podporuje národními dotacemi, které plynou ze státního rozpočtu v rámci různých tematických okruhů a dále v rámci strukturálních fondů, kde dostává finanční prostředky od Evropské unie a přerozděluje je v rámci programů a podprogramů především na regionální úrovni. Cestovní ruch je důležitou složkou v příjmech státu a v tvorbě zaměstnanosti a je na něj navázána řada dalších služeb.

Pospolitost národa a znalost území jdou ruku v ruce a díky tomu umožňují stavět na celkové reputaci země a příjemném a vstřícném prostředí, které láká turisty stejně jako kulturní a historické bohatství. Výhodou tohoto odvětví je také, že do něho může přispět velká část občanů republiky, ať tím, že pěstují místní potraviny a chovají zvířata, tak tím, že vytvářejí místní kolorit. Propojuje lidi s vysokým postavením, majetné osoby, ale i ty, kteří nemohou nabídnout vliv nebo finance, ale mohou nabídnout svou zručnost, šikovnost a odhodlání nebo třeba ty, kteří vytvářejí příjemnou atmosféru a zábavu. Když se vše vezme za správný konec, může být Česká republika stále oblíbenější turistickou destinací.

2. Cíl a metodika

Cílem diplomové práce „Podpora rozvoje venkovské turistiky z domácích a zahraničních programů a zdrojů“ je na základě národních a nadnárodních podpor identifikovat postoj České republiky i v závislosti na Evropské unii k rozvoji cestovního ruchu, především venkovské turistiky. Přiblížit, jakým způsobem se turismus podílí na stavu venkovských oblastí a čím může být v této oblasti nápomocen. Zároveň se bude zabývat potenciálem jednotlivých regionů i se zaměřením na zlepšení nedostatků, se kterými se jednotlivé oblasti potýkají. Cíl se dále dělí na pět dílčích cílů, kterými jsou:

1. Vymezení teoretických přístupů v rámci podpory cestovního ruchu zaměřeného na venkovský turismus
2. Zjištění vzájemné spolupráce mezi podnikatelskými a nepodnikatelskými subjekty
3. Průzkum situace a stavu jednotlivých krajů ČR
4. Zkoumání a zpracování podpory turismu ve venkovských oblastech pomocí stěžejních dokumentů
5. Shrnutí poznatků a výsledků ze zkoumané oblasti

S pomocí odborné literatury budou zpracována teoretická východiska ve třetí kapitole této práce. Bude potřeba vysvětlit základní pojmy v oblasti cestovního ruchu, identifikovat národní a mezinárodní instituce, které jsou důležité pro rozvoj turismu a podpory, které jsou v rámci nich poskytovány. Na základě nastudované problematiky z odborných knih a programových dokumentů bude objasněna problematika vzájemných kontraktů a vazeb mezi jednotlivými institucemi a činiteli, kteří vytvářejí půdu pro možnost dosahovat v rámci cestovního ruchu pokroků a rozvoje venkovských oblastí.

V České republice tvoří oblasti venkova významnou část, a to dokonce významnější než v některých ostatních sousedních zemích. Teoretická část bude zaměřena především na komplexní pohled cestovního ruchu, prostředků, jimiž disponuje a institucí, které mají v této oblasti významný vliv. Tento celistvý pohled následně pomůže při zpracování praktické části této práce ve čtvrté kapitole.

Praktická část bude zaměřena již konkrétně na území České republiky. Nejdříve bude zhodnocen cestovní ruch v rámci celé republiky a následně bude zkoumána problematika jednotlivých krajů ČR. V každém kraji budou vymezeny důležité aspekty, které tvoří možnosti a podmínky pro rozvoj atraktivity s přihlédnutím na historický

a demografický vývoj a dále aktivitu místních činitelů a institucí. Na základě poznatků z teoretické části budou konkrétněji naznačeny významy jednotlivých institucí a bude objasněn jejich vliv, který především závisí na velikosti podpor poskytnutých v rámci programů a zdrojů ze strukturálních fondů a státního rozpočtu České republiky.

Další podstatnou částí této práce bude na základě prostudovaných materiálů, poskytnutí informací o venkovském turismu, jakým způsobem probíhají podpory v této oblasti a jak si venkovská turistika stojí z regionálního pohledu. Tuto část bude uzavírat pohled na konkrétní příklad podpory ve venkovské turistice.

Závěr bude obsahovat důležité informace a výsledky, které budou vycházet z teoretické a praktické části. Dále pak případná doporučení a východiska, která budou stavět na vyzkoumané problematice z předchozích kapitol. Tato práce by měla poskytnout vhled do významných institucí a jejich činností v rámci cestovního ruchu ve venkovských oblastech České republiky. Seznámí čtenáře s možnostmi, které poskytuje venkovský cestovní ruch a také s organizacemi, které umožňují nejenom finanční podpory, ale také určité metodické řízení a pomoc.

3. Teoretická východiska

3.1. Vymezení základních pojmů cestovní ruch a turistika

Cestovní ruch je v současnosti jedním z nejvíce rozvíjejících se odvětví průmyslu na světě. Pro národní hospodářství je velmi významnou složkou a v každé zemi tvoří v průměru 25 – 30% všech světových služeb. Jeho přidaná hodnota tkví v tom, že umí vytvářet příležitosti bez velkých investic. Tvoří ho několik segmentů, kam patří především přeprava cestujících, poskytování ubytování, stravovací služby, nákupní příležitosti, organizace exkurzí, zájezdů a aktivit pro turisty zaměřených na kulturu, historii, dobrodružství, sporty, rekreaci, zábavu a další obdobné činnosti. Cestovní ruch je také mocnou ekonomickou silou, která zvyšuje zaměstnanost, směnné kurzy, příjmy z daní a má pozitivní ekonomický dopad pro město, stát, provincii, zemi či destinaci (4, str. 5, 338; 10, str. 15).

Ačkoli se základní principy cestovního ruchu nemění, je třeba neustále monitorovat a přehodnocovat, jakým způsobem jsou využity v každodenním životě. Jako všechna odvětví se cestovní ruch také potýká se stále složitějšími ekonomickými podmínkami, které je potřeba zkoumat a podle nich se nadále posouvat a vyvíjet. Cestovní ruch se stal postupem času masovým jevem, který se neustále potýká s využitím nových příležitostí. K těm patří též rostoucí počet cestovatelských blogů a sociálních sítí (Facebook, LinkedIn, YouTube, Twitter nebo MySpace). Tyto sociální sítě zcela proměňují tvář komunikace v rámci cestování a turistiky. Proto také neodmyslitelnou součástí tohoto vývoje představuje zajištění bezpečnosti, aby se předcházelo problémům a krizovým situacím. Zdůrazňuje to tak skutečnost, že jedno z nejdynamičtějších odvětví služeb na světě vyžaduje neustálé zvyšování bezpečnostních a organizačních prvků (4, str. ix; 5, str. 15).

Růst dostupnosti internetu, tvorba televizních pořadů o cestování, vývoj globálních distribučních systémů a vznikající nízkonákladové letecké společnosti vytváří rostoucí zájem lidí po turismu na celém světě. Na cestu se tak vydávají miliony turistů z nově se rozvíjejících ekonomik, jako jsou Čína, Indie, Brazílie nebo Rusko. Význam cestovního ruchu je tak v 21. století ohromný a pro řadu zemí má strategický význam. Mnoho z nich se profiluje jako rekreační země a jsou přímo závislé na příjmech z cestovního ruchu. Zároveň v rámci sociálních programů jednotlivých zemí dochází k tomu, že se zvyšuje

množství volného času, a tak nejenom stárnoucí populace, ale i mladá pracovně aktivní generace využívá dostatku volného času k cestování (4, str. ix; 10, str. 15 a str. 31).

S cestovním ruchem úzce souvisí pojem turistika. Turistika je považována za zájmovou činnost mimo běžné prostředí, ve kterém se člověk pohybuje. Spočívá v krátkodobém cestování a poznávání prostředí, krajiny, památek, zvyků a místního obyvatelstva a není uskutečňována za účelem výdělečné činnosti. V České republice se oblíbě těší především od 19. století, a to i zásluhou organizace zvané Klub českých turistů, který byl založen roku 1888. Ta je již od svého počátku velmi aktivní na poli cestování a podílí se na vzniku husté sítě ubytovacích zařízení a značených stezek pomocí turistických značek, která je jedna z nejlepších v Evropě (64, str. 1; 8, str. 11).

Turistika v moderním pojetí vznikla koncem 18. století v souvislosti s romantismem. Je odvozena z francouzského slova tour neboli okružní cesta, putování. Cestovní ruch se pak začal šířit kolem poloviny 19. století a jeho definování bylo spojeno s rozvojem vzdělání a uznáním cestovního ruchu jako teoretické disciplíny začátkem 20. století. Na jejím rozvoji se významně podílely také železnice, lodě a letadla, které umožnily rychlou dopravu i do míst málo přístupných jako jsou např. vysokohorské oblasti, kde následně začaly vznikat turistické ubytovny, hotely a počátky turismu jako hospodářského odvětví (64, str. 1; 5, str. 15).

Z počátku byla turistika omezena pouze pěším způsobem, ale časem začaly vznikat železnice a v průběhu 20. století se také rozšířila turistika po vodě a na kolech. Od 30. let přibýlo cestování v autech a na motorkách. V poválečných letech pronikla turistika i mezi dělnickou třídu a začaly se organizovat poznávací zájezdy a exkurze. Z nich se postupně začal rozvíjet masový turismus v podobě dovolených na horách a u moře. Po roce 1989 se otevřely cesty do celého světa a organizované zájezdy a pobyty se začaly podnikat v rámci individuální turistiky (64, str. 1).

Od 60. let 20. století se z organizovaného cestovního ruchu stává masový jev a dosahuje počtu téměř miliardy cestujících ročně. Zajímavým trendem od roku 2013, který se v České republice v současnosti rozšiřuje je nová forma pěší turistiky, tzv. Turistika naboso. Mnoho lidí tvoří skupiny bosých turistů a zakládají tzv. bosé parky či programy (64, str. 1).

Mezi hlavní odvětví turistiky patří, např. rekreační a poznávací turistika, zážitková turistika, alpinismus a horská turistika, venkovská turistika, vodáctví, jezdectví, pěší

turistika, cykloturistika, mototuristika, církevní turistika, temná turistika, geocaching, výměnný pobyt a CouchSurfing, tramping, extrémní turistika, vesmírná turistika, sexuální turistika, medicínská turistika, gurmánský turismus, filmová turistika, dobrovolnická turistika nebo „katastrofický“ turismus (70, str. 1; 48, str. 1).

3.1.1 Destinace a jejich propagace

Mezi důvody k podnikání cest byly v dřívějších dobách hlavně obchodní, politické a vojenské zájmy. V současné době se cestování jeví převážně jako volnočasová aktivita. Úspěch cestovního ruchu tkví především v tom, jakou odbornou způsobilostí se prezentují jeho jednotlivé složky a zároveň, jak dokáží využít schopností všech subjektů cestovního ruchu. Země, aby byly schopné přilákat turisty, musí myslet na způsob propagace své destinace a vytvářet takové prostředí, aby se k nim lidé rádi vraceli. Efektivní propagace vymezuje vhodný okruh cestovních zážitků a je nezbytné dbát na to, aby se tyto vize promítly do úrovně služeb turistických zařízení, nápaditosti akcí a programů, které poskytují návštěvníkům. Aby se cestovní ruch mohl rozvíjet, je potřeba zajistit jeho zájemcům vhodné podmínky. Mezi tyto podmínky se řadí dostatek volného času, disponibilní prostředky (tedy dostatečné finanční zázemí), svoboda pohybu a bezpečnost v turistických destinacích. (4, str. 15; 10, str. 24).

Každá země vytváří svou vlastní strategii a plánování směrem ke dvěma hlavním hráčům cestovního ruchu, a to veřejnému sektoru (státním orgánům) a soukromému sektoru. Na celostátní úrovni státní orgány obvykle zastupuje nějaký „státní úřad pro cestovní ruch“, v České republice se jedná o společnost Czech Tourism. Ta se zabývá otázkou stanovení turistických regionů, jejich spolupráce a propaguje je napříč ČR i zahraničím. Na krajské úrovni jsou to převážně nejrůznější městská turistická informační centra. K typickým představitelům soukromého sektoru patří profesní sdružení Asociace českých cestovních kancelářů a agentur a Asociace cestovních kancelářů ČR (4, str. 15-16; 10, str. 28; 51, str. 1).

Pro zemi je nezbytné vypracovat komplexní program správy pro každou z jednotlivých destinací, aby byl úspěšně zajištěn turistický ruch a nevedl k devastaci přírodních zdrojů, na nichž destinace významně závisí. Dále také záleží na tom, jakými prostředky se země prezentují turistům. Je možné je nazývat tzv. kulturními faktory a jedná se především o zajímavé akce a programy, gastronomii, pohostinnost, umění, architekturu,

divadlo, festivaly, strojově i ručně vyrobené produkty typické pro danou zemi a veškeré další kulturní atrakce typické pro život daného národa (4 str. 16, 241).

3.1.2 Venkovská turistika

Stále se rozvíjejícím se odvětvím je venkovský cestovní ruch. Vyznačuje se především tím, že využívá tzv. šetrných forem cestovního ruchu. Mezi ně patří především ochrana životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj územních celků. Do této kategorie cestování patří agroturistika, ekoagroturistika a ekoturistika, ale také cykloturistika a další činnosti, které úzce souvisejí s rozvojem venkova. Mezi rozvojové aktivity venkova patří budování turistických tras, cyklostezek a jejich značení, rozvoj farem a alternativní zemědělství, chov domácích zvířat za účelem poznávání života na venkově a různé typy ubytovacích zařízení. Představuje tak jeden ze způsobů, jak může cestovní ruch pomoci udržet jednotlivá kulturní společenství, zachovat jim dostatečné platy a přispět tím k rozvoji celé společnosti (4, str. 67 a 24, str. 8).

Rozvojem a zaváděním tohoto druhu cestování je možné pomoci i významným přírodním a kulturním památkám. V globálním měřítku mluví ve prospěch venkovského cestovního ruchu také skutečnost, že přispívá k odklonu od masové turistiky a přiklání se ke komornímu způsobu cestování ve formě dovolené a odpočinku mimo velká turistická centra. V rámci regionálního rozvoje jsou významnými druhy venkovského cestovního ruchu agroturistika, ekoagroturistika a ekoturistika. (6, str. 23-24).

Agroturistika

Nejrozšířenější formou cestování na venkově je agroturistika, která se rozvíjí především v krajinářsky atraktivních oblastech, v horách a v podhůří. Za agroturistiku se považuje takový cestovní ruch, který je spojen se zemědělskými pracemi nebo usedlostmi se zemědělskou funkcí. Slouží buď jako hlavní nebo dodatečný finanční zdroj pro podnikatele, kteří se živí zemědělskou výrobou (rostlinnou a živočišnou). Je typem rodinné dovolené, kde si v domácím prostředí ubytovacích zařízení jako jsou sruby, penziony, chaty či rekreační domky, může turista vychutnat život v přírodě a krajině venkova. (24, str. 10-11 a 6, str. 25).

Největšímu zájmu se těší v období sklizně, kdy si návštěvníci mohou sami, například vybrat dýni přímo na poli, natrhat si ovoce a zeleninu, uvařit si místní pokrmy, zajezdit si na koni, ochutnat víno z místního vinohradu, starat

se o domácí hospodářská zvířata a mnoho dalších aktivit. Je to šikovný způsob, jak se může cestovatel seznámit s místními pokrmy a místní kulturou. K tomu také napomáhá funkce farmářských trhů, kde nalezne nejlepší místní produkty. Farmářské trhy jsou významnou složkou rozrůstajícího se agroturistického trhu. Velkým přínosem se agroturistika stala i v takové zemi jako je Indie, která za podpory Ministerstva cestovního ruchu a Rozvojového programu OSN docílila rozvoje i na odlehlých místech země. Vesnice nabízejí v programu návštěvníkům kulturní prožitky obvyklé pro místní společnost, včetně stravy, ručních výrobků, zábavy i ubytování. Turistům tak přináší krásné zážitky a vzpomínky, a členům malých komunit umožňuje vyvíjet obchodní činnost, která jim pomáhá ekonomicky přežít (4, str. 67 a str. 254-255; 6, str. 25-26).

Ekoagroturistika

Ekoagroturistika vychází z principu agroturistiky jen s tím rozdílem, že produkty, které se v ekoagroturistice vytvářejí, jsou zaměřeny na bio-produkty, jež jsou v souladu se zdravotně příznivým životním prostředím. K jejich pěstování a chování zvířat se nevyužívají syntetické chemikálie, hnojiva, hormonální přípravky, umělá barviva či konzervační látky. Zvířata nejsou krmena s pomocí masokostních mouček. Všechny produkty jsou pod přísným dohledem a kontroluje se, zda dodržují mezinárodní standardy. Jejich označení je rozpoznatelné díky označení BIO (24, str. 11 a 6, str. 26).

Existují mnohé asociace a svazy, které napomáhají propagaci a rozvoji regionů a farem na základě fungování evropského zemědělství a živého venkova. V České republice mezi tyto organizace patří Asociace soukromého zemědělství ČR, Svaz vlastníků půdy ČR nebo Asociace myslivosti ČR. (42, str. 1)

Ekoturistika

„Ekoturistika, geoturistika, přírodní turistika, zelená turistika, dobrodružná turistika, šetrná turistika, alternativní turistika, ochrana životního prostředí, symbiotický rozvoj, zodpovědná turistika, ohleduplná turistika, kvalitní turistika, nová turistika, trvale udržitelný rozvoj, trvale udržitelný cestovní ruch, to jsou všechno pseudonymy pro podobné druhy turistických aktivit a rozvoje.“ Principem je udržování nebo zlepšování kvality a atraktivity přírodního prostředí. Na rozdíl od agroturistiky je ekoturistika především zaměřená na cestování za přírodními rezervacemi, parky, chráněnými krajinnými oblastmi tím způsobem, aby turismus nenarušoval místní kolorit. Přispívá k obohacení a posílení postavení cestovního ruchu, ale za předpokladu, že nenarušuje

přírodní dědictví a život místního obyvatelstva a nepřekračuje únosnou míru zatížení oblastí. (24, str. 12; 4, str. 430; 28, str. 17; 6, str. 26).

Mezinárodní společnost pro ekoturistiku formuluje ekoturistiku jako „odpovědné cestování do přírodních oblastí, které šetří přírodu a zlepšuje prosperitu místních lidí“. Tyto druhy cestování přeměňují dosavadní cestovní ruch a mluví se o nich jako o moderních segmentech cestovního ruchu. Čím více se dnešní turistika orientuje na určitou oblast podnikání, tím více vzniká o tento druh cestování zájem a otevírají se nové cesty pro ještě ne zcela objevené destinace. Ekoturistika přináší do místního prostředí nová pracovní místa, umožňuje zajistit finance pro nákup a zkvalitňování chráněných přírodních oblastí, nabízí turistům vzdělávání v oblasti životního prostředí, podporuje ochranu životního prostředí a památek a jejich zkvalitňování. To umožňuje tvořit nové nebo rozšiřovat stávající národní parky, pralesní rezervace, biosférické rezervace, rekreační oblasti, pláže, vodní a potápěčské tras a další činnosti s nimi spojené (4, str. 430 a str. 433; 33, str. 199).

Problém může nastat v destinacích, kde se ekoturistika zavádí. A to z důvodu nízké hustoty osídlení zemědělského charakteru. Obyvatelé jsou tak životně závislí na využití přírodního prostředí. Proto zde existuje jisté nebezpečí, že turisté budou spotřebovávat až nadspotřebovávat zdroje dané destinace. Je tedy nutné, aby do ekoturistiky byli začleněni také místní obyvatelé a jejich místní zboží, aby nedocházelo ke konkurenci ve využívání vzácných přírodních zdrojů, což je škodlivé pro životní prostředí (4, str. 433).

Cykloturistika

Velmi populární a rychle se rozvíjející forma cestování nejen v České republice, ale také v zahraničí. Cykloturistika dala vzniknout mnoha cyklistickým trasám, občerstvením, obchodníkům, kteří nejenom prodávají kola a pomůcky, ale také staví na potřebném servise. V České republice vznikla vůbec jedna z nejhustších specifických dopravních sítí pro cyklisty (6, str. 35-36).

S přibývajícím automobilovým průmyslem, který se zaslouhuje o znečišťování životního prostředí, dochází k hledání řešení, jak zmírnit neustálý růst tohoto odvětví. Proto se mnoho lidí uchyluje k dopravnímu prostředku, jako je právě kolo. Při využití kola se vyhýbají dopravním zácpám, neznečišťují životní prostředí a nevytvářejí takový hluk. Ve spolupráci s organizací Czech Tourism vzniká také mnoho přidružených uskupení, které věnují svou pozornost právě cykloturismu. Mezi ně patří, například portál „Česko

jede“, který je zaměřen na komplexní podporu cykloturistiky a dalších sportů v ČR (6, str. 26; 52, str. 1).

3.1.3 Trvale udržitelný rozvoj

Neexistuje lepší způsob, jak propojit majetné a nemajetné, než je cestování. Jelikož je cestovní ruch jedním z největších průmyslových odvětví ve světě, má moc jak zlepšovat životní prostředí, poskytovat prostředky na ochranu přírodních, kulturních i historických památek, tak ale také ničit vegetaci, vytvářet přelidnění, znečišťovat pláže, turistické stezky a mnoho dalšího. Uvědomění si ekologie nabývá na významu a zvyšují se náklady na udržování přírodních zdrojů pro cestovní ruch. Životní prostředí je vůbec nejožehavějším tématem současnosti a hlavně budoucnosti, a proto se pozornost bude stáčet k projektům, které budou ekonomicky uskutečnitelné, a zároveň environmentálně žádoucí (4, str. 67 a str. 415; 28, str. 10).

Odvětví cestovního ruchu se tak posouvá za novým pojetím, a to jak bojovat s negativními vlivy a jaké podmínky vytvářet k tomu, aby vše bylo adekvátní vůči životnímu prostředí do budoucna. Trvale udržitelný rozvoj je definován jako: „*Proces, jak naplnit potřeby současnosti, aniž by byla ohrožena možnost budoucích generací naplnit jejich potřeby.*“ Je založen na principu rozumného nakládání se světovými zdroji a dodržení rovnováhy při jejich využívání a přerozdělování benefitů, které jsou z nich získávány (4, str. 415).

Trvale udržitelný cestovní ruch by tedy měl:

- Optimálně využívat environmentální zdroje.
- Respektovat sociální a kulturní hodnoty (zvyky, architektura, tradiční hodnoty).
- Zajistit životaschopný dlouhodobý hospodářský provoz a přispět ke zmírňování chudoby.
- Vyžadovat neustálou informovanost a zavádět preventivní nebo korektivní opatření, kdykoli jsou zapotřebí.
- Dosahovat vysoké míry spokojenosti klientů a zajišťovat jim kvalitní cestovní zážitky a za pomoci těchto zážitků jim osvětlovat princip trvalé udržitelnosti.
- Plánovat infrastrukturu a aktivity cestovního ruchu tím způsobem, aby nedocházelo k poškození přírodního dědictví, ekosystémů a biodiverzity.
- Zajistit ochranu ohrožených rostlinných a živočišných druhů.

- Připůsobovat se podmínkám v rizikových oblastech jako jsou pouště, pobřeží, mokřály, tropy, vysokohorské oblasti, rezervace a chráněné území (4, str. 417; 28, str. 16,17).

Začíná doba šetrných ekologických přístupů, které se zaměřují na environmentální ochranu. Zavádí se ekologické principy v podobě různých směrnic a variant environmentálního řízení tzv. green management. Cílem toho je propojení ekologie, ekonomiky i lidského povědomí. Do popředí se dostává přesvědčení, že cestovní ruch má pozitivní vliv na situaci ve světě a pomáhá zajišťovat světový mír. Pokud lidé cestují na různá místa s upřímnou touhou dozvědět se o nich a jejich kulturách více, vzrůstá poznání a porozumění a dochází k vzájemnému respektu (4, str. 260; 28, str. 17).

3.2. Národní a mezinárodní organizace cestovního ruchu

3.2.1 *Mezinárodní organizace cestovního ruchu*

Ve světě, kde se stále vytvářejí nové příležitosti, vývoj a věda jdou rychle dopředu, je potřeba věnovat pozornost bezpečnosti a určitému typu kontroly a monitorování. Existuje velké množství institucí, které se tímto oborem zabývají a zároveň tím podporují rozvoj cestovního ruchu, jeho udržitelnost a dostupnost. Různé spolky a organizace od těch méně známých po celosvětově vysoce vlivné svou povahou a aktivitou zastupují veřejný a soukromý sektor v této oblasti. Tyto instituce poskytují faktické i morální vedení a ovlivňují podobu mezinárodního turismu. Jejich úlohou je koordinace a posílení zviditelňování a efektivní činnost ostatních organizací v cestovním ruchu a statistické monitorování, které ve veřejném sektoru zajišťují řízení a v soukromém sektoru funkčnost. Jsou často iniciátory řešení globálních problémů světové ekonomiky a mezinárodního turismu (4, str. 79-80; 8, str. 84; 18, str. 1).

Mezi subjekty, které formují dnešní podobu cestovního ruchu, patří především mezivládní Organizace spojených národů (OSN) s jejími dalšími institucemi a spolky, mezi něž patří Světová organizace turismu (UNWTO), Mezinárodní organizace práce (ILO), Organizace pro výživu a zemědělství (FAO) nebo Mezinárodní měnový fond (IMF) a mnoho dalších. Dále mimo OSN instituce sem spadají třeba instituce OECD (Organizace pro mezinárodní spolupráci a rozvoj) nebo Evropská unie, EFTA (European Free Trade Area), ASEAN (The Association of Southern Asian Nations) či APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation). Mezi mimovládní instituce, které se starají o propagaci a rozvoj

cestovního ruchu pak patří, například IATA (International Air Transport Association) nebo WTTC (World Travel and Tourism Council) (4, str. 80-88; 8, str. 41).

Světová turistická organizace OSN – UNWTO (United Nations World Tourism Organization)

V současnosti vedoucí a nejznámější mezinárodní organizace, která je zodpovědná za podporu zodpovědného, udržitelného a univerzálně přístupného cestovního ruchu. Slouží jako globální fórum pro otázky ekonomického růstu, rozvoje a přizpůsobivosti z hlediska životního prostředí v cestovním ruchu a jako praktický zdroj znalostí a praktických nástrojů v této oblasti (4, str. 80; 119, str. 1).

V dnešní době pod sebe slučuje 157 zemí, včetně České republiky, která se přidružila v roce 1993, šest úzce spolupracujících členů a více než 480 přidružených členů zastupujících místní vlády, asociace cestovního ruchu, vzdělávací instituce a společnosti soukromého sektoru, včetně leteckých společností, hotelových uskupení a poskytovatelů zájezdů. Společnost má bohatou historii, její kořeny sahají do roku 1946. Do podoby jak jí dnes známe, se začala formovat v letech 1974-1975, kdy se z nevládní organizace IUOTO (International Union of Official Travel Organizations) stala mezinárodní organizací mezivládní povahy (4, str. 80; 119, str. 1).

Sídlo této organizace se nachází v Madridu a společnost patří mezi specializované agentury OSN. Její zapojení do OSN zdůrazňuje roli cestovního ruchu v podpoře socioekonomického rozvoje a dosahování Rozvojových cílů tisíciletí. Přispívá k ekonomickému rozvoji, mezinárodnímu porozumění, míru, prosperitě a všeobecnému respektu k právům a základním svobodám a jejich dodržování. Věnuje pozornost zájmům rozvojových zemí v oblasti cestovního ruchu. Přispívá také k cílům trvale udržitelného rozvoje národů po celém světě a snaží se, aby ekonomický přínos nebyl vykoupen škodami na životním prostředí nebo místní kultuře (4, str. 80-81; 119, str. 1).

Světová rada pro cestování a cestovní ruch (World Travel and Tourism Council – WTTC)

Funguje na bázi fóra pro přední obchodní představitele v oblasti cestování a cestovního ruchu. Mezi její členy patří prezidenti, předsedové a vysocí manažeři stovky nejpřednějších světových společností zabývajících se například ubytováním, stravováním, zábavou, rekreací, dopravou a službami spojenými s cestováním. Je jediným orgánem,

který celosvětově zastupuje soukromý sektor ve všech segmentech cestovního ruchu. Organizace byla založena roku 1990 (4, str. 82; 120, str. 1).

Vizi této společnosti je partnerství mezi všemi investory, které bude vykazovat konzistentní výsledky odpovídající potřebám státních ekonomik, místních a regionálních úřadů a místních komunit. Snaží se o zvýšení povědomí o cestování a turistického ruchu s podporou 277 milionů pracovních míst a hodnotou 9,8% na světovém HDP (4, str. 82; 120, str. 1).

Ostatní mezinárodní organizace

Mezi další společnosti v této oblasti na mezinárodní úrovni je možno uvést také Skal International, která prostřednictvím manažerů v cestovním ruchu z celého světa podporuje celosvětový cestovní ruch a přátelské vztahy. Skal sdružuje 16 232 členů, kteří jsou zainteresováni ve 382 klubech v 83 zemích. Poté, co OSN vyhlásila rok 2002 Mezinárodním rokem ekoturistiky a hor, zavedla Skal Cenu ekoturistiky, aby podpořila a uvedla ve známost postupy dobré praxe z celého světa. Podporuje ochranu životního prostředí (4, str. 84; 107, str. 1).

Dále sem spadá také Mezinárodní asociace pro leteckou přepravu (International Air Transport Association - IATA), jež je celosvětová obchodní organizace sdružující prakticky všechny letecké dopravce. Jejími členy je zhruba 260 aerolinek ze 140 zemí celého světa, což představuje cca 83% pravidelné letecké přepravy. Podporuje mnohé aktivity spojené s letectvím a pomáhá zabezpečovat plynulý chod leteckých společností a vztahů mezi nimi (4, str. 84-85 a 113, str. 1).

Specializovanou agenturou OSN v oblasti letectví je Mezinárodní organizace pro civilní letectví (International Civil Aviation Organization – ICAO), která funguje jako globální fórum pro civilní letectví. V rámci této oblasti zaštiťuje 191 členských zemí a stará se o podporu ekonomicky udržitelného a environmentálně zodpovědného civilního letectví na základě celosvětových norem (4, str. 85, 114, str. 1).

Mezi nepřeborné množství organizací v oblasti cestovního ruchu také patří Mezinárodní institut pro budování míru prostřednictvím cestovního ruchu (International Institute for Peace Through Tourism – IIPT), což je nezisková organizace, která dbá na porozumění a spolupráci všech zainteresovaných skupin světa, na zlepšení kvality životního prostředí a zachování kulturního dědictví a snižování chudoby po celém světě pomocí turismu (4, str. 86 a 115, str. 1).

Rozvojové mezinárodní organizace

Financování je vždy hlavním problémem při rozvoji cestovního ruchu, přesto jsou některé velké finanční organizace ochotny poskytovat rozvojové úvěry. Mezi tyto společnosti se řadí například Světová banka, Mezinárodní finanční korporace, Fond OPEC pro mezinárodní rozvoj a mnohé další regionální banky a fondy (4, str. 86).

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) patří mezi rozvojové organizace. Byla založena roku 1961 a zavázala se k dosahování vysokého trvale udržitelného ekonomického růstu a zaměstnanosti a rostoucí životní úrovně v členských zemích. Zároveň monitoruje ekonomické a sociální změny a změny v oblasti životního prostředí. Měří produktivitu a analyzuje celosvětové toky v oblasti obchodu a investic, a tím dokáže vytvářet předpovědi budoucího vývoje této oblasti. Což mimo jiné přispívá k udržení finanční stability a podpoře ekonomické expanze. V rámci těchto aktivit pracuje na neustálém přínosu znalostí, monitoruje a vytváří různé metodiky, které se uplatňují v rozvojových zemích, nejen v těch které spadají pod tuto společnost. V současnosti je tvořena 34 členskými zeměmi, kam spadá i Česká republika (4, str. 86-87; 5, str. 4; 116, str. 1).

Evropská komise pro cestovní ruch (European Travel Commission - ETC) je neziskovou organizací, která zodpovídá za propagaci Evropy jako atraktivní turistické oblasti. Její úloha spočívá v zabezpečování spolupráce prostřednictvím aktuálně 33 státních turistických organizací, které mezi sebou navzájem spolupracují a předávají si potřebné informace. Byla založena v roce 1948 a plní jedinečnou roli jako „státní turistická kancelář Evropy“. Cílem je přilákat do Evropy miliony potenciálních i stávajících zámořských zákazníků z hlavních zámořských trhů. Česká republika je v komisi zastoupena prostřednictvím organizace CzechTourism (4, str. 88; 57, str. 1).

3.2.2 Státní organizace v oblasti cestovního ruchu České republiky

Ve většině států jsou zřízeny organizace, které jsou zaměřeny na konkrétní oblasti v rámci dané země. Ani cestovní ruch tomu není výjimkou. Česká republika má vcelku rozvinutou základnu těchto organizací ve spolupráci s ministerstvy České republiky, které se též zaslouhují o jejich správu a dohlíží na dodržování propagace turistických destinací. Snaží se o koordinaci rozvoje na základě hlubokých znalostí místních destinací i hlavních trhů. Mezi základní cíle státní politiky cestovního ruchu patří zvýšení

konkurenceschopnosti a ekonomického přínosu do odvětví, snížení nezaměstnanosti, rozvoj regionů a rozvoj malého a středního podnikání (4, str. 88; 82, str. 1).

S rozvojem regionů v České republice souvisí oblast regionální politiky. Jejím nástrojem je Strategie regionálního rozvoje České republiky platná pro období 2014 – 2020. Zajišťuje provázanost mezi národní a evropskou regionální politikou na základě regionálně zaměřených rozvojových programů, které jsou financované z národních zdrojů nebo fondů Evropské unie. Důvody k fungování regionální politiky jsou ekonomické, sociální, politické a ekologické. Jde především o snižování rozdílů mezi regiony, ovlivňování výkonnosti ekonomiky, zvýšení konkurenceschopnosti a zlepšení vývoje (7, str. 19 a 82, str. 1).

Ministerstvo pro místní rozvoj

Nejvíce se o oblast cestovního ruchu v České republice zaslouhuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které je metodickým a koordinačním orgánem pro všechny subjekty zainteresované v oblasti cestovního ruchu. Bylo zřízeno roku 1996 a stará se o oblasti spojené s regionální politikou, územním plánováním, politikou bydlení, cestovním ruchem nebo investiční politikou. Jeho hlavním nástrojem je Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014 – 2020, která představuje střednědobý strategický dokument, jehož prostřednictvím vytváří podmínky pro rozvoj cestovního ruchu v České republice. Úzce spolupracuje s organizacemi Czech Tourism, Centrum pro regionální rozvoj ČR, Ústav územního rozvoje a mnoha dalšími (72, str. 1).

Ministerstvo má úlohu centrálního koordinátora využívání fondů EU v České republice. Tuto správu vykonává prostřednictvím Národního orgánu pro koordinaci (NOK). Prostřednictvím evropských strukturálních a investiční fondů přerozděluje finanční prostředky ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů regionů. Zároveň s prostředky z Evropské unie se Ministerstvo pro místní rozvoj ČR podílí na rozvoji regionů pomocí národních dotací a programů, vyhlašuje veřejné zakázky, provádí legislativu a dražby či realitní činnost (85, str. 1 a 75, str. 1 a 74, str. 1).

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, vodní hospodářství, potravinářský průmysl a pro správu lesů, myslivosti a rybářství mimo území národních parků. Pro cestovní ruch má význam především v oblastech

venkova a jeho rozvoje díky programovému dokumentu nazvaném Program rozvoje venkova pro období 2014-2020 (89, str. 1).

Spolupracuje s mnoha institucemi, mezi něž se řadí Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, Státní fond, Podpůrný a garanční lesnický fond nebo Státní zemědělský a intervenční fond, který zpracovává přímé platby z národních finanční podpor a ze zdrojů Evropské unie (109, str. 1 a 91, str. 1).

Czech Tourism

Agentura Czech Tourism je hlavní společností působící v propagaci České republiky a jejích regionů nejenom v domácím prostředí, ale i mimo hranice státu. Jejím zřizovatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Pod tuto organizaci spadá celá řada turistických informačních center, mnohé informační portály jako Kudy z nudy, které doporučují zajímavé destinace nebo Czech Specials, kde se propagují místní pokrmy. S tím také úzce souvisí kooperace s institucemi, jako jsou Asociace hotelů a restaurací a Asociace kuchařů a cukrářů České republiky. Dále spolupracuje se společností Agentura Czech Convention Bureau, která svou činností propaguje Českou republiku z hlediska pořádání společenských akcí a konferencí s cílem navyšovat jejich počet (44, str. 1; 45, str. 1; 51, str. 1).

Mezi hlavní aktivity agentury Czech Tourism spadají koordinace činností v rámci cestovního ruchu a jejich všestranná podpora, destinační marketing, mediální prezentace ČR, informační podpora, výzkumná a vzdělávací činnost a činnosti zajišťující ekonomickou a administrativní podporu. Společnost vytváří různé manuály a příručky, které mají pomoci s rozvojem turismu v jednotlivých destinacích. Tyto manuály jsou součástí Marketingové koncepce Czech Tourism na roky 2013 – 2020 (51, str. 1; 111, str. 1).

Klub českých turistů

Kořeny tohoto uskupení sahají až do roku 1888. Organizace byla založena skupinou vlastenců za účelem pomoci šíření turistiky na českém území hlavně v meziválečném období, kde cestovní ruch zaznamenal velký rozmach. V rámci svého působení se stará o rozvoj a zájem cestování, zasloužila se o budování velké sítě značených cest a o růst počtu turistických ubytoven v Čechách. Má kolem 40 tisíc členů, kteří se aktivně podílejí na různých činnostech a akcích, které jsou v rámci této organizace pořádány (64, str. 1; 6, str. 28).

Mezi poslání a činnosti této organizace se řadí tvorba všestranného turistického programu, vytváření materiálních, organizačních a metodických podmínek pro bezpečný a volný pohyb v přírodě, značení a údržba sítě turistických značených tras, ochrana přírody a krajiny, péče o kulturní památky, tvorba příznivých podmínek pro aktivní turistiku všech občanů, a to i seniorů, rodin, dětí, mládeže a zdravotně postižených, udržení tradic a propagace pro nejširší veřejnost (64, str. 1 a 65, str. 1).

3.3. Regionální a strukturální politika

3.3.1 Vymezení regionální a strukturální politiky

Regionální politika je jednou z mnoha odvětví, které se soustřeďují na budování a rozvoj jednotlivých států. Konkrétně se zaměřuje na problematiku územního rozvoje. Svůj zájem má na snižování rozdílů mezi jednotlivými státy, jež vznikají jako následek působení tržních sil. Měřitelnost těchto rozdílů je prováděna dle výše hrubého domácího produktu jednotlivých zemí. Tato politika patří mezi nejvýznamnější aktivity Evropské unie. Tím, že pomáhá snižovat rozdíly mezi jednotlivými státy a jejich regiony, povzbuzuje ekonomickou aktivitu, čímž dochází k poklesu nezaměstnanosti a snížení sociálních výdajů (1, str. VII; 7 str. 19; 11, str. 15;).

Dříve byla regionální politika využívána hlavně v souvislosti nastalých problémů, které bylo potřeba řešit. V současnosti slouží především k rozvoji regionálního potenciálu tak, aby se regiony byly schopné s problémy vypořádávat samy. Tato pomoc byla využita také v oblasti venkovských regionů. V roce 1988 byla provedena reforma regionální politiky s klíčovým finančním nástrojem pro realizování strukturální politiky. Tímto nástrojem se staly strukturální fondy. Byly stanoveny prioritní cíle, kde na základě jejich daných pravidel byly a jsou poskytovány potřebné finance. To sebou přineslo nutnost analyzovat dispoziční zdroje a vytipovat si oblasti, které je potřeba přednostně podpořit. Výsledkem reformy byl prvek střednědobého plánování regionálních programů a zavedly se principy regionální (strukturální) politiky. Poprvé se tak do podvědomí vžil koncepční prvek víceletých koordinovaných rozvojových programů (1, str. VII-VIII; 11, str. 15).

Na celkovém rozpočtu Unie se hospodářská politika se svými strukturálními fondy, především Fondem soudržnosti, pohybuje ve výši 35%, a tím se řadí na druhé místo ve výdajové kategorii po společné zemědělské politice. Dle tohoto podílu je vidět, že Evropské unii velice záleží na sbližování ekonomik členských států, což je mimo jiné důležité pro fungování měnové unie. Kvalitní udržitelný rozvoj regionů a vysoká životní

úroveň obyvatel závisí na místní kultuře, přírodě, rozvoji turistického ruchu a dalších faktorech. Tím vzrůstá přitažlivost regionů a zvyšuje se zaměstnanost místní populace (1, str. 1; 7, str. 19).

V roce 1988 byla regionální politika sjednocena s částí sociální a zemědělské politiky do tzv. strukturální (hospodářské) politiky a sociální soudržnosti. Při sledování rozdílů mezi jednotlivými regiony je podstatné sledovat nejen jejich současný stav, ale také vývoj v čase. Maastrichtskou smlouvou byl posílen význam strukturální politiky na regionální bázi a došlo k posílení finančních obnosů ve fondech, téměř 41% navýšení. V červnu 1993 byl navíc založen Kohezní fond, který má pomáhat slabším zemím splnit maastrichtská kritéria, tzv. Kodaňská kritéria. Tato kritéria byla založena proto, aby nově přichozí země, nevytvořily v Evropské unii přílišné rozdíly mezi stávajícími a nově vstupujícími zeměmi (1, str. 19-21; 9, str. 9; 11, str. 15).

Mezi ně se řadí hledisko politické, kde nová země musí být právním státem, ekonomické hledisko, kde země musí mít fungující trh a musí být schopna vyrovnat se s konkurenčním tlakem a tržními silami uvnitř EU. Dále musí být schopna převzít do své legislativy závazky spojené s fungováním uvnitř trhu, hospodářské soutěže, strukturální politiky, hospodářské a sociální soudržnosti a vnější politiky. Také musí disponovat výkonným systémem veřejné správy i výkonným soudním systémem. Spolu s Kohezním fondem vznikl také Výbor regionů neboli nový poradní orgán EU, který se vyjadřuje k problémům této oblasti z pohledu zástupců regionu. Má právo vlastní iniciativy, dbá na zásady solidarity, blízkosti a partnerství (1, str. 21; 9, str. 10; 11, str. 15).

Místo jednoletých cyklů byla nově zavedena střednědobá období, tzv. programová období. Programovací období bylo stanoveno na sedm let. V současné době je nové programovací období od roku 2014 až do roku 2020. Předcházející období 2007- 2013 musí být vyúčtováno do konce roku 2015, dle pravidla $n+2$ (11, str. 15).

Pro vzájemná porovnání regionálních struktur, a to především z hlediska statistického, slouží tzv. nomenklatura územních statistických jednotek – NUTS (Nomenclature es unités territoriales statistique). Je určena ke shromažďování, zpracování a harmonizaci regionálních statistik EU, sociálně-ekonomické analýze regionů a vymezení regionální politiky EU (11, str. 16; 81, str. 1).

Rozdělení územních jednotek v rámci klasifikace České republiky:

NUTS 0 – úroveň: Česká republika jako administrativní jednotka.

NUTS I - největší regionální srovnávací jednotka, úroveň zemí, makroregionů. Z pohledu hodnocení to znamená území celé České republiky jako neadministrativní jednotka.

NUTS II – dle počtu obyvatel (1-2 mil.), v ČR např. NUTS II Severozápad, Severovýchod a další, nazývané také regiony soudružnosti (neadministrativní jednotka).

NUTS III – úroveň krajů jako administrativní jednotky.

LAU I (do roku 2007 nazývané NUTS IV) – úroveň okresů, případně mikroregionů.

LAU II (do roku 2007 nazývané NUTS V) – úroveň obcí.

Pro hledisko operačních programů se užívá klasifikace NUTS II, kam spadají regiony soudružnosti. Mezi ně patří NUTS II: Severozápad, Severovýchod, Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod, Moravskoslezsko, Střední Morava a Praha, která jako jediná má ještě separátní klasifikaci v rámci operačních programů (11, str. 16; 81, str. 1).

3.3.2 Strukturální a investiční fondy

Po vstupu do EU Česká republika získala řadu příležitostí pro své regiony. Tyto příležitosti jsou zajišťovány díky regionální politice Evropské unie. K hlavním cílům regionální politiky patří rozvoj regionů, který je uskutečňován za pomoci peněz ze strukturálních fondů, jež jsou hlavním finančním zdrojem, který ČR má. Prostřednictvím rozvojových programů a projektů, které jsou financovány ze strukturálních fondů, je možné snižovat rozdíly na úrovni regionů a zaostalost nejvíce znevýhodněných oblastí. Cílem je také sjednotit nástroje, postupy a cíle zejména ve finančních otázkách. Zdůrazňuje se tak fakt, že při stanovení národních rozvojových cílů by se mělo hledět, aby byly ku prospěchu celé společnosti (1, str. 33; 7, str. 13; 11, str. 17; 82, str. 1).

Strukturální politika EU je založena na principu solidarity zemí s vysokým ekonomickým potenciálem vůči méně vyspělým státům a regionům a na prohlubování integračních kroků. Čerpání zdrojů ze strukturálních fondů je podmíněno vypracováním víceletých rozvojových programů. Nejsou určeny pouze k jednotlivým akcím, ale k podpoře rozvojových programů, které mají vlastní rozpočet, přesně vymezené priority a opatření. Česká republika v programovacím období 2007-2013 čerpala z těchto fondů 750 miliard korun, což bylo zhruba 400 eur ročně na obyvatele. Od roku 2004 měla země k dispozici 800 miliard korun, které se v roce 2015 mají všechny dočerpat. Česká republika

tuto poměrně vysokou finanční podporu získala hlavně proto, aby se posílil její rozvoj regionů a přiblížil se regionům vyspělejších států (1, str. 33; 7, str. 13; 9, str. 74; 11, str. 18; 69, str. 1).

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)

Tento fond byl založen roku 1972 (formálně fungovat začal roku 1975) a od roku 1988 je integrován do regionální politiky EU jako její základní nástroj. Jeho účelem je financování strukturální pomoci prostřednictvím regionálních rozvojových programů zacílených na nejvíce postižené regiony a snižování rozdílů mezi nimi (7, str. 26; 11, str. 18).

Zaměřuje se na modernizaci ekonomiky a posilování hospodářství, mezi něž se řadí investiční projekty jako např. rozšíření a zlepšení infrastruktury, podpora malého a středního podnikání v problémových regionech, rozvoj a výstavba sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, podpora inovačního potenciálu podnikatelů a ochrana životního prostředí (11, str. 18; 75, str. 1).

Evropský sociální fond (ESF)

Byl založen roku 1957 a je nejdůležitějším nástrojem v oblasti intervenční orientace na lidské zdroje. Jeho cílem je snižování nezaměstnanosti se zaměřením na mladé, ale i starší pracovní síly či nezaměstnané a zlepšení podmínek na trhu práce (1, str. 103).

Podpora z ESF je zaměřena na neinvestiční projekty do vzdělávacích systémů, sociálních a ošetrovatelských služeb, adaptaci veřejné správy, boj s nezaměstnaností a rozvoj trhu práce v oblasti zvyšování konkurenceschopnosti podniků (zejména MSP), zlepšení přístupu na trh práce, zvýšení přizpůsobivosti pracovníků a podniků, posílení sociálního začleňování a zlepšení administrativy (7 str. 26-27; 11, str. 18).

Fond soudružnosti

Mimo strukturální fondy stojí Kohezní fond (Fond soudružnosti), který vznikl roku 1993 za účelem pomoci členským státům, které se potýkaly s problémy související se vznikem hospodářské a měnové unie. Na rozdíl od předešlých strukturálních fondů je Fond soudružnosti zaměřen na podporu chudších států, ne regionů a podpory z něho jdou přímo k rukám členských států (1, str. 141; 11, str. 18; 75, str. 1).

Není zaměřen na regionální politiku, ale je orientován na území celého státu a spolufinancuje velké projekty v oblasti životního prostředí a transevropských dopravních

sítí. Jsou z něho podporovány investiční projekty se zaměřením na infrastrukturu většího rozsahu (tzv. transevropské sítě), ochranu životního prostředí a na oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie (11, str. 18; 75, str. 1).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

V současné době je kladen důraz na lokální a regionální společné strategické cíle, kde významnou roli hrají venkovské regiony. EAFRD je zaměřen na podporu rozvoje venkova, který spadá do společné zemědělské politiky EU. Podporuje opatření k diverzifikaci směrem k nezemědělským aktivitám, zakládání a rozvoj malých a středních podniků, turistický ruch, ochranu zvyšování hodnot přírodního dědictví v rámci trvale udržitelného rozvoje a opatření ke zlepšení kvality života na venkově (75, str. 1; 1, str. 134-135).

Prostředky plynoucí z tohoto fondu slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny nebo kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. V České republice je financování z tohoto fondu realizováno prostřednictvím Programu rozvoje venkova ČR na dané programovací období. Je dělen dle prioritních os zaměřených na zemědělství a lesnictví, životní prostředí a krajinu, kvalitu venkovských oblastí a diverzifikace hospodářství venkova a specifickou osu zvanou LEADER. U této osy je kladen důraz na iniciativu místních samospráv a tzv. místních akčních skupin (1, str. 134-138; 75, str. 1).

Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)

Hlavním cílem tohoto fondu je přispívat k vytvoření trvalé rovnováhy mezi rybolovnými zdroji a jejich využíváním, posílit konkurenceschopnost podnikových struktur a životaschopných podniků v odvětví, zlepšit situaci v zásobování rybolovu, přispět k oživení oblastí závislých na rybolovu. Je finančním nástrojem, který spadá do společné rybářské politiky EU (1, str. 124; 75, str. 1).

Fond podporuje projekty vedoucí k vyšší konkurenceschopnosti a ochraně životního prostředí. Financuje aktivity týkající se regulace mořského i vnitrozemského rybolovu, investice na modernizaci zpracovatelského průmyslu, obnovu loďstva a modernizaci rybářských plavidel, podpory likvidace už nevyhovujících plavidel, zlepšování akvakultury nebo inovační akce a následnou technickou pomoc apod. (1, str. 125; 75, str. 1).

3.3.3 Regionální politika České republiky

Regionální politikou se v České republice zabývá Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. V této oblasti vypracovává a uvádí do praxe koncepční dokumenty a strategie, poskytuje pomoc prostřednictvím podpůrných programů a také připravuje strategie obnovy postižených území. Programové dokumenty takto Česká republika zpracuje a dává je k posouzení Evropské komisi. Důležitým faktorem při zpracování programů je ekonomická úroveň jednotlivých regionů. Tuto problematiku koordinuje Řídící a koordinační výbor, ve kterém jsou zastoupeny orgány státní správy (ministerstva, Úřad vlády ČR), regiony soudržnosti ČR, hospodářská komora a další (9, str. 74-75; 82, str. 1).

Před rokem 2000 byla regionální politika ČR prováděna pouze na základě několika usnesení vlády. Od tohoto roku získala tato oblast právní úpravu a tím se přiblížila legislativní úpravě EU. Přijetím právní úpravy tak Česká republika získala možnost získávání pomoci ze strukturálních fondů EU. Programová období, která byla stanovena pro roky 2007-2013 a 2014-2020 jsou pro Českou republiku ojedinělou šancí, neboť má možnost využít opravdu veliký objem finančních zdrojů na základě definovaných cílů a priorit Národního rozvojového plánu České republiky, kde pro období 2007-2013 byl vypracován tzv. Národní strategický referenční rámec. V současnosti je základním nástrojem regionální politiky Strategie regionálního rozvoje České republiky platná pro období 2014–2020. Je základním koncepčním dokumentem v rámci realizace a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. Strategie také obsahuje výčet státem podporovaných regionů. Zahrnuje jejich podrobnou analýzu v rámci regionálních rozdílů v cestovním ruchu a navrhuje hlavní cíle, priority a konkrétní opatření pro jednotlivé regiony (3, str. 14; 83, str. 1).

Problémem České republiky v minulém programovacím období bylo pomalé čerpání finančních zdrojů, proto klíčovou otázkou nového období je, zda je bude ČR schopna efektivně využít. Je více zaměřena na řešení specifických funkčních území, které vyžadují provázané intervence. Účelem strategie je propojení odvětví a přístupů s územními aspekty vyváženého regionálního rozvoje a územní soudržnosti, obsahuje formulace problémových okruhů, priorit a souhrnných cílů, které bude třeba v příštím období sledovat. Řešení těchto problémových okruhů komplikuje i řada vymezení a nastavení systémů regionální politiky či omezené možnosti venkovských obcí. Tudíž by tato Strategie sebou měla přinést změnu přístupu a navyšování finančních prostředků

přímo do regionů. Je také navázána na řadu dokumentů EU, mezi něž patří Evropa 2020 Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. V souladu s tímto dokumentem se do popředí dostává přístup založený na identifikaci a uspokojování místních potřeb (3, str. 15-16; 32, str. 4; 83, str. 1).

Příprava Strategie byla odstartována v roce 2011 a schválena byla 15. 5. 2013 usnesením vlády ČR a slouží jako východisko při přípravě programovacího období 2014-2020. Materiály se nadále připravovaly a projednávaly s širokým okruhem zainteresovaných aktérů a členů pracovní skupiny, kteří byly povoláni pro monitorování průběhu prací spojených s pořízením Strategie. Dále zde byli zapojeni také zástupci regionů (reprezentující všechny kraje ČR), obcí (Svaz měst a obcí ČR.), státní správy (ministerstva s působnostmi zásadně ovlivňujícími regionální rozvoj) a v neposlední řadě také hospodářští a sociální partneři. V neposlední řadě Strategie zabezpečuje provázanost národní regionální politiky s regionální politikou Evropské unie. Jejím výsledkem jsou regionálně zaměřené rozvojové programy financované výhradně z národních zdrojů nebo spolufinancované ze zdrojů Evropské unie (3, str. 14; 32, str. 4; 83, str. 1).

3.3.4 Národní dotace a programy

Strategie regionálního rozvoje České republiky je nejenom financována z programů spolufinancovaných ze zdrojů Evropské unie, ale také ji podporují národní zdroje. I když regionální programy podpory Ministerstva pro místní rozvoj mají omezené finanční prostředky, napomáhají pozitivně ovlivňovat území regionů, které jsou nějakým způsobem znevýhodněné, pomáhají zmírňovat regionální disparitu a účinně přispívat k vyváženému rozvoji území (32, str. 50; 73, str. 1).

Cílem těchto programů je podpora výroby v daných destinacích, která vede ke vzniku nových pracovních míst a snížení míry nezaměstnanosti. Pomáhají zároveň řešit specifické problémy rozvoje měst a venkovských oblastí v rámci zajištění základních funkcí veřejné správy, posílení kvality života a zachování tradic v malých obcích. Lze konstatovat, že i přes značné problémy, se kterými se tyto regiony musí potýkat, finanční objemy peněz napomáhají alespoň částečně stabilizovat hospodářský vývoj a snižovat nezaměstnanost znevýhodněných oblastí, i když je stále ještě větší než v ostatních regionech ČR. Je velice pravděpodobné, že bez těchto zásahů, by byl průběh procesu daleko dramatičtější (32, str. 50-52; 73, str. 1).

Národní dotace

Regionální politika je především politikou solidarity a v každém státu usiluje o snižování rozdílů, zvyšování konkurenceschopnosti a vyvážený rozvoj městských a venkovských oblastí. Národní dotační programy České republiky přispívají k udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru. Rozvoj regionů je možné financovat z vlastních zdrojů, úvěrem nebo grantem. Ať je dotace ze strukturálních fondů nebo z veřejných podpor státu, vždy je potřeba myslet na to, že všechny náklady nemusejí být pokryty a vlastní zdroje se tudíž stávají pro žadatele velice důležitým faktorem financování (2, str. 24; 88, str. 1).

Zdroje z Evropské unie jsou poskytovány na společné aktivity všech členských států, ale u veřejné podpory státu se jedná o trochu jinou problematiku. Financemi poskytované z EU se zabývá Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, kdežto v případě veřejné podpory tato funkce spadá na jednotlivá ministerstva. Všeobecně je však veřejná podpora neslučitelná se společným trhem a je zakázána, protože narušuje hospodářskou soutěž. Stát tím totiž zvýhodňuje určité podniky nebo celá odvětví nebo ovlivňuje obchod mezi členskými zeměmi EU. Evropské právo však dává prostor pro výjimky, na základě kterých může být veřejná podpora považována za slučitelnou (2, str. 24; 88, str. 1).

V současnosti dochází ke stabilizaci spektra podpůrných programů. Například Ministerstvo zemědělství ČR klade důraz na prvky agroenvironmentálního charakteru (např. biologická a fyzikální ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin, budování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách). Dále jsou podporovány programy na podporu ozdravování polních a speciálních plodin (podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu) nebo programy zaměřené proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat (např. Nákazový fond). V rámci Národních dotací pro jednotlivé komodity jsou také do podpory zahrnuty aktivity, jako například podpora včelařství anebo udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat. Poněkud odlišný přístup udělování veřejné podpory má oblast vzdělávání. To představuje formu investování do lidského kapitálu a jeho účelem je zajistit ekonomickou produktivitu lidských bytostí. Na rozdíl od dotací věnovaných do nemovitostí či nových technologií, není investice do lidského kapitálu ručena návratností. Pokud se tyto investice špatně zaměří, mají dopad na konkurenceschopnost

podniků v ČR. Většina států podporuje rozvoj malých a středních podniků z veřejných zdrojů (2, str. 25; 92, str. 1).

Veřejná podpora a podpora de minimis

Veřejná podpora je dle Smlouvy EU o veřejné podpoře definována znaky, které musí být kumulativně splněny, a to že je poskytována státem nebo ze státních (veřejných) prostředků, zvýhodňuje určité podniky či odvětví výroby, hrozí narušení hospodářské soutěže, ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU. Ze zákazu veřejné podpory mohou být výjimky, tzv. blokové výjimky. Jedná se o takovou podporu, která je výjimečně dohodnuta na základě jednomyslného schválení Radou Evropské komise. Komise upravuje veřejnou podporu určenou malým a středním podnikům, veřejnou podporu zaměstnanosti, veřejnou podporu vzdělávání, vnitrostátní regionální investiční podporu a další. Komisi se posílají informace týkající se poskytování této veřejné podpory na základě blokové výjimky (2, str. 24 a 92, str. 1).

Druhou podporou je tzv. Podpora de minimis neboli podpora malého rozsahu. Není typickou veřejnou podporou, protože nespĺňuje všechna její kritéria. Je sice poskytovaná ze státních prostředků a zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby, ale vzhledem k její relativně nízké hodnotě stanovené Komisí nehrozí narušením hospodářské soutěže, a tak neovlivňuje obchod mezi členskými státy EU. Navíc nepodléhá oznamovací povinnosti vůči Komisi. Je totiž stanovena tak, aby svou výší nenarušovala hospodářskou soutěž a neovlivnila obchod mezi členskými zeměmi. Není ji možno kumulovat s jinými veřejnými podporami na stejné výdaje. Výše této podpory nesmí přesáhnout 200 tisíc EUR během tříletého období jednomu podniku. V České republice je pro evidenci této podpory spuštěn Centrální registr podpor malého rozsahu (registr de minimis); (2, str. 24; 92, str. 1).

Program Leader ČR

Program LEADER ČR své finanční prostředky získává ze státního rozpočtu na základě zákona o státním rozpočtu České republiky na příslušný rok. Nachází se v Programu rozvoje venkova ČR pro období 2014-2020 a je určen místním partnerstvím venkovských území, která vytvářejí a realizují společné rozvojové strategie a záměry a místním subjektům, které realizují konkrétní projekty (1, str. 138-139 a 87, str. 1).

Finanční prostředky tohoto programu jsou určeny místním samosprávám a tzv. akčním skupinám. Ty si mohou na svém regionu vybírat projekty, které se týkají konečných příjemců podpory. Motivem tohoto uzpůsobení je, že na lokální úrovni lze

nejlépe iniciovat a využít rozvojový potenciál. Kromě hlavního města Prahy jsou v tomto programu všechny regiony v České republice na úrovni NUTS II. Program LEADER ČR, který se v Programu rozvoje venkova nachází ve 4. ose, se stará právě o rozvoj venkova a venkovských regionů. Zaměřuje se na takové aktivity, které jsou prospěšné danému regionu. Jedná se tak o nové formy zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví. Celkovým cílem programu je zlepšení organizačních schopností subjektů působících ve venkovských územích (1, str. 138-139 a 87, str. 1).

Mezi specifické cíle programu patří nové formy zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, nové formy posílení místního ekonomického prostředí a tvorby pracovních míst, nové formy zhodnocení místních přírodních a kulturních zdrojů. Příspěvky jsou uskutečňovány na strategii místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem, uplatňování inovačních přístupů, provádění projektů spolupráce a vytváření sítí místních partnerství. To vše na základě rozhodovacího procesu místních akčních skupin a provádění jejich stanovené strategie. Tvorba originálních úvah a záměrů těchto skupin je zaměřena na využití potenciálů jejich území v dlouhodobější perspektivě a tím přispívá k posílení ekonomického prostředí a zhodnocení a zachování přírodního a kulturního dědictví (1, str. 138-139 a 87, str. 1).

Projekty představované tímto programem jsou investiční projekty, jako například nákup zemědělských strojů, rehabilitace přírodních lokalit, obnova kulturních památek nebo charakteristických stavebních prvků sídel a krajiny, pořizování nových strojů, technologie pro obnovu a údržbu přírodních lokalit nebo kulturního dědictví, obnova a budování nových vhodných ploch a prostorů pro podnikání v cestovním ruchu (obchody, restaurace, kuchyně, ubytování) atd. (87, str. 1).

3.4. Vývoj a srovnání programových období České republiky v letech 2004-2006, 2007-2013 a 2014-2020 + Program rozvoje venkova

3.4.1 *Etapa 2004-2006*

Svou historii má regionální politika již kolem roku 1973, kdy se do Evropského společenství přidružily k zakládajícím státům Velká Británie, Irsko a Dánsko. Došlo k rozhodnutí, že regionální politika je nutným prvkem k posílení Společenství a díky tomu vznikla dohoda o vytvoření Evropského fondu regionálního rozvoje. Prostředky byly přidělovány automaticky po předložení regionálních projektů Evropské komisi. Česká

republika se přidružila k regionální politice EU vstupem do Evropské unie v programovacím období 2000-2006 neboli až v druhé polovině tohoto období. Tato etapa byla stěžejní reformou pro regionální politiku, která se neustále potýkala s řadou problémů. Evropská unie před sebou měla vstupy nových členských zemí ze střední a východní Evropy a regionální politika se musela přizpůsobit zvýšenému počtu členů EU. Před vstupem do Evropské unie členské země využívaly tzv. předvstupní nástroje. Tyto nástroje pomáhaly vstupujícím zemím čerpat prostředky, které napomáhaly jejich integraci a k překlenutí hospodářské a politické propasti mezi nimi a již existujícími členy. Česká republika získala z prostředků fondů EU v letech 1998-2003 celkem 473, 3 milionů EUR, z nichž bylo vyčerpáno asi 89,8% (2, str. 12-14; 7, str. 24).

Regionální politika si stanovuje tzv. prioritní cíle, které mají docílit sjednocení jednotlivých regionů. Těchto cílů dosahuje prostřednictvím rozdělování příspěvků dle regionálních rozvojových programů. Tím dociluje Evropská unie vyrovnávání regionální disparity jednotlivých členských států a sjednocení regionálně-politických přístupů. Do roku 1999 bylo stanoveno až 6 prioritních cílů, to se ale v programovacím období 2000-2006 změnilo. Smyslem změny bylo docílit vyšší efektivity vynaložených prostředků, zjednodušení celého procesu, omezit plošné podpory a soustředit se na nejvíce znevýhodněné a postižené regiony a na zaměstnanost (1, str. 33, 39; 7, str. 24).

Pro programové období 2000-2006 byly stanoveny tři prioritní cíle regionální politiky:

Cíl 1) Podpora rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů – tento cíl se orientoval na regiony s opoždujícím se rozvojem. Regiony typu NUTS II, které tuto podporu využívaly, byly pod 75% hranicí průměru HDP/obyvatele EU.

Cíl 2) Podpora hospodářské a sociální přeměny oblastí potýkajících se s restrukturalizací – tato podpora se týkala regionů, které nespadaly do Cíle 1 a měly dlouhodobou vysokou míru nezaměstnanosti, kriminality, špatnou úroveň školství nebo životního prostředí. Tyto regiony typu NUTS III se potýkaly se strukturálními potížemi a adaptací na nové podmínky dané existencí Hospodářské a měnové unie.

Cíl 3) Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání – všechny podpory tohoto cíle se vztahovaly na opatření podpory lidských zdrojů v rámci rekvalifikace, vzdělávání a školení. Mělo to pomoci ke snížení nezaměstnanosti v daných regionech (1, str. 40-43; 2, str. 13).

Česká republika v rámci cílů programového období 2004-2006 realizovala celkem 16 programů podpory fondů s celkovou alokací zhruba 80 mld. K národním programům patřily, např. operační program (OP) Infrastruktura, OP Průmysl a podnikání, OP Rozvoj lidských zdrojů, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství či Společný regionální operační program. Mimo národních programů v rámci podpory Společenství strukturální fondy také financovaly tzv. Iniciativy Společenství. Pro programovací období 2000-2006 byly vymezeny Iniciativy EQUAL, Interreg, ESPON, INTERACT, LEADER+ a URBACT. Z těchto možností měla v letech 2004-2006 Česká republika nárok pouze na EQUAL a Interreg. Ty byly především zaměřeny na zvýšení a zkvalitnění zaměstnanosti, tím že podporovaly rovný přístup k zaměstnání a pomáhaly vyvíjet a ověřovat postupy potlačující diskriminaci a nerovnosti na trhu práce. V České republice v tomto období také vznikla řada projektů orientujících se na naplňování principů partnerství, mezinárodní spolupráci nebo společné rozhodování (2, str. 14 a 78, str. 1).

Tabulka 1 Prostředky ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Iniciativ Společenství v ČR v období 2004—2006

Strukturální operace (v mil. EUR-běžné ceny)	2004	2005	2006	2004-2006
Fond soudržnosti	316,9	266,1	362,3	945,3
Strukturální fondy	381,5	528,9	674	1 584,40
Cíl 1 (13 krajů)	339	485,5	629,8	1 454,30
Cíl 2 (Praha)	23,3	23,8	24,2	71,3
Cíl 3 (Praha)	19,2	19,6	20	58,8
Iniciativy Společenství	28,6	32,1	40,1	100,8
Interreg	21	21,4	26,3	68,7
Equal	7,6	10,7	13,8	32,1
Celkem	727	827,1	1 076,30	2 630,50

(78, str. 1)

3.4.2 Programové období 2007 – 2013

Toto období sebou přineslo řadu změn převážně v chápání preference regionálního pohledu a řešení regionálních disparit. O regionální politice se začalo mluvit jako o politice soudržnosti. Ta měla přispívat ke zvyšování ekonomické prosperity, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti na regionální úrovni. Samotná úroveň strukturálních fondů se změnila

a vznikaly nově vyhlížejší struktury fondů zaměřené na zemědělství a rybolov. Příspěvky z fondů byly přímo navázány na operační programy. S rozšířením o nové země se v Evropské unii navýšila regionální disparita a bylo nutné regionální politiku reformovat. Proto programové období 2007-2013 sebou přineslo nový návrh partnerství pro soudržnost, které posiluje roli tzv. intervencemi dosažené rovnosti a nové partnerství pro růst a zaměstnanost (1, str. 100-101; 7, str. 25).

Zcela nově byly stanoveny cíle pro období 2007-2013. Jako hlavní nástroj byla stanovena politika hospodářské a sociální soudržnosti. Na toto programové období byly vytyčeny tři základní cíle regionální politiky:

Cíl 1) Konvergence

Tento cíl se staral o podporu růstu a vytváření pracovních míst v nejméně rozvinutých členských státech a regionech v důsledku přibližování se vzájemných ekonomických úrovní jednotlivých oblastí. Ty byly definovány dle hrubého domácího produktu (HDP) na osobu a týkaly se států, které měly nižší HDP než 75% průměru EU. Pro tento cíl bylo uvolněno kolem 82% všech prostředků regionální politiky EU. Konvergence byla vůbec nejvíce podporována z finančních prostředků EU a umožňovala tyto nejvyšší finanční objemy čerpat zemím a regionům s nízkým HDP na obyvatele (7, str. 26-27; 9, str. 73-74).

Česká republika vstoupila do EU v roce 2004, takže byla považována za nově příchozího členu a u těch se tento podíl zvyšoval, v ČR činil 97,1%. Cíl Konvergence byl rozšířen ve všech regionech české země kromě Prahy, která se považuje za region s vyšším HDP na osobu než 75% průměru EU. U nových členských zemí pak pod tento cíl spadaly téměř všechny jejich regiony, což činilo 98% jejich obyvatel. Spadala sem opatření týkající se realizace v podobě investic do lidského kapitálu, rozvoje inovací, rozvoje znalostních společností či zlepšování schopnosti adaptace na ekonomické a sociální změny (1, str. 43-44; 7, str. 26-27).

Cíl 2) Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Pod působností této oblasti spadala podpora ekonomických změn v průmyslových, městských a venkovských oblastech. Smyslem tohoto cíle je posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů včetně posílení zaměstnanosti. Zde byly řazeny regiony, které měly HDP na osobu vyšší než 75% průměru EU. V případě České

republiky se tento cíl týkal pouze hlavního města Prahy s celkovými 1,6% prostředky regionální politiky (1, str. 44; 7, str. 27).

Finanční podpory v rámci tohoto cíle měly přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v daných regionech. Spadaly sem například investice do hmotného a lidského kapitálu, rozvoj inovací a rozvoj znalostní společnosti a podnikání, ochrana a zlepšování životního prostředí a navíc zvyšování dostupnosti trhu práce pro pracovní síly i podniky a adaptace pracovních sil, a to i v rámci rovnosti přístupu na tento trh (1, str. 44-45; 9, str. 73).

Cíl 3) Evropská územní spolupráce

Prioritou tohoto cíle byla podpora harmonického a vyváženého rozvoje v Evropské unii. Orientoval se na posílení přeshraniční spolupráce prostřednictvím společných místních a regionálních Iniciativ a přispíval k integrovanému územnímu rozvoji. Dále podporoval meziregionální a mezinárodní spolupráci. Mezi tento rozvoj se řadila podpora vědy, výzkumu a informační společnosti, životního prostředí, předcházení rizikům a řízení vodních zdrojů. V České republice činil tento podíl 1,3% prostředků regionální politiky EU (1, str. 44-45; 7, str. 27-28).

V tomto cíli byly zařazeny všechny regiony v blízkosti pozemských hranic vnitřních i vnějších na úrovni NUTS III a všechny regiony podél mořských hranic typu NUTS III vzdálených mezi sebou maximálně 150 km (1, str. 45).

Čerpání finančních prostředků z rozpočtu regionální politiky EU je uskutečňováno z tzv. operačních programů. Podstatou je vypracování víceletých rozvojových programů, které mají vlastní rozpočet a přesně vymezené priority a opatření. Členské státy si sestavují národní strategické priority, které podléhají kontrole a schválení Evropské komise. Tyto priority si členské státy tvořily v období 2007-2013 dle Strategické zásady Společenství pro soudržnost. Operační programy definují konkrétně využití a zaměření finančních prostředků na jednotlivé priority, řízení a opatření a upřesňují oblasti, kam by se finanční prostředky měly směřovat v jednotlivých regionech dané členské země. Existují dva typy operačních programů – tematické OP a regionální OP. Tematické se zabývají danou oblastí zájmu jako je životní prostředí, doprava a podnikání, kdežto regionální řeší problematiku daných regionů dle kategorizace NUTS II (7, str. 39; 9, str. 74-75).

Pro programové období 2007–2013 bylo pro ČR připraveno celkem 24 operačních programů, které byly shrnuty v Národním strategickém referenčním rámci,

který v červenci 2007 schválila Evropská komise. Česká republika díky tomu využila zhruba 774 milionů korun (7, str. 39; 9, str. 74).

V rámci tohoto období byly vypsaný následující operační programy:

- Podnikání a inovace
- Výzkum, vývoj, inovace
- Rozvoj lidských zdrojů a zaměstnanost
- Vzdělávání a konkurenceschopnost
- Životní prostředí
- Doprava
- Integrovaný operační systém
- Technická pomoc
- Sedm Regionálních operačních programů
- Dva programy pro region soudržnosti hl. m. Praha
- Pět programů přeshraniční spolupráce
- Dva programy nadnárodní a meziregionální spolupráce (7, str. 39-40; 9, str. 76-77).

Tematické operační programy navazovaly na rozvojovou strategii a cíle politiky soudržnosti definované v Národním rozvojovém plánu ČR pro období 2007–2013. Operační programy společně tvořily jeden logický celek oblastí podpory z fondů EU. Do cíle Konvergence se řadily následující programy, a to OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Podnikání a inovace, OP Životní prostředí, OP Doprava, OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný operační program, OP Technická pomoc (7, str. 40-46; 9, str. 76-77).

Regionální operační programy (ROP) v cíli Konvergence byly takové programy, které obsahově navazovaly na systém sektorových programů. Jejich podpora byla směřována k řešení problémů vázaných na konkrétní region ČR, výjimkou byla Praha, která se samostatně řadí do druhého cíle. Podpora znamenala využití potenciálu daného území a přispívala k jeho vyváženému rozvoji: ROP NUTS II Jihovýchod, ROP NUTS II Jihozápad, ROP NUTS II Moravskoslezsko, ROP NUTS II Severovýchod, ROP NUTS II Severozápad, ROP NUTS II Střední Čechy, ROP NUTS II Střední Morava (7, str. 40, 46-51; 9, str. 76).

Na operační programy Praha se vztahoval cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Pro Prahu, která má jako jediný region soudržnosti ČR nárok realizovat programy pomoci v rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, byly připraveny dva operační programy: OP Praha Konkurenceschopnost, OP Praha Adaptabilita (7, str. 40, 52-53; 9, str. 77).

Tyto programy byly zaměřeny na podporu konkurenceschopnosti Prahy, a to zejména prostřednictvím zkvalitnění městského prostředí, zlepšení dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a inovačního potenciálu města. Cílem těchto operačních programů je rovněž zvyšování zaměstnanosti, rozvoj trhu práce a podpora kvalifikované a konkurenceschopné pracovní síly, rozvoj znalostní politiky a vzdělávacích systémů a také integrace vyloučených skupin obyvatelstva (7, str. 52; 9, str. 77).

Cíle „Evropská územní spolupráce“ se týkalo mnoho programů zaměřených na podporu hospodářské a sociální integrace příhraničních území České republiky prostřednictvím odstraňování přetrvávajících bariér a posilování jejich rozvojového potenciálu. Dříve iniciativa ES Interreg se stává v období 2007 – 2013 samostatným cílem, v jehož rámci byly realizovány programy pro příhraniční, nadnárodní a mezinárodní spolupráci, tj. vlastně pokračování iniciativ ES Interrag IIIA, Interreg IIIB, Interreg IIIC. Pokračovaly rovněž síťové programy nazvané INTERACT II, ESPON II, OP Mezuregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko (7, str. 40, 53-58; 9, str. 77).

Programy přeshraniční spolupráce byly podporovány bilaterálně, tj. vždy s příslušnou partnerskou zemí. Společná řešení v rámci těchto oblastí byla zajištěna dohodnutými prioritami, jejichž konkrétní vymezení je součástí každého příslušného operačního programu (7, str. 53).

Celkově tak pro ČR na strukturální fondy připadlo v programovém období 2007-2013, 516 mld. Kč a na Kohezní fond 258 mld. Kč. Čerpání prostředků z fondů pro Českou republiku probíhalo poměrně pomalu, ale vzniklé projekty je možno proplácet ještě několik let po alokaci. Pro období 2007-2011 platilo pravidlo n+3, neboli musely být proplaceny nejpozději 3 roky od počátku závazku. Období 2011-2013 mělo stanovené pravidlo n+2 neboli poslední projekty tak musí být vyúčtovány do konce roku 2015.

Existují rizika nevyčerpání všech prostředků od Evropské unie, které Česká republika mohla získat. Dle pozitivních analýz se odhaduje, že bude na projekty do konce roku využito 97,7% všech prostředků. Česká republika nastavila mnoho krizových plánů, aby jich vyčerpala, co možná nejvíce. Existuje celá řada opatření jak v průřezových oblastech, tak v rámci krizových plánů určeným jednotlivým operačním programům, na které se Česká republika musí zaměřit (7, str. 33; 9, str. 78; 38, str. 2).

Tabulka 2 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007-2013

Cíl	Fondy pro ČR	
Konvergence	25, 88 mld. €	96,98%
	(cca 730,00 mld. Kč)	
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	419, 09 mil. €	1,56%
	(cca 11,73 mld. Kč)	
Evropská územní spolupráce	389, 05 mil. €	1,46 %
	(cca 10, 97 mld. Kč)	
Celkem	26, 69 mld. €	100,00 %
	(cca 752, 70 mld. Kč)	

Pozn.: Přepočtení směnného kurzu 1 EUR = 28,2 CZK (76, str. 1)

Předchozí tabulka ukazuje, že v období 2007–2013 se České republice nabízí z evropských fondů 26,7 miliardy eur. Proto, aby mohla ČR úspěšně čerpat prostředky, musí navíc přidat přibližně čtyři miliardy eur, jelikož Evropská unie financuje maximálně 85 procent výdajů z aktivit uskutečněných v rámci regionální politiky (76, str. 1).

Program rozvoje venkova 2007–2013

Rozvoj venkova byl do roku 2006 podporován ze strukturálních fondů Evropské unie neboli z prostředků politiky hospodářské a sociální soudržnosti. V letech 2007-2013 došlo v tomto směru ke změně, kde již tato podpora nebyla součástí strukturálních fondů, ale vytvořily se nové nástroje v rámci tzv. politiky rozvoje venkova EU, které byly financovány v rámci Společné zemědělské politiky Evropské unie. Program rozvoje venkova byl zajišťován novým speciálním fondem zvaným Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (1, str. 137; 9, str. 99; 90, str. 1).

Zlepšení podmínek na venkově lze zabezpečit, například alternativními zdroji příjmů pro místní občany, mezi něž patří diverzifikace činností zemědělců a jejich rodin, účast obyvatel na rozvoji malého a středního podnikání, zlepšení odbytu zemědělských a nezemědělských produktů a na rozvoj venkovské turistiky. Čerpání zdrojů bylo zajišťováno na základě vypracování víceletých programových dokumentů, které obsahovaly strategie a jejich cíle, jež v jednotlivých osách byly stanoveny Národním strategickým plánem rozvoje venkova a Programem rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 (1, str. 131; 9, str. 99; 90, str. 1).

Národní strategický plán rozvoje venkova vymezuje a rozpracovává priority rozvoje zemědělství a venkova s ohledem na specifika venkovského prostředí a jednotlivých krajů ČR. Pomáhá podporovat konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví, zlepšovat životní prostředí a krajinu a zlepšovat kvalitu života ve venkovských oblastech. Program rozvoje venkova je na něho navázaným dokumentem, který rozvádí specifika Národního strategického plánu a vytváří jednotlivá opatření. Tento program je vymezen pro celé území České republiky vyjma Prahy. Cílem je zajištění rozvoje venkova formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů zemědělského hospodářství. Program navíc umožňoval vytvářet podmínky pro konkurenceschopnost ČR v rámci základních potravinových komodit a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání a vytváření nových pracovních míst, a tím snižování míry nezaměstnanosti na venkově (9, str. 99-100; 90, str. 1).

V rámci restrukturalizace ve venkovském prostředí byla vytvořena podpora znevýhodněných oblastí za účelem zvýšení podílu mimoprodukčních funkcí zemědělství a podpora investic a inovací pro jeho technickou a technologickou modernizaci. Podpora dotačních programů musí respektovat kritéria Evropské komise. Program rozvoje venkova je podporován finančními prostředky z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, který je zaměřen na komplexní ekonomickou a sociální strukturu, ve které jsou zahrnuty veškeré přírodní zdroje, kulturní tradice s podporou míst k odpočinku a volnému času. Řídícím orgánem je Ministerstvo zemědělství České republiky, které je v této oblasti zastupováno Státním zemědělským intervenčním fondem. V rámci programu 2007-2013 existovaly čtyři prioritní osy (1, str. 137-138; 9, str. 100).

Osa I, která byla zaměřena na konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a posílení podnikání v zemědělské výrobě a potravinářství. Mezi opatření této osy patřily v letech 2007-2013 Modernizace zemědělských podniků, Investice do lesů, Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům, Pozemkové úpravy, Další odborné vzdělávání a informační činnost, Zahájení činnosti mladých zemědělců, Předčasné ukončení zemědělské činnosti a Využívání poradenských služeb (1, str. 137; 9, str. 100-102; 90, str. Osa I).

Osa II se starala o zabezpečení zlepšování životního prostředí a krajiny a mezi tyto opatření patřily Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA), Platby v rámci oblastí NATURA 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku, Agroenvironmentální opatření, Zalesňování zemědělské půdy, Platby v rámci NATURA 2000 v lesích a Lesnicko-environmentální platby a Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů (1, str. 138; 9, str. 102-103; 90, Osa II).

Osa III se zabývala podporou rozvoje životních podmínek na venkově a diverzifikací ekonomických aktivit. Do opatření, týkajících se této osy, patřily v programovém období 2007-2013 Diverzifikace činností nezemědělské povahy, Podpora zakládání podniků jejich rozvoje, Podpora cestovního ruchu, Obnova a rozvoj vesnic, Občanské vybavení a služby, Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova a Vzdělávání a informace (1, str. 138; 9, str. 103-104; 90, str. Osa III).

OSA IV nazvaná také jako Leader byla osou metodickou a byla uskutečňována díky realizaci cílů jednotlivých opatření os I. - III. Leader navzájem propojoval a realizoval akce rozvoje venkova. Byl v něm kladen důraz na iniciativu místních akčních skupin, a to především dle skutečnosti, že na lokální úrovni lze nejlépe iniciovat a využívat rozvojový potenciál. Mezi opatření této osy patřily Místní akční skupina, Realizace místní rozvojové strategie a Realizace projektů spolupráce (1, str. 138; 9, str. 104 a 90, Osa IV).

Tabulka 3 Čerpání finančních prostředků PRV 2007-2013 (údaje k 31. 12. 2013)

	Podíl realizace na PRV	Rozpočet PRV na 2007 – 2013	Proplaceno	
	v %	mil. EUR	mil. EUR	%
Osa I	22,91	873,5	616,1	71
Osa II	55,65	1931	1684,6	87
Osa III	15,48	641,8	454,6	71
Osa IV	5,52	205,8	144,3	70
Technická pomoc	0,44	18	8,2	46
CELKEM	100	3 670,10	2 908,0	79

(90, vlastní zpracování)

3.4.3 Programové období 2014 - 2020

Programové období 2014–2020 sebou přináší další škálu změn. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, ze kterého je spolufinancován Program rozvoje venkova se stal součástí návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropských strukturálních a investičních fondů. Na toto období bylo České republice přiřazeno k využití 24 miliard EUR (77, str. 1; 110, str. 1).

Součástí nařízení je v oblasti venkova přispívání ke konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelnému řízení přírodních zdrojů, k opatřením v oblasti klimatu a k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. V rámci strategie Evropa 2020 jsou obecné cíle podpory pro rozvoj venkova na období 2014–2020 podrobněji vyjádřeny prostřednictvím šesti priorit platných pro celou EU a její cíle. Mezi tyto priority patří podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech, zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, podpora organizace potravinového řetězce, obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím, podpora účinného využívání zdrojů a podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech (110, str. 1).

Vznikly nové rozvojové strategie pro využívání strukturálních fondů, kde si každý stát musel zpracovat Dohodu pro partnerství pro období 2014-2020. Tato dohoda je

základním dokumentem pro čerpání dotací z evropských fondů pro každou jednotlivou zemi a musí být v souladu se strategií Evropa 2020. V rámci České republiky se týká analýzy jejího socioekonomického prostředí, místních disparit, rozvojových potřeb a potenciálu. Dále definuje cíle a priority, na které se bude Česká republika soustředit a kam a jak využije dané prostředky. Veškeré další programové dokumenty vycházejí právě z této dohody (10, str. 28; 77, str. 1).

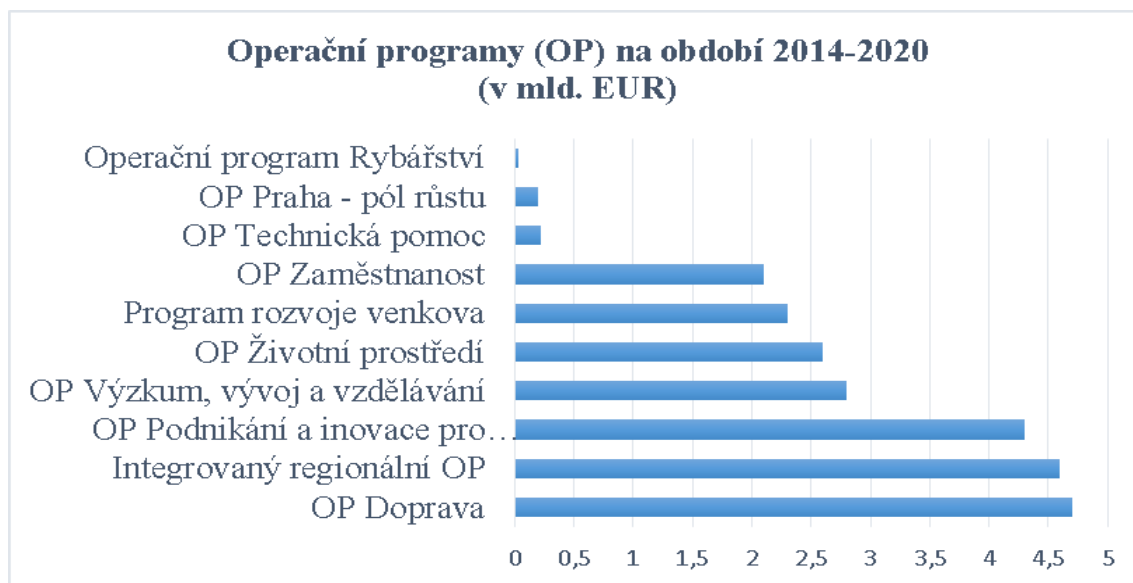
Oproti programovému období 2007–2013 došlo v systému čerpání z evropských fondů k zavedení některých nových skutečností, a to na evropské i české úrovni. Došlo k rozšíření počtu zapojených fondů (nově i EAFRD a EMFF, tedy fondy politiky rozvoje venkova a Společné námořní a rybářské politiky), k nastavení systému předběžných podmínek, k důrazu na posílení strategického řízení a plánování při přípravě a realizaci programového období, Dohody o partnerství či jednotlivých programů a obecně na kvalitu strategické práce v ČR, k vyšší měřitelnosti přínosu podpořených operací, k finanční závislosti na rychlosti a kvalitě čerpání prostředků, k vyšší míře uplatnění územně specifického přístupu a využití integrovaných nástrojů a k vyšší míře uplatnění finančních nástrojů na úkor dotací. Důležitým faktem se také stalo, že dotace do cestovního ruchu již nejsou financovány přímou cestou, jelikož dle předpokladů Evropské komise, je turismus v České republice již podpořen dostatečně, tudíž byly prostředky do této oblasti sníženy. Jako podpora jsou tedy prostředky poskytnuty na měkké projekty zaměřené na výměnu zkušeností a nejedná se o peněžní projekty (123 a 77, str. 1).

Oproti minulému programovému období došlo ke snížení počtu programů, zejména ke snížení počtu tematických OP a ustavení jednoho Integrovaného regionálního operačního programu na místo původních sedmi regionálních operačních programů. Celkově má tak Česká republika 20 operačních programů. Dále vznikla nově koncepce Jednotného metodického prostředí, která má zajistit stejná pravidla pro celý systém a došlo k rozšířené verzi fungování monitorovacího systému, především ke zjednodušení administrativy (77, str. 1).

Pro programové období 2014-2020 byly vypsány následující operační programy. Mezi tematické OP patří Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, Výzkum, vývoj a vzdělávání, Zaměstnanost, Doprava, Životní prostředí, Integrovaný regionální OP, OP Praha – pól růstu ČR, Technická pomoc, OP Rybářství 2014-2020, Program rozvoje venkova (77, str. 1; 94, str. 1).

Graf 1 Operační programy v období 2014-2020

(77, str. 1).

Mezi programy přeshraniční spolupráce patří v tomto období Interreg V-A Česká republika - Polsko, Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika, Interreg V-A Rakousko - Česká republika, Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020, Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika 2014-2020. K programům nadnárodní programy spolupráce se řadí Interreg CENTRAL EUROPE, DANUBE a mezi meziregionální programy spolupráce INTERREG EUROPE, ESPON 2020, INTERACT III, URBACT III (77, str. 1; 94, str. 1).

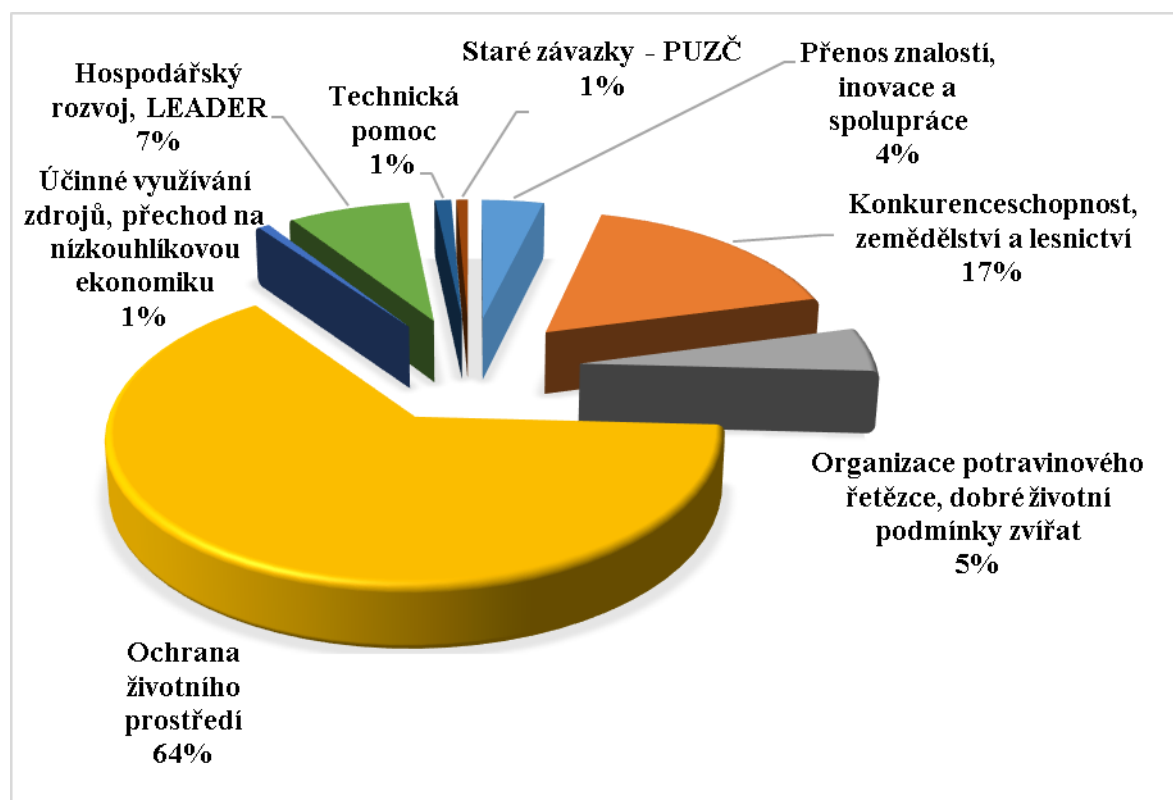
Program rozvoje venkova 2014-2020

Pro nové období byl Program rozvoje venkova ustanoven a schválen Evropskou komisí k 18. 5. 2015. Především je tento program zaměřen na obnovu, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím agroenvironmentálních opatření, investic pro konkurenceschopnost a inovací v zemědělských podnicích. Dále je vyzdvižována podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura. Mezi další cíle patří podpora diverzifikace ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Pomocí metody LEADER, v současnosti zvané Komunitně vedený místní rozvoj se zaměřuje na podporu místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni (91, str. 1; 110, str. 1).

K opatřením budou patřit projekty zaměřené na výzkum, vývoj a inovace, podpora malých a středních podnikatelů, snižování energetické náročnosti, omezování přírodních rizik, ochranu životního prostředí, zvyšování zaměstnanosti a boji proti chudobě. Nezbytným nástrojem Ministerstva pro místní rozvoj je v oblasti cestovního ruchu Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR na období 2014-2020 a vychází z rozvojových možností České republiky (72, str. 1; 110, str. 1).

V rámci Programu rozvoje venkova by do českého zemědělství mělo dostat v příštích letech více než 84 miliard korun. Z toho bude 63 miliard korun z unijních zdrojů a 21 miliard korun z českého rozpočtu (91, str. 1).

Graf 2 Předpokládané alokace finančních prostředků (v %) PRV do jednotlivých oblastí

(91, str. 1)

4. Praktická část

Česká republika je atraktivní destinací nejen pro mnohé zahraniční turisty, ale je také oblíbenou turistickou destinací pro tuzemské cestovatele, kteří mohou objevovat krásy a historii své země. Zájem projevují také země ze vzdálenějších koutů světa, jako jsou Latinská Amerika, Střední Východ nebo země ASEAN. Česká republika také prostřednictvím agentury Czech Tourism oslovuje turisty ze zemí jako je Rusko, Německo či země Západní Evropy, protože jsou pro zemi klíčovými partnery v oblasti cestovního ruchu (46, str. 1).

Česká republika je zajímavou destinací také pro země skandinávského původu, protože je pro ně geograficky blízká nebo pro Turecko, protože se nachází ve středu Evropy a poblíž Německa. Český stát je oblíben pro svou kulturu, historii, památky a architekturu, která denně přitahuje tisíce turistů. Zájem cestovatelů se přiklání spíše k typu městského cestování, a to až přibližně z 68%. Velkým lákadlem je samozřejmě hlavní město Praha, které je známé svými kulturními památkami a akcemi. Cestovní ruch se na hrubém domácím produktu (HDP) České republiky podílí zhruba z 3% a na celkové zaměstnanosti kolem 4,5 %, což představuje zhruba 230 tisíc pracovníků v této oblasti, nejvíce jich pracuje v pohostinství a stravovacích službách (46, str. 1, 101, str. 1).

Tabulka 4 Důvody cestování

Aktivita	Celkem (%)	Aktivita	Celkem (%)
Poznávací městská turistika	73	Venkovská turistika	24
Nakupování	40	Wellness (fitness, sauna atp.)	13
Společenský život a zábava	35	Lyžování, zimní sporty	8
Koupání, vodní sporty	34	Návštěvy sportovních akcí	7
Návštěvy kulturních akcí	32		

(46, str. 1)

V předchozí tabulce jsou uvedeny druhy aktivit, za jakým účelem turisté do České republiky nejčastěji cestují. Jak je zřejmé, městská turistika láká občany jiných zemí nejvíce, a to především za nakupováním a společenskými i kulturními akcemi.

4.1. Cestovní ruch České republiky

Existují tři základní druhy cestovního ruchu. Aktivní neboli příjezdový cestovní ruch, pasivní neboli odjezdový cestovní ruch a domácí cestovní ruch. Příjezdový cestovní ruch se týká turistů, kteří cestují do České republiky a přispívají do aktivní strany platební bilance. Odjezdový cestovní ruch se týká obyvatel České republiky, kteří odjíždějí do zahraničí. Tyto platby se ukazují na pasivní straně platební bilance. Domácí cestovní ruch zaznamenává pohyb obyvatel České republiky v domácím prostředí, čili se týká spotřeby na tuzemských cestách. Zásadní roli ve statistikách cestovního ruchu České republiky hraje Český statistický úřad. Ten zpracovává Satelitní účet cestovního ruchu (TSA), který podává informace o struktuře zahraničních turistů a jejich výdajích (27, str. 9, 16 a 86, str. 1).

Do Satelitního účtu cestovního ruchu se promítají údaje o jednodenních návštěvnících, zahraničních turistech a tranzitních cestujících. Jsou to tedy údaje o příjezdovém cestovním ruchu. Výsledky o domácím a výjezdovém cestovním ruchu jsou obsaženy v jiných šetřeních. V roce 2014 navštívilo Českou republiku dohromady 25,7 milionů turistů, zhruba 13,2 milionů z nich bylo tranzitních cestujících. Kolem 8,1 milionů cestujících přebývalo v ubytovacích zařízeních. Průměrná útrata jednodenních návštěvníků se pohybovala kolem 2 tisíc korun a průměrná útrata turistů, kteří zde přespávali, kolem 2800 Kč. Zhruba 41% obyvatel České republiky se v roce 2014 vydalo za hranice republiky a v průměru tam utratili kolem 10 tisíc korun. Kolem 16% necestovalo nikam buď ze zdravotních, nebo finančních důvodů. V tuzemsku průměrně Češi utratili kolem 1400 Kč (59, str. 1; 86, str. 1).

Tabulka 5 Jednodenní návštěvníci – důvody návštěvy

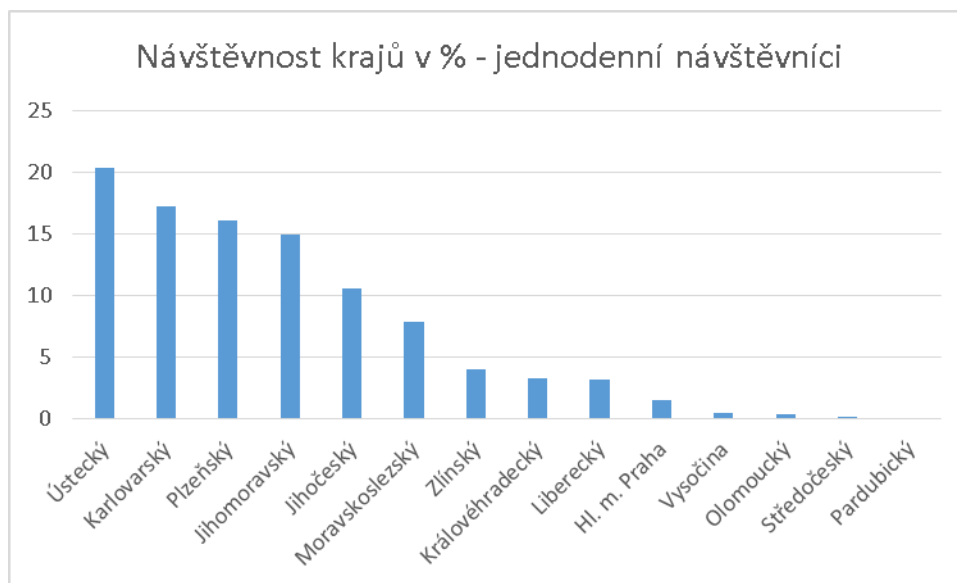
Jednodenní návštěvníci	
Důvody návštěvy	Podíl návštěvnosti
Nákupy	78%
Volný čas	14%
Obchodní cesta	4%
Návštěvy příbuzných a známých	3%
Ostatní důvody	1%

(39, str. 14-16, vlastní zpracování)

Jednodenní návštěvníci se na příjezdovém cestovním ruchu podílejí zhruba z 51,6 %. Z nich připadá celých 60% na turisty z Německa, 14-15% ze Slovenska, 14% z Rakouska, 10-11% z Polska a zbylé 1% jsou turisté z ostatních zemí. Tato struktura se z hlediska státu trvalého pobytu dlouhodobě nemění (ani meziročně, ani mezikvartálně). Předchozí tabulka ukazuje důvody, které lákají cestující jezdit do České republiky. Převládá zájem o nakupování převážně v příhraničních městech a nejvíce se utrací za zboží a pohonné hmoty, jelikož zde jsou výhodnější ceny. Statisticky dlouhodobě roste podíl nákupů a klesá podíl volného času (39, str. 14-16 a 59, str. 1).

Jednodenní návštěvníci nejčastěji cestují do České republiky po vlastní ose, a to až 99,8% z nich. Zbývající 0,2% podniká jednodenní výlety formou zájezdů se zahraniční cestovní kanceláří (39, str. 18).

Graf 3 Jednodenní návštěvníci a jednotlivé kraje

(39, str. 19, vlastní zpracování)

Dle předchozího grafu je nejnavštěvovanějším krajem z hlediska jednodenních návštěvníků kraj Ústecký, následuje ho kraj Karlovarský a Plzeňský. Velkému zájmu se těší město Aš, které leží na pomezí hranic České republiky a Německa. Jezdí sem až 10 % návštěvníků. Podobně jsou na tom města jako Cheb a Chomutov, zde je návštěvnost kolem 4%. Tyto města leží v Karlovarském kraji, Chomutov pak v Ústeckém kraji. Folmavu, ležící v Plzeňském kraji, navštíví kolem 7 % turistů a Hodonín, ležící v Jihomoravském kraji, kolem 5% (39, str. 19).

Další skupinu příjezdového cestovního ruchu tvoří zahraniční turisté, a to zhruba ze 39,2%. Největší zastoupení má opět Německo kolem 17%, následuje Rusko 10%, Slovensko 8%, Itálie 6%, Velká Británie 6%, Francie 5%, USA 4%, Španělsko 3%, Polsko 3%. Ostatní země EU-15 patří celkově 13% a zbývající části turistů z ostatních koutů světa celkově 24%. V roce 2014 k nám přijelo zatím nejvíce turistů ze vzdálenějších destinací. Dle Projektů Česko v datech, které se zpracovává dle statistik Českého statistického úřadu a Ministerstva pro místní rozvoj ČR, přijelo do České republiky v roce 2014 8,1 milionů zahraničních turistů (39, str. 20-21; 117, str. 1).

Tabulka 6 Zahraniční turisté – důvody návštěvy

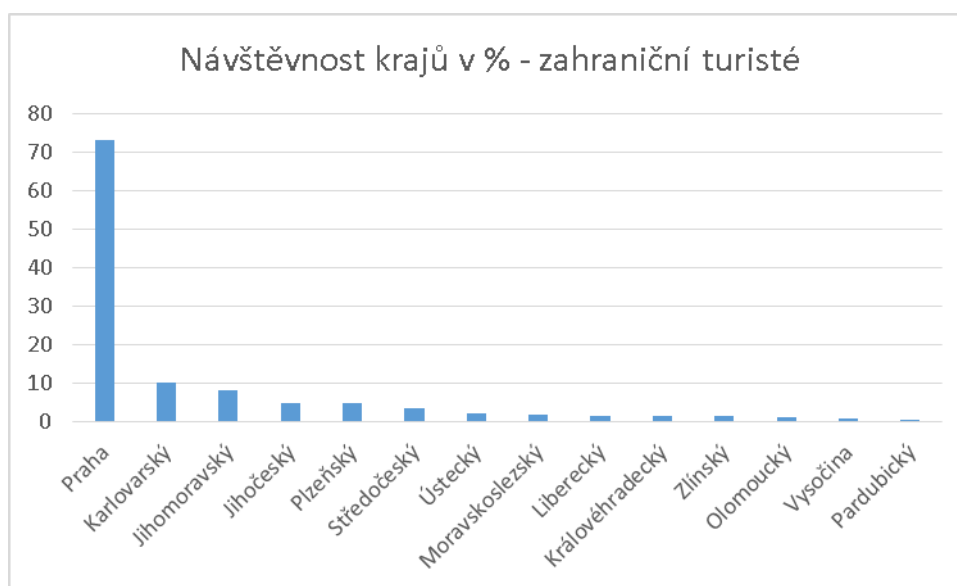
Zahraniční turisté	
Důvody návštěvy	Podíl návštěvnosti
Dovolená	66%
Obchodní cesta	15%
Návštěvy příbuzných a známých	12%
Nákupy	1%
Ostatní důvody	1%

(39, str. 22, vlastní zpracování)

Hlavním důvodem zahraničních turistů je dovolená, jak ukazuje předcházející tabulka. V roce 2015 byly dovolené v České republice nejčastější v druhém a třetím kvartálu. V tomto roce se také zvýšil příliv turistů z Číny, mohlo za to natáčení filmu „Jen my víme kde, který byl natočen v Praze na začátku roku 2015 nebo populární reality show Day Day Up, kde byl díl věnovaný České republice a byl odvysílán v jedné z čínských televizních stanic. Přibylo také turistů z Velké Británie a Spojených Amerických států, naopak poklesl počet francouzských a ruských turistů, na které dopadla ekonomická krize a sankce za konflikt s Ukrajinou. Poklesl podíl návštěv příbuzných a známých, což mělo vliv na pokles využití individuálních ubytovacích zařízení. Vzrostl podíl zahraničních turistů, kteří byli v ČR poprvé, nejvíce se to projevilo ve 3. kvartálu roku 2015 (39, str. 22, 117, str. 1).

Turisté se do České republiky nejčastěji dopravují individuální formou, a to z 89,2 %. Služeb cestovních kanceláří pak využívají z 10,4%, kde byl zaznamenán růst této formy. Zahraniční turisté služeb českých cestovních kanceláří téměř nevyužívají, pouze kolem 1 % cestujících (39, str. 24).

Graf 4 Zahraníční turisté a návštěvnost jednotlivých krajů ČR

(39, str. 25, vlastní zpracování)

Dle předchozího grafu je naznačeno, jakým podílem Praha u zahraničních turistů vede před ostatními kraji. Praha však není oblíbenou destinací jenom zahraničních turistů, ale také občanů České republiky. Dokonce po občanech z Německa jsou Češi nejvíce početnou skupinou v rámci přenocování v Praze, v počtu příjezdů dokonce nejpočetnější skupinou ze všech. V Praze se nejčastěji po Němcích, vyskytují Rusové nebo občané ze Spojených států amerických, Velké Británie a Itálie (117, str. 1).

Po Praze se co do oblíbenosti řadí kraj Karlovarský, především díky lázeňskému cestovnímu ruchu. Zajímavou skupinu cestujících tvoří občané Dánska, kteří se dostali mezi pěticí nejčastějších návštěvníků Královéhradeckého kraje, a to především díky návštěvnosti Krkonoš. Krkonoše se staly nejoblíbenější českou zimní, ale i letní turistickou destinací. Za Prahou a Karlovými Vary se dále v oblíbenosti míst umístilo Brno, které bylo vyhledáváno díky pořádání dalšího závodu Moto GP nebo Český Krumlov, pro své památky a kulturu. Do desátého místa se také umístilo další lázeňské město Františkovy lázně, což ukazuje, že lázeňství má v České republice důležité zastoupení (39, str. 25; 117, str. 1).

Zajímavé je také srovnání, kolik turistů, kteří navštívili Prahu, se zdržovalo pouze zde nebo nadále cestovalo do dalších krajů. Výhradně Prahu navštívilo 82% turistů, kteří již dále necestovali. Ze zbývajících 18% turistů, kteří cestovali i mimo Prahu, bylo 10%,

kteří byli ubytováni i v jiném kraji. Mezi tyto kraje patřily především Karlovarský kraj, zhruba 7% cestujících, Jihomoravský kraj kolem 6%, Plzeňský a Jihočeský kraj, každý kolem 2% a Ústecký kolem 1%. Nejčastějším ubytovacím zařízením, které hosté navštěvují, jsou hotely, motely, penziony (77%), dále kempy (1,2%), ostatní hromadná ubytování 3%, placená ubytování v soukromí (5%), neplacená ubytování (15%). Byl zaznamenán pokles zahraničních turistů ubytovaných v individuálních ubytovacích zařízeních, což souvisí s poklesem podílu návštěv příbuzných a známých (39, str. 26,28).

Poslední skupinou v příjezdovém cestovním ruchu jsou tranzitující cestovatelé, jejichž podíl se uvádí kolem 9,2%. Největší podíl opět tvoří občané Německa, jejichž podíl v této skupině je kolem 25%, dále přes Českou republiku míří do sousedních zemí občané Polska kolem 24% a občané Slovenské republiky, zhruba 18%. Do Německa pak přes Českou republiku cestuje asi 29 % občanů sousedních zemí a do Rakouska přibližně okolo 19%. Převážně tranzitující míří na dovolenou nebo na obchodní schůzky. Ročně Českou republikou takto tranzituje celkem 13% nových cestujících (39, str. 30).

Mnoho z těchto cestujících zvažuje pobyt v Praze, jedná se o více jak polovinu lidí. Oblíbeností si Praha získává: příznivými cenami, kulturou a historií, dobrou dopravou a infrastrukturou, kvalitními službami, sportovním vyžitím nebo zajímavými rekreacemi.

I když podíl nových turistů stále roste na celkových 48%, potřebuje Česká republika i nadále pracovat na propagaci, a to především z hlediska rozmanité nabídky trávení dovolené, ale také nabídky a práce cestovních kancelářů. Česká republika se v zahraničí prezentuje především reklamou na internetu a různými přidruženými letáky (39, str. 30, 38).

4.1.1 Vnitřní cestovní ruch

Tabulka 7 Počty domácích a zahraničních turistů v České republice

Hosté (v mil.)	2012	2013	2014	1.-3. čtvrtletí 2015
Počty domácích a zahraničních turistů v České republice				
Rezidenti	7,4	7,6	7,5	6,9
Nerezidenti	9,4	9,6	10,0	8,1
Jednodenní návšt.	12,7	12,9	13,2	10,0
Tranzitující	2,2	2,3	2,4	1,9
Celkem hosté	31,7	32,4	33,1	26,9

Přenocování v České republice				
Rezidenti	21,8	21,2	20,1	20
Nerezidenti	21,5	22,1	22,1	18,2
Celkem Přenocování	43,3	43,3	42,9	38,2

(Vlastní zpracování)

V předcházející tabulce je uveden odhad počtu zahraničních návštěvníků a rezidentních turistů, kteří navštívili během let 2012-2015 Českou republiku. Dle tabulky se dá usoudit, že počet cestujících se každoročně zvyšuje. Mezi lety 2012 a 2013 došlo ke 2 % nárůstu a mezi lety 2013 a 2014 k 3,5 % nárůstu počtu turistů, i když se zmenšil počet přenocování, především byl zaznamenán pokles přenocování v penzionech, a to až o 5%. Snížil se také počet ruských turistů, naopak přibyl počet turistů z Číny. Oproti roku 2014 se v roce 2015 očekává nárůst až o 8,4 procent, příjezdy vzrostly především díky turistům z Jižní Koreje, Číny a USA (16, str. 1; 47, str. 1, 49, str. 1, 53, str. 1).

V roce 2015 bylo očekáváno, že cestovní ruch v České republice dosáhne 8,5 milionů zahraničních turistů, kteří zde strávili více jak jeden den v hromadných ubytovacích zařízeních, zhruba další 2 miliony zahraničních turistů noci trávilo v individuálních ubytovacích zařízeních. Bylo to způsobeno především rostoucí poptávkou turistů ze sousedních zemí, které platí eurem, protože měnová politika České národní banky byla příznivá pro zahraniční obchod. Dále se zde projevil vliv velkých akcí jako mistrovství světa v hokeji, mistrovství Evropy ve fotbale nebo akce Plzeň – Evropské hlavní město kultury (49, str. 1).

Tabulka 8 Celkové náklady domácích a zahraničních návštěvníků

Celkové náklady domácích a zahraničních návštěvníků (v mld. Kč)				
Typ cestujícího/Rok	2012	2013	1. - 3. čtvrtletí 2014	1. - 3. čtvrtletí 2015
Příjezdový cestovní ruch	126	140	104	108,3
Domácí cestovní ruch	93	94	78	79
Celkem vnitřní cestovní ruch	218	234	182	187,3

(Vlastní zpracování)

Příjezdový a domácí cestovní ruch spolu vytvářejí vnitřní cestovní ruch České republiky. Dle předchozí tabulky rostly příjmy České republiky mezi lety 2012 a 2013 o 7,3 %. V průměru zde zahraniční turisté utratili 5 330 Kč a domácí turista v průměru 1 250 Kč. Tento fakt byl způsoben hlavně tím, že domácí turisté během volného času cestovali na venkov na chatu nebo chalupu. Nejvíce se utrácelo za zboží, pohonné hmoty, dopravu, stravování a ubytování (108, str. 1).

Oproti 3. čtvrtletí roku 2014 se příjmy z příjezdového cestovního ruchu ve 3. čtvrtletím roku 2015 zvýšily o 5,5%. Výši příjmů ovlivnil, jak vývoj české koruny, tak výdaje jednodenních návštěvníků. Došlo k nárůstu turistů z Číny a Jižní Korey, naopak úpadek byl zaznamenán u cestujících z Ruska a Ukrajiny (50, str. 1).

4.2. Návštěvnost krajů České republiky

Tabulka 9 Podíly turistů v jednotlivých krajích ČR

Kraj (v %)	2012			2013			2014			2015		
	JN	ZT	Dom. CR	JN	ZT	Dom. CR	JN	ZT	Dom. CR	JN	ZT	Dom. CR
Praha	1,7	64	11	1,8	64,1	11	1,5	64,7	11,1	1,6	64,7	10,9
Jihomorav.	15,1	7,1	10,8	15,2	7	10,9	14,9	7	11	14,8	7,1	11,2
Karlovarský	15,4	8,5	4,2	15,8	8,6	4,1	17,1	8,6	4	17	8,6	4,1
Ústecký	20,8	1,8	3,5	20,7	1,9	3,5	20,3	1,8	3,4	20,4	1,8	3,4
Plzeňský	16,1	3,5	5,4	16,2	4,2	5,4	16,1	3,6	5,3	16,1	3,7	5,3
Jihočeský	10,7	3,8	10,6	10,7	3,2	10,7	10,6	3,4	10,8	10,6	3,5	10,9
Moravskosl.	7,6	2,1	7,3	7,7	2,1	7,4	7,8	1,7	7,4	7,6	1,6	7,5
Královéhr.	3	1,3	10,4	3,2	1,2	10,5	3,2	1,2	10,4	3,3	1,4	10,5
Liberecký	3,4	1	8	3,1	1	7,9	3,2	1,1	7,9	3,2	1,1	7,8
Středočeský	0,1	2,8	8,4	0,2	2,9	8,5	0,2	3,2	8,3	0,2	3	8,3
Zlínský	4,1	1,3	6,3	3,8	1,3	6,2	4	1,1	6,4	3,8	1,2	6,3
Olomoucký	1,3	1,3	4,8	1,1	1,3	4,8	0,6	1,1	4,9	0,8	1	4,9
Vysočina	0,1	0,8	4,9	0,3	0,6	4,8	0,4	0,8	4,8	0,4	0,7	4,7
Pardubický	0,6	0,7	4,4	0,2	0,6	4,3	0,1	0,7	4,3	0,2	0,6	4,2

Poznámka: Vysvětlivky: JN – Jednodenní návštěvníci, ZT – Zahraniční turisté, Dom. CR – Domácí cestovní ruch (vlastní zpracování).

Na základě reformy státní správy a samosprávy vzniklo k 1. 1. 2001 na území České republiky 14 krajů. Předchozí tabulka se věnuje jejich srovnání z hlediska zahraničních a domácích turistů. Pouze ve srovnání Prahy a ostatních 13 krajů, je jasné, že městský cestovní ruch vede s velkým přehledem oproti venkovskému turismu. Je to však především zapříčiněno tím, že Praha jednoduše láká zahraniční turisty na svou historickou a kulturní rozmanitost.

Pokud se však zaměříme na čísla, která se pohybují u kolonek domácího cestovního ruchu, je zřejmé, že rozvrstvení cestujících je vcelku podobné. Největší oblíbenosti se těší hned 4 kraje, a to Jihomoravský, Hl. m. Praha, Jihočeský a Královéhradecký. Mezi ty oblíbenější pak ještě patří kraj Středočeský a Liberecký.

Z celkového pohledu vévodí vnitřnímu cestovnímu ruchu samozřejmě Praha, která mnohonásobně svou návštěvností převažuje nad ostatními kraji. Oblíbenosti se pak těší dalších pět krajů, mezi něž patří kraj Jihomoravský, Karlovarský, Ústecký, Plzeňský či Jihočeský.

Na opačné straně, co se týká návštěvnosti, se nacházejí kraje Pardubický a Vysočina, které svou návštěvností drží pouze částečně domácí cestovní ruch, u zahraničních turistů však značně zaostávají.

Data dále ukazují, jak se návštěvnost jednotlivých krajů vyvíjí v čase za posledních 5 let. Rozvrstvení vnitřního cestovního ruchu zůstává převážně na stejné úrovni, menší růstové znaky vykazuje Karlovarský kraj, Hl. m. Praha a Jihomoravský kraj v celkovém srovnání. Ostatní kraje zaznamenávají stagnaci růstu, některé i pokles v celkovém rozložení. V důsledku to však nemá tak zásadní vliv, neboť dochází k celkovému růstu zahraničních turistů, kteří do České republiky přijíždějí. V rámci počtu přenocování je jediným růstovým krajem Hl. m. Praha, 3 kraje mají stagnaci růstu a 10 krajů dokonce pokles počtu přenocování.

Hl. m. Praha je turisticky oblíbenou destinací, která se může pyšnit rostoucím počtem návštěvníků. V druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 přijelo navštívit Prahu kolem 6,5 milionů zahraničních turistů a kolem 1,5 milionů domácích cestujících. Nejvíce turisty zajímal samozřejmě Pražský hrad, ale mezi velká lákadla také patřila Zoologická zahrada Praha, Aquapalace Praha, Staroměstská radnice nebo Židovské muzeum v Praze. Od roku 2015 byl spuštěn tříroční průzkum, který bude zjišťovat důvody

příjezdů turistů z jednotlivých zemí, aby se dalo vyhodnotit, jakým způsobem nadále postupovat ve strategii rozvoje cestovního ruchu pro tento kraj (15, str. 1 a 56, str. 1).

Praha by potřebovala rozdělit turisty i mimo hlavní turistické centrum na periferie města. Tomu napomáhá současný trend bydlení v soukromí, kdy lidé přebývají v Praze delší dobu, nakupují i mimo turistické centrum a navštěvují zde i restaurační zařízení. Turistům v Praze chybí euro, nechtějí si často měnit eura za české koruny, neboť nevědí, zda je utratí a směnárny dnes již začínají být zastaralým zařízením. Problémem Prahy jsou také taxikáři, neboť stále převládá mínění, že jednají dle nečestných praktik a toto bývá často i uváděno v turistických průvodcích. V Praze je zapotřebí se opírat o její historii a památky, lákat turisty na historické prohlídky a příběhy. Hudební či světelné festivaly se již dnes vyskytují téměř všude a stejně tak maratony či různé další sportovní aktivity. Problémy měst jsou zapříčiněny stejnorodostí jak akcí, tak též nákupní zónou, kde zboží v obchodech či ubytování není ničím odlišeno od ostatních evropských měst (60, str. 1).

Praha však nezaostává ani z hlediska venkovského turismu, může se pochlubit vcelku slušně vybudovanou sítí cyklostezek, existuje tři sta různých tras, které si mohou cyklističtí fanoušci užít. Mimo to se v Praze nachází celá řada jezdeckých škol, farem zaměřených na hipoturismus a na agroturistiku. Praha spadá na regionální úrovni do operačních programů OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita.

Jihomoravský kraj má vcelku stejnorodě rozvrstvenou základnu turistů. Nejvíce se v tomto kraji podílí počet jednodenních návštěvníků, ale také domácí cestovní ruch nezaostává. Tento kraj má strategickou polohu, na jihu sousedí s Rakouskem a na jihovýchodě sousedí se Slovenskem, zároveň je obklopen pěti kraji České republiky. Jihomoravský kraj je čtvrtý největší a nejlidnatější kraj na území České republiky (23, str. 1).

Jedná se o kraj se zemědělsko-průmyslovým charakterem a je pro něho typické intenzivní zemědělství zaměřené na obiloviny, technické plodiny, ovoce a zeleninu. Turistickým lákadlem je zajisté vinná réva. Tento kraj se může pochlubit až 90% podílem vinic v České republice. Přitažlivý je také z hlediska architektonických památek, např. Mikulov a Lednicko-valtický areál. Největšími lákadly tohoto kraje byly ve druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 Státní zámek Lednice, Zoologická zahrada Brno, Katedrála sv. Petra a Pavla, Brno, Punkevní jeskyně a Macocha nebo Muzeum města Brna.

Atraktivitou tohoto kraje je bezpochyby také závod Moto GP na Masarykově okruhu, který každoročně během tří dnů do kraje přivede kolem 230 tisíc návštěvníků. Také do tohoto závodu Jihomoravský kraj každoročně investuje příspěvky kolem 10 milionů korun (15, str. 1; 23, str. 1).

V oblasti cestovního ruchu v letech 2007-2013 bylo navrženo 335 projektových záměrů, a z nich bylo vytvořeno 146 projektů, z toho realizováno 64 projektů, v roce 2013 bylo k realizaci ještě dalších 30 projektů a nerealizováno zůstalo 52 projektů. Příčinami nerealizování byly nedostatečné finanční prostředky (převážně z dotačních zdrojů) nebo odložení projektů na příští roky. Podpora cestovního ruchu byla zaměřena především na zlepšení infrastruktury, turistických cest a marketing regionu, nejvíce dominovala podpora v rámci infrastruktury pro poznávací a kulturní cestovní ruch. Celkově vychází finanční prostředky do oblasti cestovního ruchu Jihomoravského kraje kolem 4,7 miliardy korun pro období 2007-2013. Nejvýznamnějším nástrojem, který pomohl k realizaci mnoha naplánovaných projektů a aktivit, byl Regionální operační program regionu NUTS II Jihovýchod, kam spadá Jihomoravský kraj a kraj Vysočina. Díky tomuto programu bylo schváleno k podpoře v Jihomoravském kraji 144 projektů za cca 2,2 mld. Kč (21, str. 5-15).

Venkovská turistika Jihomoravského kraje láká na kulturní akce, kde na návštěvníky čekají tradiční výrobky a tradiční venkovská řemesla. V Brně a okolí může tento kraj nabídnout bohatou škálu gastronomie a také cyklotras. Moravský kras je zaměřen na kulturní a poznávací cestovní ruch, pěší a cyklistickou turistiku či léčebný cestovní ruch, podobně tak i Lednicko-valtické okolí. A samozřejmě velké zastoupení zde má vinařský cestovní ruch, například na Znojemsku a Slovácku (15, str. 1; 21, str. 28-29; 23, str. 1).

Karlovarský kraj se co do návštěvnosti českých krajů řadí na třetí pozici. Zásluha je především díky lázeňskému turismu, který zde má již 650 letou historii. Mezi kraji se řadí k těm nejmenším a leží v západní části České republiky na hranicích s Německem. Lázeňství je zastoupeno nejenom známými Karlovými Vary, kde mimo to se také každoročně koná filmový festival, ale i dalšími lázeňskými městy jako jsou Mariánské lázně, Františkovy lázně, lázně Kynžvart a Jáchymov. Mezi přírodní bohatství tohoto kraje patří krásná příroda Sladkovského lesa a Krušných hor a další chráněné krajinné oblasti (122, str. 1).

Kraj nabízí celou řadu naučných a turistických stezek, cyklostezek, také zimních radovánek v podobě horských středisek s kilometry sjezdovek a běžeckých tras. Je zde rozšířen golfový turismus, vodácký turismus a horolezectví. Mezi nejnavštěvovanější místa mezi druhou polovinou roku 2014 a první polovinou roku 2015 patřily hrad Loket, Zámek Bečov nad Teplou, Jan Becher muzeum Karlovy Vary, Státní zámek Kynžvart a Klášter Teplá (15, str. 1; 122, str. 1).

Cestovní ruch a lázeňství je pro Karlovarský kraj významným odvětvím a závisí na mnoha faktorech od infrastruktury, až po vybavenost jednotlivých středisek cestovního ruchu a nabídek na trávení volného času. Kulturní a historický potenciál Karlovarského kraje není však zcela využíván. Je to dáno nedostatečnou dopravní strukturou, nízkou kvalitou služeb či nedostatečně kvalifikovanou pracovní silou. Je potřeba se také zaměřit nejenom na rozvoj lázeňství v tomto kraji, ale také využít potenciálu přírodních, kulturních a historických krás. To znamená vybudovat zájem o pěší a cyklistickou turistiku, vodní turistiku či o horolezectví. (13, str. 8-9; 22, str. 1)

Jak je zřejmé z předchozí tabulky je tento kraj víceméně závislý na příjezdech zahraničních turistů, z hlediska domácího cestovního ruchu má rezervy, což je dáno především vysokými cenami za ubytování a služby. Je také potřeba zajistit větší informovanost návštěvníků a propagovat místa v okolí, zajistit podporu turistických informačních center, konkurenceschopné a dostupné kvalitní služby, ubytování a produkty podpořené kvalifikovanou pracovní silou. Kromě toho je nutné pečovat o infrastrukturu a napojit kraj na vnější nadřazenou dopravní síť nebo podpořit rozvoj potenciálu letiště Karlovy Vary, ale taktéž se zaměřit na budování vzájemných vztahů mezi veřejným, podnikatelským a občanským sektorem. Karlovarskému kraji chybí i dostatek finančních prostředků na údržbu a obnovu kulturního dědictví a pravidelná propagace kraje i mimo sezónní pobyty, a též nutné vymýcení korupce a klientelismu (13, str. 8-9, 22-24; 22, str. 5-11).

Karlovarský kraj spadl do Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad ještě spolu s Ústeckým krajem. V rámci tohoto programu bylo v roce 2014 schváleno na cestovní ruch 135 milionů korun a oblast podpory se týkala Budování a rozvoje atraktivit a infrastruktury a Podpory a rozvoje marketingu a tvorby a rozvoje CR. Nejvyšší dotace byla přidělena v podpoře marketingu na prezentaci Karlovarského kraje (3,6 milionů korun) (106, str. 1).

Na čtvrté pozici se v rámci návštěvnosti nachází **Ústecký kraj**. Ústecký kraj staví na bohaté tradici průmyslové a zemědělské výroby. V rámci vývoje se kraj zaměřuje na rozvoj infrastruktury, a to především směrem k sousednímu Německu. Snaží se také o budování vztahů a vytváření dobrých podmínek pro budoucí investory, tak aby kraj mohl mimo jiné zlepšovat životní prostředí, které bylo narušeno uhelnými elektrárnami.

I když se situace na příhraničí zlepšila, stále je potřeba dbát na ekologická hlediska, která jsou stanovena Evropskou unií. Dále je důležité se zaměřit na budování dostatečné dopravní sítě a kvalitní destinační management. Zajímavě zpracované jsou například webové stránky vytvořené pro propagaci Ústeckého kraje nazvané „Brána do Čech“, které by si měl turista zajisté projít. Tato kampaň byla součástí projektu Propagační a mediální kampaně Ústeckého kraje, na který bylo z regionálního operačního programu vyměřeno kolem 9 milionů korun. Zajímavý je také projekt Turistika bez hranic, který byl podpořen z programů pro přeshraniční spolupráci (105, str. 1; 118, str. 1).

Ústecký kraj se může také pochlubit krásnou přírodou, jako jsou Krušné hory, České středohoří, Lužické hory, skalní útvary Tiských stěn nebo labskou vodní cestou a termálními léčivými prameny v Lázních Teplice, Bílině a Ústí nad Labem. Pozadu nezůstávají ani historické památky, hrady a zámky. Je zde rozšířena síť cyklostezek, běžkařské tratě, golfový a pěší turismus, kde lidé mohou navštívit památnou horu Říp, vodní hrad Budyně nad Ohří, Národní park České Švýcarsko, Terezín a mnoho dalších rozhleden, zřícenin a historických památek. Mezi nejnavštěvovanější místa v druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly Památník Terezín, Zoologická zahrada Chomutov, Edmundova soutěska, Zoologická zahrada Ústí nad Labem a Pravčická brána (15, str. 1; 118, str. 1).

Zajímavostí, která turisty může do kraje a nejenom Ústeckého kraje přivést je například Labská stezka nebo Porcelánová stezka, tímto se kraje propojují a cyklostezky či výrobní porcelánu lákají turisty i na místa, která normálně nenavštěvují. Tím se může úspěšně dařit celkovému turismu od ubytování, půjčoven kol, půjčoven lodí, horolezectví a dalších činností venkovského cestovního ruchu. Podporuje to tak i tematický okruh tras, který v minulosti Ústecký kraj postrádal. V roce 2012 byl dokonce uznán jako kraj, který nejlépe rozumí problematice cestovního ruchu na svém území. V rámci regionálních programů patří Ústecký kraj do ROP NUTS II Severozápad.

Pátým v pořadí návštěvnosti je **kraj Plzeňský**. Ten leží na jihozápadě České republiky a sousedí s Německem (Bavorskem) a čtyřmi kraji České republiky. Velikostí rozlohy je to třetí největší kraj v České republice, ale řadí se až na deváté místo v počtu obyvatel. Převážně se jedná o oblast s malými obcemi, metropolitním územím je pouze město Plzeň. Plzeňský kraj je tvořen rozmanitými přírodními podmínkami, pahorkatinami a oblastí Šumavy a Českého lesa. Je to kraj bohatý na povodí a je důležitým silničním uzlem mezi východem a západem Evropy (100, str. 1).

Spolu s Jihočeským krajem spadal pod regionální program ROP NUTS II Jihozápad. Na cestovní ruch v tomto programu bylo vymezeno kolem 4 miliard korun pro období 2007 – 2013. Mezi nejnavštěvovanější místa ve druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 patřily Pivovary a expozice Plzeňského prazdroje, Zoologická zahrada Plzeň, Techmania Centrum Plzeň, Dinopark Plzeň a Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech. Plzeňský kraj je z velké části tvořen zalesněnou plochou a může nabídnout ideální podmínky pro pěší turistiku, cykloturistiku, loveckou turistiku, sportovní rybolov, golfový turismus a další formy venkovské turistiky jako je např. jezdectví. Plzeňský kraj si zakládá také na tradicích, v nichž se dá zmínit například oblast Chodska, kde nalezneme obyvatele, kteří dodržují tradice svých předků, jako jsou kroje, gastronomie, keramika či venkovská stavení a také Chodské slavnosti, které si zakládají na tradičním folkloru. Významný je sklářský průmysl, který má v tomto kraji 600 letou tradici nebo různé filmové a folklorní festivaly (15, str. 1; 99, str. 1; 100, str. 1).

Pro rok 2015 bylo vypsáno mnoho dotačních programů pro podporu venkovské turistiky zaměřených právě na podporu tradic, místní gastronomie, podporu agroturistiky, hipoturistiky, ubytovacích zařízení, vodáctví a dalších oblastí. Novodobým fenoménem také začíná být cestování do průmyslových objektů, továrních hal nebo pivovarů, dolů a štol, což je pro Plzeňský kraj velice důležitým faktem, neboť se může pochlubit Pivovary a expozicí Plzeňského prazdroje či halami automobilky Škoda. I díky tomu může turista spojit návštěvu těchto zařízení s gastroturismem, což spadá do rozvíjející se zážitkové turistiky. V Plzeňském kraji je potřeba se zaměřit na destinační management, který s výjimkou Regionální rozvojové agentury Šumava v kraji není přítomen. Proto i když je Plzeňský kraj zajímavou destinací, není vnímán jako přitažlivá turistická destinace, protože je prakticky neznámou turistickou oblastí. Je propagován pouze na krajské úrovni, ale efektivní marketingové řízení destinace není zajištěno (37, str. 17-18).

Jihočeský kraj je v pořadí návštěvnosti šestým krajem České republiky. Je to kraj bohatý na přírodní krásy, historický kraj šlechtických rodů, umělců a řemeslníků. Návštěvník se zde může seznámit s různými slohovými styly od gotiky po renesanci, různé zámky, kláštery, kostely, památky lidového stavitelství či důmyslné rybníční systémy. Jihočeský kraj se může také pochlubit nesčetnými chráněnými územími, rybníky, borovými lesy či rozsáhlými rašeliništi, venkovskými kostely a blatskými statky. Horská krajina Šumavy, Novohradských hor a Blanského lesa nabízí nádherné výlety pro pěší turistiku (62, str. 1)

V druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly nejnavštěvovanějšími místy Státní hrad a zámek Český Krumlov, Stezka v korunách stromů, Lipno, Zoologická zahrada Ohrada, Hluboká nad Vltavou, Státní zámek Hluboká nad Vltavou a Husitské muzeum Tábor. Jihočeský kraj sousedí s Rakouskem a Německem. Nabízí ještě navíc spousty zajímavých míst jako je Jindřichův Hradec, kde se okolí pyšní téměř nenarušenou přírodou, volně roztroušenými žulovými bloky a vysokými vrchy a rybníky nebo oblast Písecka a Táborska, které je známé především díky husitskému období (15, str. 1; 62, str. 1).

Jižní Čechy se mohou pochlubit celou řadou projektů, které každoročně přivádějí tisíce fanoušků za aktivní turistikou. Mezi tyto projekty patří, např. Jižní Čechy aktivní, Jižní Čechy husitské nebo na tento rok od 1. 1. 2016 Jižní Čechy olympijské, které v rámci letošních 31. letních olympijských her v Rio de Janeiru, chtějí ukázat všem nadšencům, jak takové olympijské hry probíhají, nabídnout jim možnost vyzkoušet si dané sporty a zafandit společně s dalšími příznivci olympioniků, kteří budou soutěžit v Rio de Janeiru (63, str. 1).

V kraji je potřeba zaměřit se na vybavenost infrastruktury, zajištění destinačního managementu a zkvalitnění služeb turistických center jako jejich certifikace, zlepšení vybavenosti v podobě informačních systémů a jazykové vybavenosti pracovníků. Jihočeský kraj chce zaměřit propagaci na kulturní a venkovský turismus, ať v podobě sociálních sítí, mobilních aplikací nebo tematických okruhů. Zároveň se chce zabývat problematikou mimosezonních atraktivit kraje. Kraj spadá do regionálního programu ROP NUTS II Jihozápad, kterému bylo vyměřeno kolem 19,4 miliard korun v letech 2007-2013 pro oba kraje, a to Jihočeský a Plzeňský. Problematikou cestovního ruchu se zabývala v těchto letech prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu. Dnes tento regionální program

spadá pod program Technická pomoc, který během let 2016-2017 bude ukončovat jeho působení (40, str. 1 a 104, str. 1).

Moravskoslezskému kraji připadá v rámci návštěvnosti České republiky sedmé místo. Nachází se v nejvýchodnější části České republiky a sousedí se Slovenskem, Polskem a Rakouskem. Hranice Moravskoslezského kraje převážně lemují pohoří Hrubý Jeseník, Moravskoslezské Beskydy, Nízký Jeseník a Oderské vrchy. Krajinu tvoří několik chráněných oblastí, naučných stezek, jeskyní, arboret či zoologická zahrada. Kraj je bohatý také na historické a kulturní památky, rozhledny, židovské a církevní památky, vojenské památky, muzea nebo divadla (93, str. 1).

V rámci venkovského turismu nabízí mnoho pěších a cyklistických stezek, golfový turismus, agroturistiku, vodní a zimní sportovní trasy. V rámci agroturismu nabízí celou škálu jezdeckých škol, farem a rančů. V druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly nejnavštěvovanějšími místy tohoto kraje Dolní oblast Vítkovic a Landek Park, Ostrava, Zoologická zahrada Ostrava, Svět miniatur, Sklep strašidel a Slezskoostravský hrad Ostrava, Muzeum Novojičína, Nový Jičín, Dinopark Ostrava (15, str. 1 a 93, str. 1).

Tento kraj v programovacím období 2007-2013 patřil do regionálního programu ROP NUTS II Moravskoslezsko a bylo pro něho vyčleněno 20 miliard korun z evropských fondů a zhruba 3,5 miliardy korun z veřejných prostředků České republiky. Podpora cestovního ruchu patřila v tomto období do prioritní osy 2 – Podpora prosperity regionu (54, str. 1).

Podpora Moravskoslezského kraje je zaměřena na infrastrukturální projekty cestovního ruchu, jelikož v kraji není dostatečně vybudována kvalitní silniční dopravní síť. Dále se kraj snaží přilákat turisty tak, aby zde chtěli trávit více než jednodenní návštěvy. Dále se kraj zaměřuje na podporu výstavby nebo rekonstrukci ubytovacích zařízení a rozvoj turistických center a dalších doprovodných služeb. Kraj je také potřeba přivést do podvědomí turistů a zvýšit propagaci v oblasti uskutečňování různých atraktivit, které by mohl nabídnout a zaměřit komunikaci kraje na turisty (12, str. 30-40).

Královehradecký kraj je na osmé pozici v rámci návštěvnosti krajů ČR. Nachází se v severovýchodní části České republiky a sousedí s Polskou republikou a třemi kraji České republiky. Je to kraj charakteristický zemědělsko-průmyslovým odvětvím s rozvinutým cestovním ruchem. Obklopují ho pohoří Krkonoš a Orlických hor, které rozdělují Broumovský výběžek, kde příroda vytvořila rozsáhlá skalní města. Téměř

celý kraj náleží do Labského povodí a jen okrajově do povodí Odry. Velkou část kraje tvoří chráněné krajinné oblasti, jako jsou Krkonošský národní park, Broumovsko, Český les či Orlické hory (68, str. 1).

Kraj je bohatý na různé naučné stezky, pěší turistiku, mezi které se může řadit, např. Cesta k prameni Labe, cyklostezky, např. Na hřebeny Orlických hor. Návštěvy různých historických památek a kulturních lákadel, restaurací, kin a kulturních domů jsou pro turisty na cyklotrasách nebo pěších stezkách zajímavými místy k zastavení. Mezi nejnavštěvovanější místa v druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 patřily Zoologická zahrada Dvůr Králové, Zámek Dětenice, Státní zámek Ratibořice, Krkonošské muzeum při správě KRNAP a Zámek Opočno (67, str. 1; 15, str. 1).

Dopravní síť je v Královéhradeckém kraji poměrně rozšířená, ale zastaralá, chybí zde silnice vyšších tříd, jako jsou dálnice a rychlostí komunikace. Kraj spadal v letech 2007-2013 do regionálního programu ROP NUTS II Severovýchod ještě spolu s Pardubickým a Libereckým krajem. V tomto programu bylo do oblasti cestovních ruchů v rámci Priority 3 - Cestovní ruch vyčleněno 3,7 miliardy korun. I když se Královéhradecký kraj může pochlubit 4. místem v rámci krajů v přenocování turistů, trend přenocování zde klesá a stagnuje. K poklesu dochází také v počtu ubytovacích zařízení, a kraj tak vykazuje nevyváženost mezi nabídkou a poptávkou v této oblasti. Pro oblast severovýchodu byly vytvořeny prioritní činnosti, na které se tento region musí zaměřit. Jedná se o rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, koordinovaný marketing, tvorbu turistických produktů a údržbu kulturně-historických a technických památek a staveb (29, str. 9, 21, 28).

Devátým v pořadí je **kraj Liberecký**, který leží v severní části České republiky a sousedí s Německem, Polskem a třemi kraji České republiky. Je to územně druhý nejmenší kraj v ČR. Kraj je bohatý na horské oblasti Krkonoš, Českého lesa a Jizerských hor. Každoročně nabízí akce Jizerské padesátky v Bedřichově (v roce 2017 se bude konat 50. ročník této události). Mnohé atraktivita tohoto kraje jsou zaměřeny na turistickou oblast pěší turistiky a cykloturistiky jako je například Jizerská magistrála, ale kraj také nabízí jednu z nejznámějších gastronomických atrakcí, a to restauraci v Dětenicích, kde návštěvníci mohou zažít ojedinělý autentický zážitek z dob středověkých krčem a hospod. Kraj také nabízí různé outdoorové aktivity v podobě horolezectví a bike parků, běžkařských a sjezdových tratí (43, str. 1).

V druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly nejnavštěvovanějšími místy tohoto kraje Centrum Babylon Liberec, Zoologická zahrada Liberec, Dinopark Liberec, Státní zámek Sychrov a Státní zámek Trosky. Mezi zajímavá místa také jistě patří hora Ještěd, kde se na vrcholku vyjímá televizní vysílač v technicistním architektonickém stylu či Botanická a zoologická zahrada v Liberci (15, str. 1 a 43, str. 1).

Liberecký kraj v rámci podpor přispívá k rozvoji cyklostezek a jejich značení a vyvíjí k tomu i potřebné doplňkové služby, např. v podobě mapového portálu. Dále se stará o údržbu a úpravu běžeckých tras v zimních střediscích a spolupracuje s Klubem českých turistů v projektu údržby značení pěších turistických tras včetně jejich vybavení. V roce 2013 Liberecký kraj společně s německým partnerem Landkreis Görlitz realizovaly projekt podpořený Evropskou unií na znovuoobnovení části původní hřebenové cesty, tzv. Blauer Kammweg neboli Hřebenovky, která spojuje atraktivní místa vrcholových partií Jizerských, Lužických a Žitavských hor, Černostudniční i Ještědsko-kozákovský hřbet. Mimo to jsou pro turisty připraveny na této trase stojany na kola, mapy, informační tabule, přístřešky, lavičky či odpočinková místa i dětská hřiště (71, str. 1).

Zemědělství v Libereckém kraji je orientováno spíše na extenzivnější formy hospodaření, výrazný je podíl ekologicky hospodařících zemědělců. Problémy se týkají zejména chovu skotu, který zaznamenává stagnaci a vysokého podílu neobhospodařované půdy. Kraj také disponuje řadou nevyužívaných starých průmyslových areálů, mnohdy s ekologickými problémy, které nevyhovují ani investorům. Velké limity pro cestovní ruch představují chráněná území, pásma hygienické ochrany vod a chráněné oblasti přirozené akumulace vod. Liberecký kraj se také potýká s problémy znečištění vzduchu a vodních toků, špatnou zdravotní kondicí lesních porostů v Jizerských horách a Krkonoších, které způsobily emise jedovatých plynů z tepelných elektráren spalujících nekvalitní hnědé uhlí s vysokým obsahem síry z Německa a Polska. Liberecký kraj spadl v období 2007-2013 spolu s Pardubickým a Královéhradeckých krajem do regionálního programu ROP NUTS II Severovýchod (58, str. 1).

Na desáté pozici v rámci návštěvnosti krajů ČR se nachází **Středočeský kraj**. Tento kraj se nachází kolem dokola hl. m. Prahy, a jelikož se nachází uprostřed Čech, sousedí téměř se všemi kraji České republiky kromě moravských a slezských a na západě s Karlovarským krajem. Patří k největším krajům v České republice a je také nejmladším a nejlidnatějším krajem. Má úzké vztahy s Prahou, mnoho lidí ve Středočeském kraji

pracuje nebo spolupracuje v Praze, zásobuje ji potravinami a poskytuje rekreační zázemí. Výhodou je jeho hustá dopravní síť, řadí se vůbec k nejpřetíženejší v republice. Mezi hlavní dopravní infrastrukturu patří železniční a silniční dopravní síť, ale také vodní doprava, která je na vnitrostátní i mezinárodní úrovni (112, str. 1).

Středočeský kraj má rozvinutou zemědělsko-průmyslovou výrobu, pěstuje se zde řada obilovin jako je pšenice, ječmen, dále pak cukrovka a různé druhy ovoce a zeleniny. V průmyslu kraj vyniká strojírenstvím, chemií, sklářstvím, keramikou nebo potravinářství, především známý je díky automobilce Škoda v Mladé Boleslavi. Kraj také oplývá řadou historických památek a chráněných krajinných oblastí, jako je Kutná Hora, Křivoklátsko, Kokořínsko, Berounsko, Český Merán, Český kras, Český ráj nebo Blaník. Ve druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly nejnavštěvovanějšími místy Kostnice Sedlec, Kutná Hora; Chrám sv. Barbory, Kutná Hora; Zámek a arboretum Průhonice; Hrad Karlštejn a Zámek Loučeň (15, str. 1; 112, str. 1).

V období 2007-2013 spadal kraj pod regionální program ROP NUTS II Střední Čechy a na podporu cestovního ruchu (CR) v Prioritě 2 – Cestovní ruch bylo vyčleněno 2,3 miliardy z evropských fondů a 0,4 miliardy z veřejných prostředků ČR, celkově tak připadlo 2,7 miliardy na podporu cestovního ruchu. Prostředky byly zaměřeny na podnikatelskou a veřejnou infrastrukturu, služby cestovního ruchu, propagaci a řízení turistických destinací Středočeského kraje. Tento program se mezi lety 2016-2017 bude postupně ukončovat a zajišťovat kapacity a prostředky, které z něho plynuly (102, str. 1).

Problémy cestovního ruchu v České republice nastávají především v kvalitě poskytovaných služeb, kvalifikaci pracovníků v cestovním ruchu či infrastruktuře cestovního ruchu, především ve venkovských oblastech, což se týká i Středočeského kraje. Je potřeba zacílit český produkt přímo na klienta a podívat se na něho z jeho pohledu, aby se pak mohl navázat úspěšný marketing a aktivnější podpora prodeje. Bylo by také potřeba využít vztahů s Prahou a nalákat do tohoto kraje zahraniční klientelu. Dle tabulky návštěvnosti má tento kraj velice nízký podíl návštěvnosti právě zahraničních turistů a jednodenních návštěvníků.

Jedenáctým v pořadí je **kraj Zlínský**. Nachází se ve východní části střední Moravy a sousedí se Slovenskem a dalšími 3 kraji České republiky. Je to zemědělsko-průmyslová oblast bohatá na zemědělskou půdu a lesní porosty. Na území se nachází pohoří Beskyd a Bílých Karpat a protéká zde významný tok Morava. Průmyslovou oblast tohoto kraje

tvoří kovodělný, obuvnický, textilní, dřevozpracující, gumárenský a elektrotechnický průmysl. Zlínský kraj je atraktivní turistickou destinací s různorodým zaměřením od hor, zahradní architektury, vinařství, lázní po různé historické pozůstatky, např. z Velkomoravské říše, kulturní a architektonické památky (121, str. 1).

Ve druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly nejvíce navštěvovanými místy Zoologická zahrada Zlín (Lešná), Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm, Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně, Arcibiskupský zámek a zahrady v Kroměříži a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Setkat se zde dá hned se třemi národopisnými celky Slovákem, Hanáckem a Valašskem. V současnosti je zaznamenána podprůměrná tvorba hrubého domácího produktu, což si sebou kraj nese převážně ještě z minulosti, kdy se hospodářství změnilo v důsledku privatizace a restrukturalizace průmyslu, špatné dopravní obslužnosti a také odtržení Slovenska, kde fungovaly významné obchodní vztahy (15, str. 1; 121, str. 1).

V rámci venkova je zaznamenán odliv obyvatelstva, ale i tak zůstává kvalita života poměrně vysoká, převážně díky dobrým sousedským vztahům a soudržností místních lidí. Oblast je také známá intenzivním náboženským cítěním a pevnými vztahy k přírodě. Kraji náleží nejruznější naleziště stavebního kamene, vápence, cihlářské hlíny i ropy a zemního plynu. Rozvoji cestovního ruchu se věnuje tématům v oblasti zvané Atraktivní region a řeší otázky zvýšení návštěvnosti regionu za pomoci rozvoje silniční a letecké dopravy. Dále otázky na zatraktivnění destinace pomocí doplňkových služeb, kvality lidských zdrojů, marketingu a řízení cestovního ruchu. Mimo to si uvědomuje potřebu zachování kulturního dědictví a strategii zaměřuje na jeho propojení s cestovním ruchem. Zlínský kraj je převážně venkovského charakteru a je potřeba se zaměřit na rozvoj těchto oblastí a nových pracovních příležitostí obyvatel (41, str. 100-101; 121, str. 1).

V období 2007-2013 spadal Zlínský kraj do regionálního programu ROP NUTS II Střední Morava, kde bylo z evropských a národních zdrojů přiděleno tomuto programu 4,2 miliardy korun na cestovní ruch (18, Příloha II, str. 5).

Na dvanáctém místě následuje **Olomoucký kraj**. Leží v severozápadní části moravského kraje a sousedí s Polskem a čtyřmi kraji České republiky. Je krajem dvou rozmanitých oblastí, jedna z nich je horská, která se může pochlubit pohořím Jeseníky a jeho čistou přírodou, vodopády, vysokými skalisky nebo mechovými jezírky či řadou horských chat a rozhleden. Druhou oblastí je povodí řeky Moravy, kde turista může nalézt

četné historické a kulturní památky s bohatou tradicí a folklorem. Oblast také nabízí celou řadu cyklostezek, v jejichž okolí se rozprostírají malebné vesnice a města (97, str. 1).

V regionu se nachází oblast Hanácko, kde je možno setkat se s různými skanzeny, řadou muzeí a galerií. Bohatý je i na vodní turismus, aquaparky, jízdy na raftech či přírodní koupaliště. Kraj může nabídnout také několik zpřístupněných jeskynních systémů nebo typickou gastronomii v podobě Olomouckých tvarůžků a místního piva. Ve druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly nejnavštěvovanějšími místy Zoologická zahrada Olomouc, Muzeum umění Olomouc, Vlastivědné muzeum v Olomouci, Hrad Bouzov – NKP a Státní hrad Helfštýn, Týn nad Bečvou (15, str. 1; 97, str. 1).

Olomoucký kraj se věnuje turistickému ruchu pomocí různých projektů jako je například Cestování časem či Značení kulturních a turistických cílů v Olomouckém kraji. Zajímavé provedení má portál věnovaný turismu, který je zpracován na dvě hlavní oblasti Střední Moravy a Jeseníků. Mezi aktivity v rámci cestovního ruchu zařadil Olomoucký kraj vytvoření příručky dobré praxe identifikované v rámci jednotlivých partnerských zemí, která shromažďuje inovativní přístupy k rozvoji cestovního ruchu a služeb, podnikání, zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů ve venkovských oblastech. Zajímavým nápadem jsou tzv. self-cateringová ubytování. Jedná se o ubytování, které v sobě nezahrnuje stravování, ale širokou škálu služeb, jako jsou např. kulinářské akce, komentované procházky, péče o děti, nebo úklid. Každý region se v oblasti cestování zabývá převážně bohatým kulturním dědictvím a nedotčenou přírodou, tato možnost může tak pomoci spojit široké spektrum zážitků z oblasti aktivní turistiky, ekoturistiky, návštěv historických a kulturních památek, vinařským turismem a gastronomií nebo návštěvy lázní a wellness turistiky. Cestovní ruch Olomouckého kraje zaznamenává problémy především z hlediska nedostatečných partnerských vztahů, nedostatečné dopravní infrastruktury, nedostatečného turistického zázemí a v ekonomických bariérách (14, str. 4, 10-11).

Olomoucký kraj se v regionálním programu řadil v období 2007-2013 do ROP NUTS II Střední Morava, stejně tak jako předchozí Zlínský kraj.

Předposledním krajem v pořadí je **kraj Vysočina**. Ten leží v jihovýchodní části České republiky a sousedí se čtyřmi kraji ČR. Velká část území se nachází na Českomoravské vrchovině, vyvýšená zvlněná krajina, jejíž součástí jsou dva výrazné masivy, Žďárské vrchy a Jihlavské vrchy. Vysočina je charakteristická malými vesnicemi

nepříliš vzdálených od sebe a je propojena hustou silniční sítí. Je to způsobeno přírodními podmínkami tohoto kraje a do budoucna vlivem rostoucí životní úrovně a mobilitou obyvatel bude mít venkovské bydlení svou výhodu (66, str. 1).

Kraj se může pochlubit množstvím historických památek, jako jsou např. historické centrum Telče, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou, Židovské město a bazilika sv. Prokopa v Třebíči. K bohatství kraje patří také chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, Železné hory, národní přírodní rezervace Mohelenská hadcová step, Velký Špičák a četné přírodní rezervace. V druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly nejnavštěvovanějšími místy Zoologická zahrada Jihlava, Státní zámek Telč, Muzeum Vysočiny v Jihlavě (hrad Rotštejn), Státní zámek Jaroměřice nad Rokytnou a Zámek Lipnice nad Sázavou (15, str. 1; 66, str. 1).

V Programu rozvoje kraje Vysočina byla věnována v období 2007-2013 Priorita 5 – Atraktivní kulturní a historické dědictví a cestovní ruch. Kladně se hodnotí hustá dopravní síť silnic a cyklostezek či stezek pro pěší turistiku, hiposteze a naučných stezek, dále destinační management a bohaté kulturní dědictví kraje s doprovodnými kulturně společenskými akcemi. Negativa jsou shledávána v nedostatečné technické vybavenosti, zastaralosti některých cyklotras, rezervách v propagaci turistických produktů a nižší kvalifikační úrovni pracovních sil či v nevyhovujícím stavu některých památek. Problém tohoto kraje je také spatřován ve vysoké konkurenci ostatních krajů či neexistenci lázeňských zařízení, zanikání kulturních památek způsobené z části nedostatečnou péčí o ně (25, str. 16-17).

Kraj se řadil v období 2007-2013 do regionálního programu ROP NUTS II Jihovýchod, kterému bylo v rámci cestovního ruchu přiděleno 3,8 miliardy korun, především na rozvoj infrastruktury a podporu marketingové propagace. V letech 2016-2017 dojde k postupnému ukončování tohoto programu. Jihomoravskému kraji bylo přispěno kolem 2,2 miliardy, tudíž na kraj Vysočinu bylo vyčleněno zhruba 1,6 miliardy.

Všech čtrnáct krajů v tabulce uzavírá **Pardubický kraj**. Nachází se v jižní části Východočeského kraje České republiky a sousedí s Polskem a 5 kraji ČR. Jedná se o kraj s průmyslovou výrobou jako je textilní, kožedělný, oděvní a chemický průmysl. Území je tvořeno převážně pahorkatinami a také chráněnými krajinnými oblastmi Žďárských vrchů, Orlických hor, Polabí a masivu Kralického Sněžníku. Může nabídnout řadu přírodních zajímavostí, památek a pamětihodností. Je zde také hojné množství povodí, mezi které

patří řeky Chrudimka, Labe, Svitava, Morava a popřípadě i Dunaj. Infrastrukturu tak tvoří významně právě vodní doprava, evropský železniční koridor, silniční a letecká doprava (98, str. 1).

Region nabízí řadu historických architektonických památek, středověkých hradů, jejichž historie sahá až do 13. století. V druhé polovině roku 2014 a první polovině roku 2015 byly nejnavštěvovanějšími místy Východočeské muzeum v Pardubicích, Soubor lidových staveb Vysočina, Hlinsko, Státní zámek Litomyšl, Hrad Svojanov a Hrad Kunětická hora. Území je dále bohaté na významné historické hrady a zříceniny, mezi které se řadí hrad Lichnice, zřícenina hradu Oheb, hrad Rychmburk, tvrz Svojšice, hrady Lanšperk, Žumberk nebo Rabštejn. Stavební památky jsou hlavně v severní části kraje spjaty s moravským rodem pánů z Pernštejna, mezi jejichž hrady se řadily Litice nad Orlicí a Kunětická hora (15, str. 1; 98, str. 1).

I když se kraj může pochlubit celou řadou přírodních a kulturních atraktivit nedaří se mu přilákat větší množství návštěvníků. Z toho důvodu se snaží finančními prostředky přispívat na rozvoj ubytovacích kapacit, vznik nových turistických produktů a zacílit na úspěšný marketing. Zajímavostí tohoto kraje je zajisté akce Velká Pardubická nebo motocyklové závody o „Zlatou přilbu České republiky“, které každoročně přilákají velké množství turistů. Region se potýká s negativním stavem životního prostředí, který je z velké části způsoben průmyslovými podniky energetického a chemického průmyslu. Dalším velkým problémem je dlouhodobé podfinancování této oblasti, což se podepisuje na stavu některých památek, kostelů či soch, zejména ve vesnickém prostředí. Kraj se mimo jiné zaměřuje na oblast tělovýchovy a sportu, ale s ubývajícím finančními prostředky a nedostatečnou legislativou se mu v této oblasti těžko daří nějakých výsledků dosáhnout. V oblasti cestovního ruchu chybí dostatečné ubytovací kapacity a schází zde zařízení vyšších kategorií. Co se týká infrastruktury, není zdaleka dostatečná, ani z hlediska rozvrstvení, ani z hlediska kvality, hlavně v rámci silniční a turistické dopravy (chybí zde rychlostní komunikace vyšší třídy a dálnice). Region se mimo jiné snaží zacílit v oblasti cestovního ruchu na trávení volného času turistů na dobu delší než je jeden den (20, str. 9, 18-19, 25, 111-112).

Pardubický kraj se řadil v období 2007-2013 do regionálního programu ROP NUTS II Severovýchod, kde v rámci Prioritní osy 3 – Cestovní ruch bylo vyčleněno na tento úsek 3,8 miliardy korun (103, str. 1).

V programovém období 2007—2013 bylo 7 regionálních operačních programů (kromě hl. m. Prahy, jež má své specifické programy), které byly zmíněny v předešlých odstavcích. To se ale s nastávajícím programovým obdobím mění. V programovém období 2014-2020 se tyto programy slučují do jednoho tzv. Integrovaného regionálního operačního programu. Doposud byly evropské peníze spravovány přímo regiony, ale u IROPu bude hlavním zastřešujícím orgánem Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. K tomuto rozhodnutí vedla řada věcí a velkou roli také zahrály korupční aféry, které vyvrcholily trestními stíháními. Regiony zcela o svůj vliv nepřijdou, budou se podílet v jednotlivých fázích implementace programu, výběru akcí a rovněž jako příjemci podpory. Tento program bude zaměřen na rozvoj infrastruktury, inovativní formy cestovního ruchu a podporu kulturního dědictví, rozvoj péče v oblasti sociální integrace a péče o zdraví, podporu vzdělávání nebo výpomoc problémovým územím, venkovským oblastem a vybraným městům (55, str. 1).

4.3. Podpora rozvoje venkovské turistiky v současném období

4.3.1 Program rozvoje venkova

V programovém období 2007-2013 byl rozvoj cestovního ruchu zajišťován v rámci Osy III – Kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova, které je součástí Programu rozvoje venkova ČR pro programové období 2007-2013. Celková alokace z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova činila 16,95% a byla zajišťována prioritami; Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie a Podmínky růstu a kvalita života na venkově. V rámci nich byla vytvořena následná opatření (36, str. 120-121).

Opatření Diverzifikace činností nezemědělské povahy, kde zhruba 90 % vyplacených finančních prostředků bylo směřováno do podpor pro obnovitelné zdroje energie. Z podpor PRV šlo v rámci tohoto opatření celkově 11 mld. Kč. Z výběrového šetření provedeného v roce 2014 vyplynulo, že bylo vytvořeno 418 nových pracovních míst díky dosud realizovaným projektům. Závazek vytvoření pracovního místa je důležitým kritériem při výběru projektů. Nejvíce pracovních míst vznikalo v oblasti řemesel (36, str. 124).

Opatření Podpora cestovního ruchu rozvíjelo aktivity zaměřené na diverzifikaci venkovské ekonomiky podporou rozvoje cestovního ruchu, zejména ve spojení s využitím přírodního a kulturního dědictví oblasti. Podpory byly určeny na vybudování turistických tras a stezek, a na výstavbu ubytovacích a stravovacích zařízení, půjčoven sportovního vybavení a objektů a ploch pro sportovně rekreační využití. Z celkového plánu 1 050 projektů bylo zatím realizovaných 405 projektů a v nich byla investována částka 2,6 miliardy korun, s ukončením tohoto programu by se částka měla vyšplhat do výše 4,1 miliardy korun, což znamená splnění cíle z 71%. Velkou měrou byly podpořeny projekty na modernizaci ubytovacích kapacit, dále rozvoj doplňkové infrastruktury cestovního ruchu ve venkovských oblastech. Bylo realizováno 81 projektů zaměřených na vybudování turistických stezek, z toho bylo vytvořeno 372 km pěších stezek, 153 hipposteze a 11 km vinařských stezek. Díky těmto podporám došlo k růstu počtu turistických návštěv o více než 86 tisíc, čímž se podpořil odbyt místních specialit, řemeslných výrobků, využití kulturního a přírodního dědictví a také pracovní příležitosti pro kvalifikované i nekvalifikované pracovní síly (36, str. 130-131).

Program rozvoje venkova pro období 2014-2020 se zabývá cestovním ruchem okrajově a spíše nepřímým způsobem. Cestovní ruch je zahrnutý v oblasti diverzifikace venkovských aktivit. V dokumentu je zmiňován cestovní ruch jako častá a ekonomicky významná forma diverzifikace pro zemědělství a s ním souvisejících sektorů. V České republice se počet hromadných ubytovacích zařízení stabilizoval kolem počtu 8 tisíc zařízení. V PRV je také naznačen vliv místních akčních skupin, který bude omezen a je stanoveno, že nebudou moci na daných územích, v kterých dříve operovali, samostatně spolupracovat. (35, str. 75, 292).

Pozitivním trendem se stává v oblasti diverzifikace zemědělských podniků rozvoj agroturistických služeb, jež díky svému zaměření přispívá ke vzniku mnoha pracovních míst i pro nekvalifikované pracovní síly. Jejich výhoda spočívá v tom, že není potřeba je realizovat průmyslovým způsobem (35, str. 82, 85).

Mimo to je v PRV 2014-2020 oblast zaměřená na životní prostředí a změnu klimatu, kde se řeší podpora ochrany oblastí, tzv. NATURA 2000, což je soustava chráněných oblastí, kde se dbá na ochranu různých druhů chráněných živočichů, rostlin a přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější a nejohroženější. Dalším odvětvím, o kterém se dokument zmiňuje je podpora ekologického zemědělství

a s ním vyprodukované biopotraviny, o které je v České republice i mimo ní velký zájem. Ekologické zemědělství mimo to přispívá k lepším životním podmínkám chovaných zvířat, k ochraně životního prostředí a ke zvýšení biodiverzity prostředí. Sice se dokument o podpoře venkovského cestovního ruchu v této oblasti nezmiňuje, ale i tak by tato podpora mohla mít pozitivní vliv v oblasti ekoturistiky či ekoagroturistiky (35, str. 83; 95, str. 1).

Ve čtvrté části zaměřené na SWOT analýzu v části 4.1.4. Příležitosti určené v programové oblasti, Socioekonomická situace se zaměřením na rozvoj venkova se dokument věnuje synergickým efektům CLLD Komunitně vedený místní rozvoj, resp. metodě LEADER. Tato metoda je zaměřena na podporu místních skupin v oblasti venkova, jeho potřeb a vzájemné spolupráci. Je uvedeno, že díky změně systému programování bude pro venkov umožněna podpora z národních a evropských finančních zdrojů v rámci Dohody o partnerství. Protože roste poptávka po produktech vyrobených na venkově, bude podpořen tradiční způsob nakupování, a tím nabídka specifických služeb venkova jako je agroturistika, zážitková turistika, gastroturistika a volnočasové aktivity v přírodě. Jedná se tak o hledání nových způsobů odbytu jako je prodej ze dvora, farmářské trhy či prodejní automaty. Důležitost se spatřuje také v tom, že může být podpořena konkurenceschopnost domácích výrobků a jejich kvalitní suroviny a potraviny, oproti dovozu, kde by také měly pomoci dozorové orgány a úřední kontroly. Metoda LEADER bude v ČR implementována prostřednictvím více fondů, a to EZFRV, EFRR a ESF (35, str. 89-90, 292).

V páté části zaměřené na Popis strategie v části 5.2.6.1.2. Kombinace a odůvodnění opatření pro rozvoj venkova, Opatření M06, podopatření 6.4 Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností se uvádí, že na posílení diverzifikace zemědělských podniků do jiných druhů aktivit je třeba dalších zdrojů příjmů z podnikání a rozdělení podnikatelského rizika plynoucího ze zemědělské výroby do dalších oblastí. Podporovány budou operace zaměřené na investice do nezemědělské činnosti a agroturistiky. Program by tak měl uvolnit zdroje ve výši 76 mil. EUR pro vytvoření pracovních míst (121, s. 140).

Dotace pro služby nezemědělské činnosti, které vedou k diverzifikaci a vytvoření nových pracovních míst, se týkají venkovské turistiky, zpracování obnovitelných zdrojů energie, nepotravinářské využití zemědělské produkce, obnovy řemeslné výroby apod.,

budou směřovány tak, aby podporovaly daný potenciál regionů a vedly ke stabilizaci venkovských oblastí (35, str. 249).

V osmé části Popisu vybraných opatření v části 8.2.4.7. Další důležité připomínky, které mají význam pro pochopení a provádění opatření, je stanoveno kritérium přijatelnosti, kde žadatel o dotaci musí splnit podmínku finančního zdraví u projektů nad 1 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace (35, str. 282).

Dále se v části 8.2.5.3.6.5. Způsobilé náklady řeší opatření k posílení rekreační funkce, např. značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty do šíře 2 metrů a významných přírodních prvků, výstavba herních a naučných prvků a fitness prvků, opatření k usměrňování návštěvnosti území, např. zřizování odpočinkových stanovišť, přístřešku, informačních tabulí či závor, k bezpečnosti návštěvníků lesa, např. mostky, lávky nebo zábradlí (35, str. 314).

Podpořena je také spolupráce mezi malými hospodářskými subjekty, a to na pomoc sdílení pracovních procesů, zařízení a zdrojů pro rozvoj služeb cestovního ruchu. V rámci podpory podnikání malých a středních podniků je turismus zahrnut v rámci podpor z PRV jen pro zemědělské podnikatele (35, str. 569, 680).

Strategie informovanosti a publicity PRV bude řízena Monitorovacím výborem PRV a zveřejňování bude koordinováno s Ministerstvem zemědělství ČR a Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Informace se budou týkat cílů a cílových skupin, obsahu jednotlivých opatření včetně komunikačních nástrojů, indikativního rozpočtu pro realizace opatření, orgánů, lidských zdrojů zodpovědných za informační a propagační opatření, popisu rolí a popisu aktivit či každoročních aktualizací. Cílem je probudit zájem potenciálních žadatelů (35, str. 290-291).

4.3.2 Strategie Evropa 2020

Evropa 2020 je desetiletá strategie Evropské unie pro období 2010-2020, která si klade za cíl dosáhnout nového růstu. Jedná se o reprezentativní přístup a každý členský stát si svou strategii vytváří na základě svých vlastních oblastí rozvoje a životní úrovně. Jejimi třemi hlavními prioritami jsou inteligentní růst, který rozvíjí ekonomiku pomocí znalostí a inovací, udržitelný růst, který podporuje konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje a růst podporující začlenění, který podporuje ekonomiku s vysokou zaměstnaností na základě sociální a územní soudržnosti (19, str. 5,11-12).

V rámci rozvoje venkova strategie uvádí, aby se posílila a nadále rozvíjela úloha nástrojů EU na podporu inovací, a to na základě bližší spolupráce s Evropskou investiční bankou a zefektivnění postupů pro malé a střední podniky v rámci financování. Dalším cílem je zvolit technologie pro nízkouhlíkovou ekonomiku, která je méně náročná na zdroje a odolnější vůči změnám klimatu (19, str. 13, 16).

Strategie okrajově také uvádí, že v rámci Evropské unie bude pracovat na zvýšení konkurenceschopného evropského odvětví cestovního ruchu. V rámci dosažení cílů bude dále nutné zajišťovat bezpečnost a efektivnost finančních trhů. Mezi nástroji financování EU jsou uvedeny především strukturální fondy, fondy v oblasti zemědělství a rozvoje venkova, rámcový program výzkumu a program pro konkurenceschopnost a inovace. Dbát by se především mělo na jasné cílení těchto podpor tam, kde je to nejvíce potřeba, jelikož finance nejsou zcela dostatečné (19, str. 17,22).

Cestovní ruch a následně též venkovský turismus není v této Strategii zcela rozebírán, pouze velmi okrajově, což se následně týká také dalších navázaných dokumentů Dohody o partnerství pro Českou republiku a Strategie regionálního rozvoje České republiky na období 2014-2020.

4.3.3 Dohoda o partnerství

Dohodu o partnerství pro programové období 2014–2020 zpracovává každý členský stát Evropské unie, v níž si stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit (29, str. 5).

V rámci venkovské turistiky České republiky se dokument zaměřuje na podnikání na venkově, zejména v ekonomicky méně zaměřených regionech (tj. Karlovarský kraj, kraj Vysočina, Olomoucký kraj a periferní oblasti ostatních krajů), které trpí řadou negativních jevů (např. odliv talentovaných mladých lidí, nízká intenzita podnikání, vysoká nezaměstnanost atd.). Je zde zdůrazněna specifická úloha cestovního ruchu v rámci regionální ekonomiky. Především s ohledem na podnikání malých a středních podniků, které představují hlavní pilíř ekonomické výkonnosti a zaměstnanosti. Dokument se mimo jiné zmiňuje také o problematice konkurenceschopných podniků, která je popsána v Koncepti státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014-2020 (29, str. 39,45).

V rámci kapitoly Životní prostředí, Ochrana životního prostředí se Dohoda o partnerství zabývá přírodními a kulturními hodnotami České republiky, které jsou

potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu a podnikatelských příležitostí. Jelikož cestovní ruch tvoří významné odvětví služeb s podílem 2,7 % na HDP a 4,5 % na celkové zaměstnanosti, jeho význam stoupá, především na lokální úrovni, kde představuje zdroj ekonomicky udržitelné aktivity a nové příležitosti pro území se zhoršenými hospodářskými podmínkami. Rozvoj je zaměřen na revitalizaci, obnovu a propagaci kulturního a přírodního dědictví, zejména pak rozvoje cestovního ruchu (29, str. 87,94).

V rámci části Vazby mezi programy ESIF a národními programy je definováno, že národní programy doplňují programy ESIF v těch oblastech, které nejsou programy ESIF pokryty, popřípadě dochází jejich prostřednictvím k doplňkovosti. Národní programy jsou většinou navrhovány a schvalovány na roční období, tzn., sledují zejména krátkodobější cíle. Příkladem doplňkovosti programů ESIF a národního programu je oblast energetických úspor, obdobné vazby jsou také v oblasti výzkumu a vývoje (programy TA ČR a MŠMT), podnikání (programy MPO a ČMZR), vzdělávání (programy MŠMT), dopravy, trhu práce, cestovního ruchu, atp. (29, str. 173).

Ve zmíněné části, která popisuje teritoriální rozvojovou strategii, jež stanovuje základní cíle a priority regionální politiky ČR je pro oblast cestovního ruchu vyměřena druhá prioritní oblast územní soudržnosti, která je zaměřena na snížení disparit v území. Mezi hlavní témata jsou řazena infrastruktura veřejných služeb, podpora integrace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva, částečně pak kultura, cestovní ruch a bydlení a v periferních územích také podpora lokální ekonomiky (29, str. 194).

Dokument se také zajímá o vztah město-venkov a řeší otázky důležitosti posilování vzájemné vazby. Ústřední roli hrají koordinační a organizační opatření, především v oblasti dopravy, technické a občanské infrastruktury a cestovního ruchu. Veřejná doprava hraje důležitou roli v propojení města a jeho okolí, což umožňuje lidem cestovat za prací, vzděláváním i službami. Technická a občanská infrastruktura pak napomáhá regionům v hospodaření s odpady, zásobování vodou a čištění odpadních vod, ve zdravotnictví a vzdělávání. Významným faktorem je také široké spektrum služeb, čímž dochází k posílení soudržnosti a funkční integraci území venkova (29, str. 202).

Podpora cestovního ruchu bude podporována Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova v rámci Programu rozvoje venkova mimo jiné spolu s podporou podnikání, usnadnění diverzifikace, vytváření nových podniků a pracovních míst. Také

bude podporována oblast agroturistiky a výroby tvarovaných biopaliv, což přivede do venkovských oblastí diverzifikaci činností zemědělských podniků. Posílena díky tomu bude také činnost místních akčních skupin (29, str. 126,128,212).

V rámci Dohody je také popsána úloha Programu rozvoje venkova, jehož hlavním cílem je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství, investice pro konkurenceschopnost zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura. Program zároveň slouží k rozvoji nových pracovních míst ve venkovských oblastech, především se zaměřením na mladé lidi. Další důležitou součástí PRV a možností, jak alespoň částečně podporovat turismus na venkově je vícefondově podporovaný (z EZFRV, EFRR a ESF) Komunitně vedený místní rozvoj neboli metoda LEADER, jejímž cílem je podpora místních aktérů venkovského území. Důležitou hodnotou těchto aktérů je předávání znalostí a inovací formou vzdělávání a poradenství. V rámci strategie Evropa 2020 přispívá PRV k podpoře předávání poznatků a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech, zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků, mimo jiné za pomoci inovativních přístupů, podpoře zemědělských produktů, obnově, zachování a zlepšení ekosystémů, podpoře účinného využívání zdrojů a podpoře přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, podpoře sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech. Finanční prostředky do Programu rozvoje venkova budou vyčleněny z EZFRV, přesunutých z EZZF (29, str. 152).

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) v minulosti zaznamenal řadu pozitivních vlivů, například v předvstupním nástroji SAPARD, národním programu LEADER ČR 2004-2008, OP Zemědělství v období 2004-2006 i v Programu rozvoje venkova v programovém období 2007–2013. V České republice přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a k rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni. Především díky hluboké znalosti místních akčních skupin o regionálních problémech je možno podpory správně zaměřit a posílit tak soudržnost ve venkovských oblastech (29, str. 199-201).

V rámci administrativního zajištění bude hrát hlavní roli Ministerstvo pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství ČR, kteří budou řídit a koordinovat postup akčních místních skupin. Místní akční skupiny budou moci zpracovat integrovanou strategii a díky ní realizovat prostředky z evropských fondů. Vše bude posuzováno

a hodnoceno Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a dalšími řídicími orgány programů (29, str. 197-200).

V následující tabulce jsou uvedeny předběžné částky v rámci Programu rozvoje venkova a Integrovaného regionálního operačního programu pro období 2014-2020 v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů, vyjádřeno v mld. Kč. Do Programu rozvoje venkova navíc poputuje ještě 34 miliard Kč z veřejného rozpočtu České republiky.

Tabulka 10 Finanční prostředky z PRV a IROP

Název programu	Druh fondu	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Celkem
PRV 2014-2020	EZFRV	8,99	8,97	8,96	8,95	8,93	8,91	8,90	62,61
IROP 2014-2020	EFRR	17,43	17,78	18,14	18,50	18,87	19,25	19,64	129,61

(29, str. 146-147, vlastní zpracování)

4.3.4 Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 je základním nástrojem, který poskytuje potřebná stanoviska a udává rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů. Propojuje problematiku odvětví s danými územními celky a svou strategií cílí na udržitelný rozvoj. Stěžejním dokumentem pro tuto Strategii je Evropa 2020. Ústředním orgánem zajišťujícím regionální růst je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (32, str. 4-5).

Dle této Strategie je nově postavena typologie území České republiky, a to na rozvojová, stabilizovaná a periferní území. Tyto území mají specificky zaměřené podpory, jež mají více zohledňovat územní potřeby a zároveň plnit hlavní cíle regionální politiky České republiky. V rámci dalšího členění jsou území děleny na čtyři prioritní oblasti, z nichž druhá nazvaná Oblast územní soudržnosti je cílena také na cestovní ruch a má pomoci při zmírňování sociálních rozdílů. Tím chce především dosáhnout zlepšením infrastruktury veřejných služeb, podporou integrace sociálně vyloučených a ohrožených skupin obyvatelstva, částečně kulturou, cestovním ruchem či bydlením (32, str. 5).

Tématu cestovní ruch se tento dokument věnuje převážně v důsledku pomoci stabilizovaným a periferním oblastem v rámci hospodářského rozvoje. Zdůrazňuje, že cestovní ruch je příležitost pro nová pracovní místa a může využít řadu přírodního potenciálu od kulturních památek po přírodní zdroje. Podpora je kladena především

do forem udržitelného cestovního ruchu s ohledem na místní potenciál. Prostor pro rozvoj cestovního ruchu je mimo jiné spatřován v oblasti dopravy, mezi které se v tomto ohledu řadí vodní doprava, která v České republice není tak konkurenceschopná k ostatním druhům dopravy. Rozvinutou je pouze labská vodní cesta a některé vodní toky. Za to významným druhem dopravy se stává doprava cyklistická, která se těší velkému zájmu a začíná se rozvíjet poměrně silná základna turistických cyklostezek. Problém této dopravy je však ještě spatřován v nevyřešených vlastnických vztazích k pozemkům, složitému trasování a nákladné výstavbě (32, str. 12,15,28,91).

Strategie regionálního rozvoje přistupuje k problematice cestovního ruchu jako k důležitému bodu s bojem proti socioekonomickým disparitám především v periferních a horských oblastech. Způsobeno je to především provázaností regionálních skupin, které vedou k nižším finančním únikům a dále je provázanost uskutečněna také v rámci turistických produktů a potenciálu k rozvoji infrastruktury, podnikání a zaměstnanosti. Důležitost je také spatřována v udržování a péči o přírodní a kulturní bohatství, které by bez turismu nebylo plně využito. Avšak cestovní ruch je v České republice vnímán stále jako méně důležitý sektor, i když značně přispívá k celkové zaměstnanosti (235 tis. osob). Problémem také zůstává návštěvnost, která je silně podmaněna hl. m. Prahou a ostatní regiony jsou ve významném odstupu. V České republice tak k dynamičtějšímú růstu nedochází zejména díky mezerám v kvalitě základní a doprovodné infrastruktury, nedostatkům v přírodním a kulturním bohatství a kvalitě pracovní síly. Rozhodujícím problémem je uplatňování principů destinačního managementu, a to z důvodu neprovázanosti aktivit a nedostatečnému uspořádání pravomocí, což vede k nedostatečné tvorbě komplexních produktů cestovního ruchu a nevyužití finančních prostředků řádným směrem (32, str. 15).

Dále se dokument věnuje nekonkurenceschopným mikroregionům, v nichž je potřeba zavést celou řadu opatření, mimo další také v oblasti cestovního ruchu, jedná se převážně o regiony Moravskoslezského kraje. Dále se Strategie soustřeďuje do oblasti kultury a udržitelnosti jejích činností v rámci umění, kulturně výchovné činnosti, kulturního dědictví, církve a náboženských společností, zájmových a spolkových činností. Na venkově jsou to pak převážně divadelní spolky a různá sdružení, regionální tradice a další atraktivita území. Problémem je zastaralé technické vybavení, nedostatečné investice do údržby a obnovy. Venkovský cestovní ruch je tak na druhé koleji oproti

městské turistiky, která je rozšířena především v Praze a Brně. Další hrozbu také dokument spatřuje v procesu globalizace a medializace, která určuje globální vkus (32, str. 26,36,67).

Dále se jako ostatní dokumenty věnuje místním akčním skupinám a uvádí, že jsou jedni z nejdůležitějších aktérů v rámci rozvoje venkova. Zdůrazňuje jejich důležitost směrem k efektivnějšímu zvládnutí úkolů a také postupnému vzniku jejich členů na územích, kde dosud nepůsobily. V rámci podpory regionů vzniká celá řada spolupracujících institucí, jako jsou rozvojové agentury, centrály cestovního ruchu, inovační centra, hospodářské komory a příspěvkové organizace. Jejich zaměření bude především ve stabilizovaných a periferních územích (32, str. 46, 121).

Je však evidentní, že venkovský cestovní ruch je oslaben na úkor městského, protože jak je uvedeno v dokumentu, největší podpora je koncentrována především v okresech, kde se nachází nějaké krajské město, což připadá na polovinu krajů. Výjimkou jsou kraje Jihočeský a Olomoucký, kde je podpora koncentrována do okresu Tábor v Jihočeském kraji a do okresu Přerov v Olomouckém kraji. Ve Středočeském kraji, jehož sídlo se nachází v Praze, je nejvyšší koncentrace podpory soustředěna do okresů Praha-východ a Praha-západ, ale stále se jedná především o městský turistický ruch. Rovnoměrné rozvrstvení podpor mají pouze Karlovarský kraj, Vysočina a Zlínský kraj (32, str. 50).

Příležitosti pro cestovní ruch spatřuje Strategie ve zkvalitňování infrastruktury a služeb cestovního ruchu včetně zachycení aktuálních trendů v odvětví, jejímž výsledkem bude tvorba a nabídka nových inovativních produktů cestovního ruchu vedoucí ke spokojenosti návštěvníků. Ohrožení pak v neprovázanosti evropské, státní a regionální podpory cestovního ruchu, nedocení významu legislativního rámce pro další rozvoj cestovního ruchu a ztrátě konkurenceschopnosti ČR jako destinace cestovního ruchu, což způsobuje úbytek zahraničních návštěvníků (32, str. 75-76).

Strategie se také zmiňuje o novém Integrovaném regionálním operačním programu, jenž je řízen Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Jeho cílem je posílení regionální konkurenceschopnosti kvality života obyvatel. Zabývá se projekty orientovanými na městskou infrastrukturu, zásobování měst, zdravotnictví a sociální služby, ochranu životního prostředí, rozvoj služeb a podporu cestovního ruchu nebo snižování energetické náročnosti (32, str. 106).

Zároveň se Strategie zabývá návrhem národních programů v oblasti regionálního rozvoje, který je v kompetenci Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Jedná se v něm o podpory obnovy a rozvoje venkovských oblastí zaměřených na udržování přírodních a kulturních hodnot venkova a rozvoj ekologicky nezávadného hospodářství. Předpokladem je podílení se obyvatel a různých sdružení venkova na obnově jejich obce s místními tradicemi. Zmínka zde připadá především na program na podporu rozvoje potenciálu cestovního ruchu a kulturního potenciálu (32, str. 113).

4.3.5 Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR 2014-2020

Koncepce státní politiky cestovního ruchu 2014-2020 se zabývá cestovním ruchem na národní a regionální úrovni a jejím cílem je udržení ekonomické výkonnosti cestovního ruchu ve spojitosti s vytvořením chybějícího systému řízení včetně jeho financování. Na národní úrovni je propojena s marketingovou strategií, kterou vytvořila agentura Czech Tourism, jejíž hlavní náplní bude oblast příjezdového cestovního ruchu. Podpory domácího cestovního ruchu budou řešeny v rámci jednotlivých krajů a oblastí. Koncepce je postavena na faktorech, které ovlivňují konkurenceschopnost destinací cestovního ruchu, mezi něž řadí kvalitu nabídky, lidské zdroje, organizaci cestovního ruchu a uspořádání institucí a destinační management a marketing. Na těchto faktorech staví své hlavní čtyři priority:

- Priorita 1 Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu
- Priorita 2 Management cestovního ruchu
- Priorita 3 Destinační marketing
- Priorita 4 Politika cestovního ruchu a ekonomický rozvoj (31, str. 28; 79, str. 1)

Do oblasti venkovské turistiky dokument promlouvá především oblastí dovolených v přírodě, sportovní a aktivní dovolenou, kde je venkovský cestovní ruch právě nejvíce frekventovaným typem dopravy. Jedná se především o letní a zimní pobyty na horách, dovolená u vody, kempování, agroturistiku, pěší turistiku, cykloturistiku a další typy venkovského turismu se zaměřením na objevování přírodních a kulturních krás České republiky. Souvisejícím problémem venkovského turismu je sezónnost. Jelikož tento druh cestování je především závislý na hlavní dovolené v letních měsících (31, str. 12, 15).

Dokument upozorňuje na skutečnost, kdy v programovém období 2007-2013 byla politika cestovního ruchu realizována prostřednictvím celé řady programů podpory

a rozpočtových aktivit různých resortů či krajů. Venkovská turistika byla především podporována z Programu rozvoje venkova, dále pak z operačního programu Životní prostředí, který podporoval šetrnou formu cestovního ruchu nebo operační program Doprava, díky němuž mohlo vzniknout mnoho cyklistických stezek. Samozřejmě velký podíl měly také Regionální operační programy. Specifická finanční podpora se dostávala také v rámci Norských fondů a dále dotační programy na podporu cestovního ruchu jednotlivých krajů (31, str. 19,20).

Pomocí rozvoje venkovské či vinařské turistiky si Koncepce představuje snížení propadů příjmů domácností a rozvojem, zkvalitněním a strukturou infrastruktury podpořit rozvíjející se druh cestování za wellness či golfovým turismem. (31, str. 22).

V rámci vytvořené SWOT analýzy z Koncepce vyplývá, že rozvoj cestovního ruchu v České republice je stále pod úrovní svého potenciálu. Faktorem také je, že zahraniční turisté směřují především do Prahy a regiony zůstávají stranou jejich zájmu. Problémy jsou spatřovány v nedostatečné nabídce oproti konkurenčním destinacím, nízké spolupráci mezi aktéry cestovního ruchu a v nedostatečné koordinaci atraktivit jednotlivých území. Z toho důvodu vidí Koncepce východiska ve zlepšení těchto oblastí, především v inovativních přístupech a produktech cestovního ruchu a jeho udržitelnosti. Podpořena by měla být zároveň funkční a kvalitní infrastruktura, kvalitní služby a marketingové strategie. Především je také důležité podpořit jasnou organizační strukturu cestovního ruchu neboli destinační management (31, str. 24, 28,29).

Rozvoj infrastruktury, který je vnímán jako jeden z nejdůležitějších opatření, by měl přispět k efektivnímu rozvoji a potenciálu území, a to i pro skupiny cestujících se zvláštními potřebami jako jsou handicapovaní, děti či senioři. Problematika této oblasti je součástí územního plánování, tudíž výstavba a modernizace infrastruktury musí být v souladu s územní dokumentací krajů. Nezbytnou podporu musí získat základní infrastruktura ve venkovských oblastech České republiky, a to hlavně v souvislosti s revitalizací venkovských brownfields a diverzifikací ekonomických aktivit. Výstavbou turistické infrastruktury dochází často k rizikům poškozování životního prostředí, a proto Koncepce upozorňuje na respektování přírodních a kulturních hodnot při jejím budování. V rámci této oblasti jsou zmíněny aktivity, jako je zvyšování standardu ubytovacích zařízení, doprovodná turistická infrastruktura k turistickým střediskům (sportovně-rekreační, kulturně-rekreační, zdravotně-rekreační), budování středisek venkovské

turistiky, zkvalitňování dopravní dostupnosti turistických destinací, podpora infrastruktury pro rozvoj nemotorové dopravy, zvýhodněné úvěry nebo účelové dotace (31, str. 31-32).

Koncepce dále uvádí, že možnost tvorby projektů na budování cyklostezek, naučných stezek, infrastruktury venkovské turistiky či udržitelnost kulturních a historických památek je součástí mnoha strategií, operačních programů a dalších programových dokumentů. Podmínkou úspěchu je však koordinace spolupráce všech aktérů cestovního ruchu i veřejné správy. Stěžejní roli hraje samozřejmě Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, dále pak jednotlivá ministerstva se svými dílčími politikami jako je územní plánování, dopravní, zemědělská, zahraniční či kulturní politika. Dalšími důležitými vztahy jsou rovněž spolupráce s UNWTO, OECD, Evropskou unií a také reprezentativní institucí České republiky Czech Tourismem. Úspěch je spatřován v komplexním přístupu k rozvoji jednotlivých území. Mezi aktivity uskutečňované pro rozvoj a zkvalitnění rozvoje turistiky lze uvést budování cyklo a in-line stezek, singletracků, vodáckých, pěších a běžeckých lyžařských tras a jejich údržba a vybavování doprovodnou turistickou infrastrukturou včetně značení. U cykloturistiky je kladen důraz na integrované sítě stezek, které propojí dálkové trasy s navazujícími okruhy v zázemí středisek cestovního ruchu (31, str. 41-42, 57).

Proces komplexního přístupu je naznačen v této Koncepci pomocí hlavních principů, a to principu flexibility neboli prosazování cílů prostřednictvím ročních akčních plánů, principu subsidiarity, kdy by rozhodovací procesy měly respektovat národní a regionální rozměr, principu územní koncentrace neboli soustředění veřejné podpory pouze do vybraných středisek cestovního ruchu, sem ovšem nebude spadat podpora venkovského cestovního ruchu a turistických stezek. Dále na principu tematické koncentrace, kde v územích, které mají omezené finanční zdroje, bude podpora koncentrována věcně či tematicky a v souladu s budoucí podobou kohezní politiky. Přístup je dále založen na principu kondicionality, kde se jedná o stanovení nezbytných podmínek a kritérií, kterými jsou podmíněny možnosti podpory konkrétních projektů, principu alternativního financování založeného na využívání finančních nástrojů, které pracují s prvkem návratnosti finančních prostředků zpět do systému, konkrétně využití institutu zvýhodněných úvěrů na podporu rozvoje turistické infrastruktury. Dále na principu nadnárodní a meziregionální spolupráce, principu projektového řízení, který ujasňuje, co musí projekt obsahovat (31, str. 45-46).

**Tabulka 11 Rozdělení priorit Koncepte státní politiky cestovního ruchu ČR
2014-2020**

Priorita 1: Konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu
- Opatření 1.1: Tvorba nosných národních a nadnárodních produktů cestovního ruchu
- Opatření 1.2: Tvorba specifických regionálních produktů cestovního ruchu
Priorita 2: Rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury a služeb cestovního ruchu
- Opatření 2.1: Rekonstrukce a výstavba kvalitní základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
- Opatření 2.2: Rekonstrukce kulturně-historických památek a zachování přírodních lokalit využívaných pro cestovní ruch s důrazem na jejich sekundární využití
- Opatření 2.3: Zkvalitňování služeb cestovního ruchu
- Opatření 2.4: Vytváření podmínek pro realizaci šetrných forem cestovního ruchu
Priorita 3: Marketing cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů
- Opatření 3.1: Marketing (propagace) cestovního ruchu na mezinárodní, národní a regionální úrovni
- Opatření 3.2: Zkvalitnění statistiky a informací o cestovním ruchu
- Opatření 3.3: Zkvalitňování vzdělávání a přípravy lidských zdrojů v cestovním ruchu, podpora výzkumu, vývoje a inovací v cestovním ruchu
Priorita 4: Vytváření organizační struktury cestovního ruchu
- Opatření 4.1: Zakládání a činnost organizací cestovního ruchu na regionální a oblastní úrovni
- Opatření 4.2: Činnost turistických informačních center
- Opatření 4.3: Spolupráce mezi veřejným a podnikatelským sektorem, neziskovými organizacemi a profesními a zájmovými sdruženími v cestovním ruchu
- Opatření 4.4: Krizový management a zkvalitnění fungování správních orgánů v oblasti cestovního ruchu v ČR

(34, str. 5)

Tabulka 12 Počet projektů a objem financí v jednotlivých prioritách Koncepte

Období 2007-6/2015	Počet projektů	Objem financí (v mil. Kč)
Priorita 1	838	1 746
Opatření 1.1	30	314
Opatření 1.2	808	1432

Priorita 2	5 094	47 272
Opatření 2.1	2 468	23 999
Opatření 2.2	2 221	21 796
Opatření 2.3	55	166
Opatření 2.4	350	1 311
Priorita 3	717	4 437
Opatření 3.1	461	3 184
Opatření 3.2	26	438
Opatření 3.3	230	816
Priorita 4	103	692
Opatření 4.1	18	64
Opatření 4.2	52	464
Opatření 4.3	31	158
Opatření 4.4	2	6
Celkem	6 752	54 147

(34, str. 3, vlastní zpracování)

V této tabulce jsou zahrnuty finanční dotace projektů z veřejných zdrojů, tedy z prostředků EU a kofinancování z národních zdrojů neboli prostředky ze státního rozpočtu. V návaznosti na Konceptci státní politiky cestovního ruchu vznikl dokument zvaný Zpráva o plnění Konceptce, která se věnuje informacím mimo jiné za období 2014-2015, kdy na jednu stranu již platila Konceptce na období 2014-2020, ale současně probíhalo dokončování projektů realizovaných v rámci programového období 2007-2013. Zejména jsou zmíněny programy Integrovaný operační program, Regionální operační programy, Program pro podnikání a inovace, OP Životní prostředí, OP Praha, Programy přeshraniční spolupráce, Program rozvoje venkova, OP Výzkum a vývoj pro inovace a další operační programy, ve kterých bylo na podporu rozvoje cestovního ruchu za období 2007 - 2015 k dispozici cca 51 mld. Kč. Z Norských fondů přišly finanční prostředky ve výši 1,1 mld. Kč a ze státního rozpočtu bylo vyčleněno na operační programy cca 2,3 mld. Kč. Celkově tak výše podpory dosáhla mezi lety 2007-2015, 54,2 mld.,

ve kterých ještě není připočtena část vyplácená z prostředků Ministerstva pro místní rozvoj ČR ve výši 4 mld. Kč (34, str. 4).

4.3.6 Integrovaný regionální operační program pro období 2014-2020

Integrovaný ROP slouží k vzájemnému propojení intervencí regionálního charakteru a intervencí na národní úrovni. Tímto pomáhá územní konkurenceschopnosti, kvalitě života obyvatel a snižování disparity mezi jednotlivými regiony. Je zaměřen na podstatné požadavky, které potřebuje každý region a zohledňuje jeho specifika a úroveň, čímž se snaží podporovat vzájemnou integraci a rozvíjet současné trendy v rozvoji regionů České republiky. Dále podporuje ekonomický rozvoj, životní úroveň a celkovou kvalitu života, která v současné době v mnoha regionech stagnuje nebo dokonce klesá. Zaměřuje se na problémy nezaměstnanosti, životní úrovně a sociální úrovně obyvatel. Zároveň vychází ze čtyř cílů regionální politiky ČR pro léta 2014-2020, mezi které patří zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů, zmírňování regionálních rozdílů, posílení environmentální udržitelnosti a optimální rozvoj regionů. Strategický rámec IROP je tvořen cíli regionální politiky ČR, zaměřenými na podporu růstu v pólech ekonomického rozvoje a na vyrovnávání regionálních disparit. Vychází z mnoha dalších strategií, mezi které patří též principy Evropy 2020 či Strategického rámce udržitelného rozvoje České republiky. Vizi Integrovaný regionální operační program staví především na konkurenceschopnosti obcí a regionů a tím potažmo konkurenceschopnosti České republiky, čehož chce dosáhnout zajištěním vyváženého rozvoje území, zlepšením veřejných služeb a udržitelným rozvojem (30, str. 7-10).

Řídí se pěti prioritními osami:

- Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony (faktor konkurenceschopnosti „infrastruktura“)
- Prioritní osa 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů (faktor konkurenceschopnosti „lidé“)
- Prioritní osa 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí (faktor konkurenceschopnosti „institute“), kde je klíčovou úlohou posilování potenciálu kulturního dědictví.

- Prioritní osa 4: Komunitně vedený místní rozvoj – tato osa podporuje aktivity z prioritních os 1,2 a 3.
- Prioritní osa 5: Technická pomoc (30, str. 7-10).

IROP nahrazuje regionální operační programy, které byly součástí programového období 2007-2013, a až na výjimky bude z tohoto programu financováno vše, co bylo v předešlém období, k této výjimce ovšem patří turismus. Cestovní ruch patří v tomto programu pouze k okrajové záležitosti a vždy je zmiňován pouze v rámci některé jiné tematické podpory. Jedním z takových témat je kultura a kulturní dědictví a zachování a ochrana životního prostředí. Podpory jsou zaměřené především na efektivní využívání zdrojů a lidského potenciálu, a tím ke zvyšování konkurenceschopnosti a udržitelnému rozvoji regionů. Ohrožení kulturního dědictví je popsáno v tomto programu především z hlediska nejnavštěvovanějších památek v České republice, kterým hrozí devastace z nepřiměřeného počtu návštěvníků především z nedostatku investic na jejich ochranu, organizačního zabezpečení návštěvnického provozu a nedostatečné doprovodné infrastruktury. Je zde zmiňována Strategie pro inteligentní a udržitelný růst, která upozorňuje na revitalizaci kulturních památek a posílení konkurenceschopnosti evropského odvětví cestovního ruchu a odkazuje se na podporu z různých sbírkových akcí a fondů. Podpora je však v této oblasti omezena pouze na nejvýznamnější muzea a krajské knihovny a podpory se tak nedostanou ke komerčním turistickým zařízením, jako jsou volnočasová zařízení, lázeňské provozy, ubytovací a stravovací zařízení (30, str. 17, 102-103,150).

Dalším takovým tématem je infrastruktura, která je probírána ve všech strategiích a programech jako jedno z nejhlavnějších témat v rámci regionálních rozvoje. V České republice je dopravní síť, především silniční doprava velmi rozšířená, ale trpí základními nedostatky. Problémy jsou v neúplné provázanosti a návaznosti silnic nižších tříd, které propojují venkovské oblasti a regionální centra. Dalším velkým problémem je kvalita a bezpečnost regionálních komunikací spolu s nedostatečnými inteligentními dopravními systémy. Zvýšením mobility prostřednictvím modernizace sítí si tak program představuje podporu i v rámci území cestovního ruchu a jeho komunikací. K tématům venkova také patří boj proti chudobě a diskriminaci. Velké sociální a ekonomické problémy vedou ke značným rozdílům mezi regiony. Patří k nim vysoká nezaměstnanost, nízká úroveň vzdělanosti, zadluženost a materiální chudoba (30, str. 18,20,42).

Celkové finanční prostředky Integrovaného regionálního operačního programu jsou spolufinancovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj a celková podpora z EU činí kolem 130 mld. Kč. Na IROP je zpracováno mnoho dalších strategií, mezi něž patří Strategie Evropa 2020, Poziční dokument Evropské komise pro ČR, Národní program reforem 2014 a Dohoda o partnerství (30, str. 35, 38-40).

Tabulka 13 Finanční prostředky z IROP 2014-2020

Celková alokace IROP pro prioritní osy let 2014-2020			
Název		Podíl na alokaci (v %)	Podpora z EU z EFRR (v mld. Kč)
Prioritní osa 1	Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné region	33,78	43,91
Prioritní osa 2	Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele region	37,54	48,78
Prioritní osa 3	Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí	17,28	22,45
Prioritní osa 4	Komunitně vedený místní rozvoj	8,39	10,91
Prioritní osa 5	Technická pomoc	2,99	3,89

(30, str. 38-40, vlastní zpracování)

V rámci prioritní osy 1 IROP dbá především na zlepšení dostupnosti periferních oblastí. Pro prioritní osu 2 program zaměřuje svůj směr na financování růstu, založeném na lidském kapitálu, zlepšení nabídky vzdělávání, propojení s trhem práce a zapojení rodičů s malými dětmi na trh práce a také na posun k energeticky účinnému, nízkouhlíkovému hospodářství a využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE). Prioritní osa 3 se zabývá potřebou zvýšení účinnosti a transparentnosti veřejné správy. Zlepšení vidí především ve snížení administrativní zátěže, přístupu a účinnosti a náležitého využívání informačních technologií a rozvoji kulturního dědictví. Naznačuje, že kulturní památky či památky UNESCO nejsou dostatečně podporovány, a přesto jsou jednou z nejdůležitějších složek cestovního ruchu (30, str. 35-37).

V rámci prioritní osy 4 se především jedná o hospodářský potenciál venkovských oblastí s tvorbou podmínek pro zlepšení konkurenceschopnosti a diverzifikace a dosavadní

zkušenosti s realizací CLLD v ČR. Z této prioritní osy je financován provoz a aktivita Místních akčních skupin, který by měl zajišťovat posílení kapacit a zlepšení jejich řídicích a administrativních schopností. Hlavní aktivity prioritní osy 5 budou vycházet ze zkušeností s realizací technické pomoci v období 2007 - 2013 a budou řešit alokaci a aktivity financované z OP Technická pomoc (30, str. 35-37, 121-122).

Podpora bude v rámci venkovských oblastí zaměřena díky komunitně vedenému místními rozvoji (CLLD) především díky zvýšení kvality těchto území, snižování negativních jevů jako je nedostatečné infrastruktury a nedostatečnému využití místních zdrojů. Dále ke snižování nezaměstnanosti a lepšímu využití ekonomického potenciálu venkova. Oproti ostatním evropským zemím podobné rozlohy je v ČR mnohem více samostatných obcí a venkovské oblasti tvoří 86 % celého území ČR, což je 5 773 obcí z celkového počtu 6 251. Cílová hodnota podpořených strategií CLLD by měla do roku 2023 dosáhnout počtu 160 (30, str. 123,126).

4.3.7 Národní program podpory cestovního ruchu 2010-2016

Hlavním cílem tohoto programu je vytvoření nástroje, který efektivním způsobem přispěje v odvětví sociálního cestovního ruchu. Podpora je poskytována systémovou dotací ze státního rozpočtu, která má pomoci podnikatelským subjektům a od roku 2015 i obcím na vymezené aktivity podporující sociální cestovní ruch. Jeho součástí jsou tzv. podprogramy na každý jednotlivý rok. Nyní se jedná o Podprogram roku 2016 Cestování dostupné všem a jeho celková alokace by měla být kolem 70 milionů Kč, v roce 2015 byly poskytnuty prostředky ve výši 100 milionů Kč. Příjemci dotací tohoto podprogramu mohou ze státního rozpočtu získat podporu do maximální výše 50% celkových uznatelných výdajů akce a jsou poskytovány v režimu de minimis (80, str. 1).

Podpory jsou zacíleny především na pomoc růstu podílu cestovního ruchu na prosperitě regionů, vytvoření ekonomických podmínek, podporu domácího cestovního ruchu a zlepšení infrastruktury a atraktivit spojených s cestovním ruchem jako jsou budování a modernizace odpočívadel, centra služeb pro turisty, cyklotrasy a trasy pro handicapované, moderní technologie cestovního ruchu či úschovny zavazadel (80, str. 1).

Problematika cestovního ruchu se také vyskytuje v řadě dalších strategických a programových dokumentech, mezi které se řadí, např. Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky, Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky

2012-2020 nebo Politika územního rozvoje České republiky či Státní kulturní politika a Koncepce podpory malých a středních podnikatelů a další.

Z dosavadních uvedených dokumentů tak vyplývá, že cestovní ruch a potažmo venkovský cestovní ruch bude podporován ze strukturálních i národních programů okrajově a většinou ještě prostřednictvím jiných tematických aktivit a činností. Možnost, která se pro cestovní ruch nabízí, je spatřována ve vytvoření vlastního národního programu, který tuto problematiku bude zajišťovat. Budoucnost venkovského cestovního ruchu v rámci podpor a programů je tedy stále otevřená. Roli bude hrát rozhodnutí Evropské unie pro následující období a také podpora v rámci různých tematických okruhů a jejich zaměření.

4.4. Praktický příklad

Jezdecká škola Equus Kinsky

Tato jezdecká škola se nachází v okrese Nymburk ve vesničce zvané Hradištko u Sadské. Obec leží v oblasti Kerska, jež je spojená se známým spisovatelem Bohumilem Hrabalem, a kde se mimo jiné točil dle předlohy jeho knihy film Slavnosti sněženek. Hradištko leží ve středních Čechách na jižním břehu řeky Labe a odhaduje se, že vesnice vznikla kolem 8. - 9. století, dříve byla hlavním sídlem rybářů a ležela stranou od hlavních cest. Je to krajina bohatá na přírodní krásy a dle legend byla oblíbeným místem kněžky Libuše, která založila na druhém břehu Labe hrad Mýdlovar (96, str. 1).

K zajímavým místům v obci Hradištko a osadě Kersko patří kerské poleší, které inspirovalo řadu spisovatelů a známých osobností k vytvoření zajímavých pamětí, knih a průvodců. Pozornosti se také dostává přírodní památce borovici zvané Krásná Pepina a spadlému torzu borovice Svarné Tonky, která patří k nejstarším a nejkrásnějším borovicím v Kersku. Byla sázena v roce 1620 a ve svých knihách se o obou zmiňuje Bohumil Hrabal. K dalším významným místům patří rozvaliny tvrze Mýdlovaru a zajímavostí také je, že na místě dnešní osady Kerska byl dříve veliký rybník, z něhož se zachovala pouze hráz. Dá se zde také zajít k minerálnímu Svatojosefskému prameni nebo si projít patnáctikilometrový okruh Hrabalovou stezkou nebo načerpat sílu u Kersko-Hradištského menhiru. K projektům této obce také patří obnova slepého ramene Labe. Oblast nabízí i národní přírodní památku zvanou Slatinná louka, kde se vyskytuje lněnka bezlistenná. Tato louka byla zařazena do soustavy Evropsky významných lokalit NATURA 2000 (96, str. 1).

Jezdecká škola v Hradištku je typ rodinného podniku, za nímž stojí 12 let usilovné práce. Kinští koně, kterými se tato Jezdecká škola může pochlubit, neměli lehkou minulost, hrozil jim dokonce zánik. Po roce 1953 byl chov rozdělen do několika státních statků. Hradištko je vcelku novým komplexem, kde je také sídlo Svazu chovatelů koní Kinských a jeho majitelé se zasloužili o udržení těchto koní, když v roce 1991 skoupili od restituentů koně nebo jejich restituční nároky a stali se tak majiteli chovného stáda koní Kinských. V současné době má Svaz v plemenné knize zapsáno přibližně 280 chovných klisen a 10 plemenných hřebců plus dorost a koně ve výcviku. Ve škole se nacházejí dvě jezdecké haly a dvě venkovní jízdárny (61, str. 1).

Jezdecká škola v Hradištku nabízí celou řadu možností a služeb jako je výcvik jezdců a koní, vyjížďky do okolí lesů Kerska, Sadského jezera a povodí Labe, výcvik mladých koní, prodej koní, ustájení soukromých koní v boxech s možností využití jezdeckého areálu včetně pastvin, dvou jezdeckých hal a dvou venkovních kolbišť, kolotoče, soláři, zastřešeného lonžovacího kruhu, klubového a technického zázemí a prodejny jezdeckých potřeb. Škola pořádá řadu jezdeckých závodů a přehlídek (viz. 124).

Mimo jiné komplex nabízí i ubytovací služby s kapacitou 30 lůžek, půjčovnu sportovního vybavení jako jsou kolečkové brusle, petang, badminton nebo půjčovnu jezdeckého vybavení, půjčovnu lodí a jízdních kol a vybavení. Pro rodiny s dětmi je k dispozici dětské a relaxační hřiště, venkovní odpočívadlo pro turisty či pro vášnivé rybaře možnost rybolovu na Labi (124).

Podnik čerpal dotace ze státního rozpočtu v rámci Programu podpory cestovního ruchu na dětské hřiště, půjčovnu kol a půjčovnu lodí. Cykloturistika je dnes velkým lákadlem pro řadu návštěvníků a tak v rámci doprovodných služeb ke koním škola rozšířila své možnosti. Rozhovor s majitelem je součástí **Příloha 1** a propagační materiál školy v **Příloha 2** (124).

5. Závěr

Cílem práce bylo objasnění problematiky rozvoje cestovního ruchu zacíleného na venkovský turismus. V kapitole Teoretická východiska byla pozornost věnována nejdříve vymezení základních pojmů, především v kontextu celosvětového významu cestovního ruchu, jeho trendům a principům, jež každodenně provázejí miliony turistů. Dnešní cestovní ruch je závislý na mnoha faktorech, a to ekonomických, politických, bezpečnostních, kulturních či náboženských. Velkou roli v současnosti hrají moderní technologie, především sociální sítě.

Propagace je jednou z dalších částí třetí kapitoly, kde bylo naznačeno, jaký význam má marketing pro každou zemi jako turistickou destinaci. Je především důležité, jakou strategii a plánování daná země zvolí a jak vypracuje komplexní marketingový program. V další pasáži jsou vysvětleny pojmy, které souvisí s venkovským turismem, jako je agroturistika, ekoagroturistika, ekoturistika a cykloturistika. Jedním z hlavních témat při plánování a strategii je trvale udržitelný rozvoj, který by měl respektovat mnohé zásady, jako jsou optimální využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních a kulturních hodnot nebo plánování infrastruktury a aktivit cestovního ruchu.

Následuje téma zaměřené na národní a mezinárodní instituce cestovního ruchu, kde jsou vyzdvihnuty nejvýznamnější organizace podílející se na zajištění a rozvoji daných oblastí. Mezi vybranými mezinárodními institucemi byly např. UNWTO, WTTC či OECD, ke státním organizacím především v této oblasti patří Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo zemědělství ČR a agentura Czech Tourism.

Dále je v Teoretických východiscích vysvětlena problematika regionální a strukturální politiky a jejího významu v rámci podpor pro cestovní ruch. Podpory jsou získávány ze strukturálních fondů Evropské unie, a to především díky Evropskému fondu pro regionální rozvoj, Evropskému sociálnímu fondu a Fondu soudržnosti, Evropskému zemědělskému fondu pro rozvoj venkova a Evropskému námořnímu a rybářskému fondu. V České republice se v rámci podpor ze státního rozpočtu nejvíce podílí na přerozdělování do oblasti turismu Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které podporuje turismus především díky národním programům a dotacím. Klíčovou otázkou zůstává, jak bude Česká republika v novém programovacím období 2014-2020 schopna využít čerpání finančních zdrojů ze strukturálních fondů, jelikož v předchozím období 2007-2013 bylo čerpání pomalé

a některé prostředky nebyly ani zcela vyčerpány. V poslední části Teoretických východisek je naznačen vývoj regionálních programů a srovnání programových období od vstupu České republiky do Evropské unie.

Čtvrtá kapitola Praktická část pojednává o cestovním ruchu České republiky. Z hlediska hrubého domácího produktu se na něm cestovní ruch podílí zhruba 3% a z hlediska zaměstnanosti kolem 4,5 %. V rámci práce byl použit vnitřní cestovní ruch, což se týká příjezdového a domácího cestovního ruchu. Příjezdový cestovní ruch se pak ještě dělí na tři skupiny, a to na jednodenní návštěvníky, zahraniční turisty a tranzitující. Bylo zjištěno, že nejvíce jednodenních návštěvníků navštěvuje Českou republiku z důvodu nákupů, a to až 78% z nich a jedná se především o občany z Německa, Slovenska a Rakouska. Nejvíce je láká oblast Ústeckého, Karlovarského a Plzeňského kraje.

Naopak zahraniční turisté navštěvují Českou republiku v zájmu dovolených, jedná se o 66% z nich. Oblíbenou destinací je především pro občany Německa, Ruska nebo Slovenska. Nejčastěji navštěvovaným krajem je Hl. m. Praha, které láká turisty na své historické jádro a kulturní vyžití. Ostatní regiony oproti Praze v této kategorii velmi zaostávají, Praha přebírá přes 70% všech těchto turistů. Skupina tranzitujících cestujících pak pochází nejvíce z Německa, Polska a Slovenska.

Počty domácích a zahraničních turistů a jejich přenocování dlouhodobě vykazuje rostoucí tendenci. Dokazuje to srovnání let 2012 a 2013, kdy tempo růstu bylo kolem 2 %, mezi lety 2013 a 2014 se jednalo o 3,5 % a mezi roky 2014 a 2015 dokonce kolem 8,4 %, příjezdy vrostly, především díky turistům ze vzdálenějších destinací, jako jsou Jižní Korea, Čína nebo Spojené státy americké. Rostoucí tendenci také vykazují vynaložené náklady turistů.

Oblast věnovaná návštěvnosti krajů České republiky se zabývá srovnáním čtrnácti krajů ČR, které vznikly na základě správy a samosprávy k 1. 1. 2001. Bylo zjištěno, že díky zahraničním turistům je nejoblíbenější destinací Hl. m. Praha. Co se týká ostatních krajů, v nich se největší oblíbenosti těší Jihomoravský kraj, který má vcelku vyrovnanou bilanci jednodenních návštěvníků, zahraničních a domácích turistů. Následuje kraj Karlovarský, především díky lázeňství, dále kraj Ústecký či Plzeňský. Na opačném konci se nachází kraj Vysočina a Pardubický kraj, který udržuje svůj cestovní ruch především díky domácí klientele.

Při studiu jednotlivých krajů byly znát znatelné nedostatky především v oblasti infrastruktury cestovního ruchu. Především ve venkovských oblastech se jedná o značný problém, který je potřeba řešit. I když toto téma je prolínáno ve všech programových dokumentech, strategiích a koncepcích, přesto se potýká s nedostatečnou vybaveností a nekvalitním zázemím. Dalším problémem v oblasti cestovního ruchu především ve venkovských oblastech je kvalifikovaná pracovní síla. Tento trend je vnímán negativně také v oblasti lázeňství. K dalším rizikům pak patří neudržování kulturních a historických památek a chátrání staveb nebo přetrvávající rizikový faktor v ochraně životního prostředí některých regionů.

V podkapitole věnované podpoře venkovské turistiky byly zpracovány informace získané z různých programových dokumentů, strategií, koncepcí a dohod. Bylo zjištěno, že podpora celého cestovního ruchu včetně venkovského, nebude v současném období 2014-2020 podporována přímo. Cestovní ruch je v současnosti podporován nepřímo prostřednictvím různých tematických programů, mezi které spadá infrastruktura, kultura, veřejné služby nebo kvalita podmínek života pro obyvatele regionů. Největší oporou pro venkovský cestovní ruch bude Program rozvoje venkova, tam se řadí mezi podpory v oblasti diverzifikace venkovské ekonomiky a zemědělství. Dokument také uvádí jako pozitivní trend rozvoj agroturistických služeb, u nichž spatřuje jako výhodu, že nemusejí být realizovány průmyslovým způsobem.

Zdůrazňována je role místních akčních skupin v rámci Komunitně vedeného místního rozvoje. Toto téma je probíráno ve všech zmiňovaných dokumentech. Změna v oblasti podpor cestovního ruchu je zaznamenána také v regionálních operačních programech, které se sloučily v novém programovém období do jednoho Integrovaného regionálního operačního programu. Z toho vyšel poraženě právě cestovní ruch, jehož podpora se dostala zcela do pozadí a je zmiňována pouze okrajově.

Pro cestovní ruch tak mluví pouze Koncepce státní politiky cestovního ruchu 2014-2020, která navrhuje podpory v rámci jednotlivých krajů. Zmiňuje především důležitost v rámci politiky destinačního managementu, zkvalitnění nabídky cestovního ruchu a zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu. Jako podporu venkovské turistiky zmiňuje Program rozvoje venkova a vyzdvihuje možnosti tohoto druhu cestování v oblasti zaměstnanosti místních obyvatel a zkvalitnění infrastruktury.

Koncepce uvádí také fakt, že venkovská území zůstávají v pozadí městských oblastí. Podpory především směřují do oblastí, kde se nacházejí krajská města, jak o tom mluví také Strategie regionálního rozvoje České republiky na léta 2014-2020. V rámci programů také existuje Národní program podpory cestovního ruchu 2010-2016, který tvoří podprogramy pro každý jednotlivý rok. Pro rok 2016 je stanoven Podprogram roku 2016 Cestování dostupné všem, jehož alokace na tento rok by se měla pohybovat kolem 70 milionů korun.

Doporučení

I když se zdá, že v celkovém pohledu cestovní ruch České republiky stále vzrůstá, mnoho oblastí stále trpí nedostatkem turistů především v době mimo sezónu. V dnešní době, kdy se o každého turistu musí tvrdě bojovat, není jednoduché udržet rozvrstvenou strukturu cestovního ruchu. Mnoho oblastí je upřednostňováno na úkor ostatních regionů a území. Proto je potřeba se zaměřit právě na nedostatečně rozvinuté regiony a dát jim také možnost rozvoje a růstu.

Důležitost je spatřována především ve vzájemné pospolitosti a pomoci. Když jedna strategie dokáže pomoci v určitém regionu, zkusit sdílet své zkušenosti o ní s dalšími regiony podobného složení a více komunikovat mezi sebou. V dnešní době je potřebná především dobrá marketingová propagace jednotlivých oblastí, a přesto ne každý kraj má zajímavou koncepci webových stránek a chybí dostatečné marketingové kampaně na obeznámení lidí s různými zajímavými kulturními, sportovními a jinými společenskými akcemi. Jako jedna z nejlepších byla vyhodnocena propagace a webové stránky Jihočeského a Ústeckého kraje, které jistě zaujmou mnohého cestovatele, ale i rodiny s dětmi a různé zájmové skupiny.

Dalším neméně důležitým činitelem je též kvalitní a dostatečná infrastruktura ve většině venkovských oblastí. Je zapotřebí se zaměřit i na silnice nižších tříd, které v mnoha případech potřebují nutnou rekonstrukci a s tím související obslužnost. Tento poznatek je uveden i na základě rozhovoru s majitelem jezdecké školy, který je součástí Praktického příkladu.

Česká republika má opravdu mnoho, co nabídnout a do budoucna je spatřován velký potenciál růstu atraktivity země. O tento růst se mimo jiné snaží také agentura Czech Tourism, která každoročně vytváří Marketingový plán, který zaměřuje na specifické oblasti

cestování. Letošní rok 2016 vsadila agentura na poznávání osobnosti Karla IV. a místa s ním spojená.

Venkovský turismus stále není v oblasti cestovního ruchu významnou položkou, přesto má značný potenciál do budoucna a může pomoci v oblastech s vyšší nezaměstnaností a nedostatečnou ochranou kulturních památek a se zhoršenou dostupností. Venkovský turismus má kladný vliv na udržení historie, místních tradic a souladu člověka s přírodou. Česká republika nabízí spoustu přírodních zajímavostí a krás a je nutné je chránit a naučit se opět vnímat přírodu jako hlavní zdroj síly a energie. Je však potřeba nejenom plně zapálených lidí, kteří chtějí tento dar udržet, ale také finančních prostředků. Tomu by mohla přispět i realizace činností spojených s venkovským turismem, třeba v rámci nového národního programu.

6. Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

1. Boháčková, I., Hrabánková, M. *Strukturální politika Evropské unie*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6
2. Budík, J. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2009. 79 s. ISBN 978-80-7408-014-2
3. Dušek, J. a kol. *Udržitelný rozvoj v kontextu rozvoje regionů, obcí a států*. 1. vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2014. 228 s. ISBN 978-80-87472-71-2
4. Goeldner, R. Ch., Brent R. J. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. 1. vydání. Brno: BizBooks, 2014. 545 s. ISBN 978-80-251-2595-3
5. Kotíková, H. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. 208 s. ISBN 978-80-247-4603-6
6. Lacina, K. *Management a marketing cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010. 81 s. ISBN 978-80-7408-035-7
7. Marek, D., Kantor, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vydání. Brno: Barrister & Principal, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5
8. Palátková, M. *Mezinárodní turismus*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. 256 s. ISBN 978-80-247-4862-7
9. Plchová, B., Abrahám, J., Helísek, M. *Česká republika a EU: Ekonomika – Měna - Hospodářská politika*. 1. vydání. Praha: Agentura Krigl, 2010. 206 s. ISBN 978-80-86912-39-4
10. Ryglová, K., Burian, M., Vajčnerová, I. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3
11. Tauer, V., Zemánková, H., Šubrtová, J. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3

Elektronické dokumenty

12. Agentura pro regionální rozvoj *Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji pro léta 2009-2013 – aktualizace s výhledem do roku 2015* [on-line] Ostrava: Moravskoslezský kraj 2008-2009, 264 s. (PDF) [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: http://www.msk.cz/assets/cr/msrcr_strategie.pdf
13. Cassia Development & Consulting *Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014-2020 – Strategická část* [on-line] České Budějovice: Karlovarský kraj 2012, 58 s. (PDF) [cit. 2015-12-01]. Dostupné z: http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Documents/P2_PRKK_2014_2020_strategie_3.pdf
14. CESR *Spolupráce v oblasti zaměstnanosti a služeb na venkově* [on-line] Olomouc: 2015, 85 s. (PDF) [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/data/clanek/4190/dokumenty/komplet-web-150dpi.pdf>
15. Česko v datech *Turistický ráj Česko: Kam jezdí nejvíce cizinců a kde trávíme tuzemské dovolené* [on-line] Praha: Czech Tourism 2015, 15 listů (XCL, zip dokument) [cit. 2015-11-18]. Dostupné z: <http://www.ceskovdatech.cz/clanek/27-turisticky-raj-cesko-kam-jezdi-nejvice-cizincu-a-kde-travime-tuzemske-dovolene/>
16. Český statistický úřad *Cestovní ruch v České republice* [on-line] Praha: 2015, 1 s. (PDF) [cit. 2015-11-16]. Dostupné z webové stránky ČSÚ: https://www.czso.cz/documents/10180/20551237/32018115_1001.pdf/4abdf646-98f9-4fad-ada7-100185405a13?version=1.0
17. Český statistický úřad *Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních v ČR (crucr110915_211)* [on-line] Praha: 2015, 1 list (XCL) [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cru_cr
18. Evropská komise *ROZHODNUTÍ KOMISE ze dne 21.12.2011, kterým se mění rozhodnutí K(2007)6111, kterým se přijímá operační program pro pomoc Společenství z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci cíle „Konvergence“ v regionu Střední Morava v České republice* [on-line] Brusel: 2011, 6 s. (PDF) [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: http://www.rr-strednimorava.cz/file/2553_1_1/
19. Evropská komise *Sdělení komise Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění* [on-line] Brusel: 2010, 35 s. (PDF) [cit. 2016-01-13].

Dostupné z webové stránky: <http://www.mmr.cz/getmedia/7c31b211-1a5a-46a8-b6bd-151b72dc94ec/EU2020-CJ.pdf>

20. GaREP – Galvasová, I., Holeček, J., Binek, J., Chabičovská, K., Svobodová, H., Příbylíková, A., Šilhánková, V., Pondělíček, M. *Program rozvoje Pardubického kraje* [on-line] Brno: 2011, 172 s. (PDF) [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/rozvoj-kraje>
21. GaREP, Holeček J., Galvasová I., Binek, J., Synková K., Svobodová H., Chmelař, R. *Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014-2020 (analytická část)* [on-line] Brno: Jihomoravský kraj 2013, 58 s. (PDF) [cit. 2015-11-30]. Dostupné z webové stránky Jihomoravského kraje: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=39410&TypeID=12>
22. Ježek, J., Tluchoř, J. *Program rozvoje cestovního ruchu a lázeňství v Karlovarském kraji* [on-line] Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Karlovarský kraj 2013, 63 s. (PDF) [cit. 2015-12-01]. Dostupné z webové stránky Karlovar. k.: <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/dokumenty/Documents/PRCR20072013.pdf>
23. Jihomoravský kraj *Jihomoravský kraj se představuje* [on-line] Brno: 2014, str. 1 (PDF) [cit. 2015-11-16]. Dostupné z webové stránky Jihom. k.: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=219620&TypeID=2>
24. Kolektiv autorů, Katedra cestovního ruchu, VŠE Praha *Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu: Venkovský cestovní ruch – jeho specifika podmínky pro rozvoj* [on-line] Praha: MMR ČR, 2007, 124 s. (PDF) [cit. 2015-10-04]. Dostupné z webové stránky MMR: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>
25. Krajský úřad kraje Vysočina *Program rozvoje kraje Vysočina, SWOT analýza, Programová část* [on-line] Jihlava: 2015, 79 s. (PDF) [cit. 2016-01-06]. Dostupné z webové stránky kraje Vysočina: http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4065070
26. Královéhradecký kraj *Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje pro období 2014-2020 – Analytická část* [on-line] Hradec Králové: 2014, 124 s. (PDF) [cit. 2015-12-18]. Dostupné z webové stránky Královéhradeckého kraje.:

<http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/cestovni-ruch/dokumenty-koncepce/Program-rozvoje-cestovniho-ruchu-Analyticka-cast.pdf>

27. Legierská, Y. Singular Czech *Odborná školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast podpory cestovního ruchu: Statistika v cestovním ruchu* [on-line] Praha: MMR ČR 2007, 53 s. (PDF) [cit. 2015-11-14]. Dostupné z webové stránky MMR: <http://www.mmr.cz/getmedia/d99c234e-7624-4a22-9638-7688dd1040e8/statistika-v-cestovnim-ruchu.pdf>
28. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu: Cestovní ruch, udržitelný rozvoj a životní prostředí* [on-line] Praha: 2012, 93 s. (PDF) [cit. 2015-10-05]. Dostupné z webové stránky MMR: http://www.mmr.cz/getmedia/cc80193b-e4e8-4694-8a65-728df70a5fd8/GetFile14_2.pdf
29. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020, verze schválená EK 26. 8. 2014* [on-line] Praha: 2014, 221 s. (PDF) [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6231de90-b818-4bf7-9d07-232e41da9567/Dohoda-o-partnerstvi_schvalena-EK-26-8-2014.pdf?ext=.pdf
30. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky *Integrovaný regionální operační program na období 2014-2020, schváleno Evropskou komisí dne 4. 6. 2015* [on-line] Praha: 2015, 256 s. (PDF) [cit. 2016-01-18]. Dostupné z webové stránky: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/52791db3-c01e-4058-9314-9c3aeaac82ff/PD-IROP-20150604-schvalen-EK_2.pdf?ext=.pdf
31. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014-2020* [on-line] Praha: 2013, 140 s. (PDF) [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/01144b63-0600-43c1-9bf5-cdd487c313fb/MMR-Cestovni-ruch-v-Ceske-republice.pdf>
32. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020* [on-line] Praha: 2013, 150 s. (PDF) [cit. 2015-10-30]. Dostupné z webové stránky: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/cf177bdf-81e7-4a72-8a70-2d189f1165e1/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>
33. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu: Informační centrum – provoz a služby v kontextu EU* [on-line] Praha: 2012,

- 271 s. (PDF) [cit. 2015-10-05]. Dostupné z webové stránky MMR: <http://www.mmr.cz/getmedia/29ef96b4-5c47-41d0-861e-e79a5c5aa057/GetFile46>
- 34.** Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky *Zpráva o plnění Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR 2007-2013 za období 7/2013-6/2015 a za období 2007-6/2015* [on-line] Praha: 2015, 68 s. (PDF) [cit. 2016-01-16]. Dostupné z webové stránky MMR: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na>
- 35.** Ministerstvo zemědělství České republiky *Program rozvoje venkova na období 2014-2020* [on-line] Praha: 2015, 728 s. (PDF) [cit. 2016-01-09]. Dostupné z webové stránky: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/77f8eb20-d161-4894-b41f-f9862eff3ec2/Program_rozvoje_venkova_final.pdf?ext=.pdf
- 36.** Ministerstvo zemědělství České republiky *Výroční zpráva o implementaci programu rozvoje venkova ČR 2007-2013* [on-line] Praha: 2013, 209 s. (PDF) [cit. 2016-01-08]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/333312/VZ_2013.pdf
- 37.** Smotlachová, Z., Štěpánová K. *Odbor prezentace a marketingu MMP Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Plzni na období 2014-2018* [on-line] Plzeň: Plzeňský kraj 2013, 96 s., XII (DOCX) [cit. 2015-12-05]. Dostupné z: https://www.plzen.eu/Files/MestoPlzen/web2013/Obcan/urad/verejne_dokumenty/131210_Koncepce_rozvoje_CR_v_Plzni_2014_2018.docx
- 38.** Strukturální fondy *Aktuální stav čerpání a rizika nedočerpání* [on-line] Praha: 2015, 2 s. (PDF) [cit. 2015-11-11]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1e128f09-a397-4ab2-a4b1-aa3e4cc846f7/stav-cerpani.pdf?ext=.pdf>
- 39.** Tuček, J. STEM/MARK *Příjezdový cestovní ruch v roce 2014* [on-line] Praha: MMR ČR 2015, 41 s. (PDF) [cit. 2015-11-14]. Dostupné z webové stránky MMR: <http://www.mmr.cz/getmedia/8a19cfc5-7551-4cb8-b9df-937f8bc2bef3/Prijezdovy-cestovni-ruch-CR-prezentace-4Q-2014.pdf>
- 40.** Vyhnálková, V. *Příprava Koncepce CR Jihočeského kraje 2014-2020* [on-line] České Budějovice: Jihočeský kraj 2013, 8 s. (PDF) [cit. 2015-12-10]. Dostupné z webové stránky Jihočeského kraje: <http://www.kraj>

jihocesky.cz/1915/priprava_strategie_rozvoje_cestovniho_ruchu_v_jck_na_roky_201482112020.htm

41. Zahradník, P. *Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020, aktualizace, finální verze 2.0* [on-line] Zlín: Zlínský kraj 2013, 220 s. (PDF) [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2009-2020-srzk--cl-680.html>

Internetové zdroje

42. Asociace soukromého zemědělství ČR *Profil* [on-line] Praha: 1998-2016 [cit. 2015-09-17]. Dostupné z: <http://www.asz.cz/cs/profil/>
43. Cestou necestou Liberecký kraj *Turistika* [on-line] Liberec: 2015-2016 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z webové stránky: <http://www.liberecky-kraj.cz/dr-cs/k-turistika/#skat=0;r=0;page=2>
44. Czech Convention Bureau *Úvod* [on-line] Praha: 2012-2016 [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://www.czechconvention.com/>
45. Czech Specials *Představení projektu* [on-line] Praha: 2014 [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://www.czechspecials.cz/about-us/>
46. Czech Tourism *Česká republika je atraktivní i pro turisty ze vzdálenějších zemí* [on-line] Praha: 2014 [cit. 2015-11-30]. Dostupné z webové stránky: <http://www.czechtourism.cz/pro-media/tiskove-zpravy/ceska-republika-je-atraktivni/>
47. Czech Tourism *Další rekord: Do Česka přijelo 7,3 milionu turistů* [on-line] Praha: 2014 [cit. 2015-12-05]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/institut-turismu/aktuality/dalsi-rekord-do-ceska-prijelo-7,3-milionu-turistu/>
48. Czech Tourism *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku* [on-line] Praha: 2005-2016 [cit. 2015-09-16]. Dostupné z webové stránky: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>
49. Czech Tourism *Příjezdy turistů míří k novému rekordu* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-12-05]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/pro-media/tiskove-zpravy/prijezdy-turistu-miri-k-novemu-rekordu/>

50. Czech Tourism *Příjmy z cestovního ruchu vzrostly o 5,5 procent* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/pro-media/tiskove-zpravy/prijmy-z-cestovniho-ruchu-vzrostly-o-5,5-procent/>
51. Czech Tourism *Základní informace* [on-line] Praha: 2005-2013 [cit. 2015-09-17]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>
52. Česko jede *Česko jede* [on-line] Praha: 2011-2014 [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.ceskojede.cz/rubriky/cesko-jede/>
53. Český statistický úřad *Cestovní ruch – 4. čtvrtletí 2014* [on-line] Praha: 2014 [cit. 2015-12-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/cestovni-ruch-4-ctvrtleti-2014-qtvv029hr7>
54. Dobrá rada *Komplexní informační servis pro klienty regionální rady Moravskoslezsko Možnosti finanční podpory, Regionální operační program Moravskoslezsko* [on-line] Ostrava: 2007-2016 [cit. 2016-01-14]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financni-podpory>
55. Dotační.info *Integrovaný regionální operační program 2014-2020* [on-line] Praha: 2013 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/integrovaný-regionalni-operacni-program/>
56. E15.cz *Praha se bude ptát turistů, proč přijeli a jak jsou spokojení* [on-line] Praha: 2014 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/obchod-a-sluzby/praha-se-bude-ptat-turistu-proc-prijeli-a-jak-jsou-spokojeni-1148838>
57. European Travel Commission *About ETC* [on-line] Brusel: 2015 [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: <http://www.etc-corporate.org/?page=about-etc>
58. GaREP Liberecký kraj *Program rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje* [on-line] Brno: 2002 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://kultura.kraj-lbc.cz/page414/program-rozvoje-cestovniho-ruchu-libereckeho-kraje>
59. Hospodářské noviny *Do Česka loni přijelo skoro 26 milionů cizinců. Většina z nich jen na jeden den* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-12-03]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-63908500-do-ceska-loni-prijelo-skoro-26-milionu-cizincu-vetsina-z-nich-jen-na-jeden-den>
60. iDNES.cz *Praha je krásná, ale musí turistům nabízet nové zážitky* [on-line] Praha: 2014 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://praha.idnes.cz/praha-je-krasna-ale-musi>

-turistum-nabizet-nove-zazitky-pga-/metro.aspx?c=A151120_063006_co-se
-deje_jsk

61. Jezdecká škola Equus Kinsky *Jezdecká škola Equus Kinsky* [on-line] Hradištko: 2004-2016 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.equus-kinsky.cz/>
62. Jižní Čechy *Navštivte jižní Čechy* [on-line] České Budějovice: 2016 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: <http://www.jiznicechy.cz/cs-CZ/jizni-cechy.html>
63. Jižní Čechy *Představení projektu* [on-line] České Budějovice: 2015 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: <http://www.jiznicechy.cz/cs-CZ/jizni-cechy/jizni-cechy-olympijske/predstaveni-projektu.html>
64. Klub českých turistů *Historie KČT* [on-line] Praha: 2011-2016 [cit. 2015-09-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>
65. Klub českých turistů *Stanovy Klubu českých turistů* [on-line] Praha: 2011-2015 [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>
66. Kraj Vysočina *Vítejte na Vysočině* [on-line] Jihlava: 2008 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vitejte-na-vysocine/d-4000086/p1=1205>
67. Královéhradecký kraj *Doporučené akce* [on-line] Hradec Králové: 2015-2016 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.hkregion.cz/>
68. Královéhradecký kraj *Královéhradecký kraj* [on-line] Hradec Králové: 2013 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/kralovehradecky-kraj/statisticke-udaje-108/>
69. Křížová Ludmila *Získali jsme 420 miliard (Daniel Braun)* [on-line] Praha: Ministerstvo vnitra ČR 2014 [cit. 2015-09-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ziskali-jsme-420-miliard-korun.aspx>
70. Kudyznudy.cz – Czech Tourism *Co chcete dělat?* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-09-16]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Co-chnete-delat.aspx>
71. Liberecký kraj *Podpora turistické infrastruktury* [on-line] Liberec: 2014 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://kultura.kraj-lbc.cz/page414/podpora-turisticke-infrastruktury-cestovniho-ruchu>
72. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Cestovní ruch* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-10-15]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch>

73. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Dotace a programy* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-11-08]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/podpora-regionu-a-cestovni-ruch/regionalni-politika/programy-dotace>
74. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR Evropské strukturální a investiční fondy *Fondy EU v České republice: 23,83 miliard eur pro období 2014-2020* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU>
75. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR Evropské strukturální a investiční fondy *Informace o fondech* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-10-16]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>
76. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR Evropské strukturální a investiční fondy *Programové období 2007-2013* [on-line] Praha: 2012-2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>
77. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR Evropské strukturální a investiční fondy *Programové období 2014-2020* [on-line] Praha: 2012-2015 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
78. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR Evropské strukturální a investiční fondy *Programy 2004-2006* [on-line] Praha: 2012-2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006>
79. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Jankovský: Cestovní ruch může být výrazně efektivnější* [on-line] Praha: 2013 [cit. 2016-01-25]. Dostupné z webové stránky: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2013/Jankovsky-Cestovni-ruch-muze-byt-vyrazne-efektivne>
80. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Rok 2016 – Podprogram cestování dostupné všem* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2016-01-28]. Dostupné z webové stránky: [http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-\(2010-201/Rok-2016-Podprogram-Cestovani-dostupne-vsem](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-(2010-201/Rok-2016-Podprogram-Cestovani-dostupne-vsem)
81. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Portál územního plánování NUTS* [on-line] Praha: 2014 [cit. 2015-11-05]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>

82. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky *Regionální politika* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-09-14]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika>
83. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020* [on-line] Praha: 2013 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z webové s.: <http://www.mmr.cz/cs/podpora-regionu-a-cestovni-ruch/regionalni-politika/koncepce-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020>
84. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Světová organizace cestovního ruchu – UNWTO* [on-line] Praha: 2014 [cit. 2015-09-25]. Dostupné z webové stránky: [http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Mezinarodni-spoluprace/Ucast-v-mezinarodnich-organizacich/Svetova-organizace-cestovniho-ruchu-\(UNWTO\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Mezinarodni-spoluprace/Ucast-v-mezinarodnich-organizacich/Svetova-organizace-cestovniho-ruchu-(UNWTO))
85. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Veřejné investování* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-10-15]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Verejne-investovani>
86. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR *Zkvalitnění informací pro zpracování Satelitního účtu cestovního ruchu (TSA)* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-12-03]. Dostupné z webové s.: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Statistiky-Analyzy/Zkvalitneni-statistickych-dat-o-cestovnim-ruchu/Zkvalitneni-informaci-pro-zpracovani-Satelitniho-u>
87. Ministerstvo zemědělství ČR *Leader ČR* [on-line] Praha: 2009-2015 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>
88. Ministerstvo zemědělství ČR *Národní dotace* [on-line] Praha: 2009-2015 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/>
89. Ministerstvo zemědělství *O ministerstvu* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-10-20]. Dostupné z web. stránky: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/o-ministerstvu/>
90. Ministerstvo zemědělství *Program rozvoje venkova 2007-2013* [on-line] Praha: 2009-2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z webové stránky: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>

91. Ministerstvo zemědělství *Program rozvoje venkova 2014-2020* [on-line] Praha: 2009-2015 [cit. 2015-10-24]. Dostupné z webové stránky: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>
92. Ministerstvo zemědělství ČR *Veřejná podpora a podpora de minimis* [on-line] Praha: 2009-2015 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z webové stránky: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/verejna-podpora-a-de-minimis/>
93. Moravskoslezský region *Aktuality* [on-line] Ostrava: 2015-2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: www.msregion.cz
94. Národní síť Místních akčních skupin České republiky *Operační programy 2014-2020* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/podklady-pro-op/navrhy-operacnich-programu-2014-2020/>
95. Natura 2000 *Natura 2000 Soustava chráněných území evropského významu* [on-line] Praha: 2006 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z webové stránky: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2102&akce=&ssHledat>
96. Oficiální stránky obce Hradištko *Titulní strana* [on-line] Hradištko: 2016 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.hradistko-kersko.cz/>
97. Olomoucký kraj *O Olomouckém kraji* [on-line] Olomouc: 2015 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/o-olomouckem-kraji-cl-1362.html>
98. Pardubický kraj *O kraji* [on-line] Pardubice: 2011 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z webové stránky Pardubického kraje: <https://www.pardubickykraj.cz/o-kraji-/27654?managepreview=ok&language=1&chapter=1174>
99. Plzeňský kraj *Turistů ráj O kraji* [on-line] Plzeň: 2010 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: <http://www.turisturaj.cz/clanek/o-kraji>
100. Plzeňský kraj *Základní informace o kraji* [on-line] Plzeň: 2015 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/plzensky-kraj>
101. Reflex *Zahraniční turisté v Česku loni utratili 202 miliard korun. A kde ty peníze jsou?* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-12-10]. Dostupné z webové stránky: <http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/63926/zahranicni-turiste-v-cesku-loni-utratili-202-miliard-korun-a-kde-ty-penize-jsou.html>
102. Regionální operační program Střední Čechy *Základní informace* [on-line] Praha: 2016 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/>

103. Regionální rada NUTS II Severovýchod *Prioritní osy ROP SV* [on-line] Hradec Králové: 2007-2009 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z webové stránky: <http://www.rada-severovychod.cz/prioritni-osy-rop-sv>
104. ROP Jihozápad *ROP Jihozápad – Aktuality – 7/1/2016. Nové financování ROP Jihozápad* [on-line] České Budějovice, Plzeň: 2015 [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.rr-jihozapad.cz/?art=nove-financovani-rop-jihozapad>
105. ROP Severozápad *Projekty na podporu cestovního ruchu jsou účinné a úspěšné* [on-line] Ústí nad Labem, Karlovy Vary: 2012 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/projekty-na-podporu-cestovniho-ruchu-jsou-ucinne-a-uspesne>
106. ROP Severozápad *ROP Severozápad podpoří cestovní ruch více než 135 milionů korun* [on-line] Ústí nad Labem, Karlovy Vary: 2014 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/rop-severozapad-podpori-cestovni-ruch-vice-nez-135-miliony-korun>
107. Skal International *What is Skal?* [on-line] Malaga: 2015 [cit. 2015-10-01]. Dostupné z: <http://www.skal.org/en>
108. Statistika & my *Měsíčník českého statistického úřadu Kolik vydělává tuzemský cestovní ruch* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2015/04/kolik-vydelava-tuzemsky-cestovni-ruch/>
109. Státní zemědělský a intervenční fond *O nás* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-10-22]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/o-nas>
110. Státní zemědělský a intervenční fond *Základní informace* [on-line] Praha: 2013-2015 [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/prv2014-zakladni_informace
111. Strategie.cz *Czech Tourism nabídne regionům návod, jak tvořit produkty cestovního ruchu* [on-line] Praha: 2012 [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/zpravy/czechtourism-nabidne-regionum-navod-jak-tvorit-produkty-cestovniho-ruchu-938674>
112. Středočeský kraj *Základní informace o kraji* [on-line] Praha: 2016 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: www.kr-stredocesky.cz/kraj
113. The International Air Transport Association *About us* [on-line] Montreal: 2015 [cit. 2015-10-04]. Dostupné z: <http://www.iata.org/about/Pages/index.aspx>

- 114.** The International Civil Aviation Organization *About ICAO* [on-line] Montreal: 2015 [cit. 2015-10-04]. Dostupné z: <http://www.icao.int/about-icao/Pages/default.aspx>
- 115.** The International Institute For Peace Through Tourism *About us* [on-line] Vermont: 2015 [cit. 2015-10-04]. Dostupné z: <http://www.iipt.org/AboutUs.html>
- 116.** The Organisation for Economic Co-operation and Development *About* [on-line] Paris: 2015 [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/about/>
- 117.** Turistika.cz *Česko v datech: Turistický ráj Česko kam jezdí nejvíce cizinců a kde trávíme tuzemské dovolené?* [on-line] Praha: 2015 [cit. 2015-12-05]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/clanky/cesko-v-datech-turisticky-raj-cesko-kam-jezdi-nejvice-cizincu-a-kde-travime-tuzemske-dovolené>
- 118.** Ústecký kraj *Historie a současnost Ústeckého kraje* [on-line] Ústí nad Labem: 2014 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.kr-ustecky.cz/historie-a-soucasnost/d-850435/p1=204829>
- 119.** World Tourism Organization UNWTO *Who we are* [on-line] Madrid: 2015 [cit. 2015-09-25]. Dostupné z: <http://www2.unwto.org/content/who-we-are-0>
- 120.** World Travel & Tourism Council *About* [on-line] London: 2015 [cit. 2015-10-01]. Dostupné z: <http://www.wttc.org/>
- 121.** Zlínský kraj *O kraji* [on-line] Zlín: 2016 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/o-kraji-cl-17.html>
- 122.** Živý kraj oficiální průvodce Karlovarským krajem *Karlovarský kraj v kostce* [on-line] Karlovy Vary: 2015 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: <http://www.zivykraj.cz/cz/destinace-karlovarsky-kraj/karlovarsky-kraj-v-kostce>

Ústní a písemná sdělení

- 123.** Lukeš, Pavel: Písemné sdělení. Praha, MMR. 10/11/2015
- 124.** Pulpán, Petr: Ústní sdělení. Hradištko u Sadské. 01/2016

7. Přílohy

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Rozhovor	I
Příloha 2 Propagační materiál Jezdecké školy Equus Kinsky v Hradištku u Sadské	IV

Příloha 1 Rozhovor

Čerpáte nebo jste čerpali dotace – státní nebo z EU nebo oboje? Na co konkrétně se dá nastavit čerpání?

Ano, využili jsme dotací. Hlavním poskytovatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. V rámci získání podpor existuje systém bodování, pokud se dostanete nad pomyslnou čáru, je možné dotaci získat, jinak nemáte šanci. Závisí to na historii vašeho podnikání, finančním zdraví, hospodaření podniku. Nelze získat dotaci, když jste ve ztrátě. S nápadem to funguje tak, že i kdybyste měla sebelepší nápad, musí se vejít do tabulek. Proto je lepší si najmout na vypracování projektu specializované firmy. V prvním kole musí mít projekt všechny náležitosti, výpis z katastru musí prokázat, že jste majitelem nemovitosti, ověřuje se, jestli neparazitují na jiném pozemku, vše musí být v originálech, nesmějí být kopie. Mnoho žádostí neprojde ani prvním kolem. Ti, kdo budou poskytovat dotace, ví přesně, kolik mají peněz a kolik jich mohou vpustit do oběhu, na bodování tudíž stojí prvotní úspěch.

My jsme v současnosti využili dotace přes cestovní ruch na vybudování dětského hřiště, půjčovnu kol a sportovních potřeb a půjčovnu lodí jako doplňkovou záležitost ke koním. Úspěchem je být ve správný čas na správném místě. Podporu na vybudování penzionu a jiné formy ubytování jsme z těchto fondů nevyužili.

Je to jednorázová transakce, která musí být každý rok jiná nebo se může čerpat dlouhodobě?

Např. podporu 5 milionů jako žadatel mohu žádat při investici za 10 milionů. Dá se však rozdělit na etapy, když nemáme dostatek peněz, vše závisí na našem rozpočtu. Každý projekt je individuální, a vše závisí na podmínkách, které jsou předem stanoveny. Můžu tak čerpat dotace i zpětně, kdy se proplácí faktury, které v rámci projektu vznikly nebo mohu čerpat průběžně stanovené prostředky po předložení faktur nebo popřípadě, pokud potřebuji finance předem, mohu čerpat dotace, ale během velmi krátké lhůty musím doložit, jak byly finance použity. Může to být projekt na 2 roky, ale také na několik let.

Jak složitý je princip získávání dotací, děláte si projekty sám nebo Vám je někdo pomáhá připravovat?

Nejsložitější je na tom administrativa. Projekty jsme si nechali zpracovat od člověka, který se tím živí.

Co byste na dotacích zlepšil, jak by šel princip čerpání zjednodušit?

Určitě administrativu. Je to hodně složitého papírování. A kdyby stát udělal větší podporu infrastruktury a železnic. Třeba v Hradištku jsou mezi domy prašné cesty, když k nám někdo jede, není zde pořádná cesta pro automobily. Celkově by prospělo, kdyby stát financoval prostředky více do silnic a infrastruktury. Také se mi nelíbí, jak vysoké jsou náklady na projekty a vzniká tak prostor pro lobisty, kteří se na tom přizívají.

Například jsou složitější dotace v rámci vzdělávání, protože to sebou nese řadu dalších závazků. Na druhou stranu pak není řečeno, kolik si můžou příjemci dotací, kteří daný produkt vzdělávání vytvoří, říci peněz od zákazníků.

Jak jste provázán s jinými podnikateli? Vzájemné služby nebo klientela? Využívá někdo, koho znáte z obce nebo kraje čerpání dotací, někdo kdo třeba využívá i Vašich služeb? Pomáháte ještě někomu tím, že čerpáte dotace? Dotýká se to i jiných podnikatelů, třeba v obci, městě nebo kraji?

Hospody žijí z cykloturismu, obce žije z turistů. V Nymburku je spousta památek, doprava je kyvadlová, autobusová, je zde naše jízďárna nebo v Ostré - Botanicus. Všichni si navzájem můžeme udělat propojený program pro turisty, např. díky parníku, který sem přijíždí se švýcarskými turisty, loď Florentina, která dokáže převézt 70 lidí, většinou zahraničních turistů, kteří se nalodí v Praze, většinou jsou to lidé v důchodu a jedou do Mělníka, přes naši jízďárnu na Poděbrady. Zařízení vzniknou, když bude zájem.

Podél Labe vede cyklostezka, využili jsme tak myšlenky půjčovny kol. V okolí se také nachází Sadské jezero a Kersko, takže o cyklisty zde není nouze, plus nabízíme služby penzionu v kapacitě o 30 lůžkách. V Sadské jsou další dva hotely, tím jak šla cykloturistika dopředu, mohlo vzniknout více ubytovacích zařízení. V rámci toho jsme zpracovali mapu cyklostezek v okolí, kterou nabízíme ve formě letáků. Existuje mnoho tzv. průzkumníků Labe, kteří jezdí z jedné strany České republiky na druhou. Díky dotacím ze státního rozpočtu je financována tzv. Labská stezka, která je využívána jak pro pěší turisty, tak i pro cyklisty. Lidé se potřebují o těchto možnostech dozvědět, takže jsme součástí propagace na serveru „Labské stezky“ jako možnost v rámci ubytování. Vzájemný odkaz jízďárny a „Labské stezky“ tak pomáhá informovat potenciální turisty o novinkách a možnostech, a to i přes informační centra.

Více jezdí českých turistů, než zahraničních. Zahraniční turisté spíše využívají jízdu přes řeku Labe. V rámci dotací EU vznikly možnosti pro turistické plavby, kdy např.

Holandané stráví v Čechách jeden či dva týdny a cestují po řece a zastavují na předem nasmlouvaných místech. Třeba my patříme k jedné z těchto zastávek, kde se turisté zastavují výletní lodí a je pro ně připravena jezdecká podívaná. Jedou do Nymburka, kde mohou přestoupit na autobus a podívat se na pivovar, jízdárnu a její hodinový program a pak nastoupí znovu v Brandýse na loď.

Máte nějakou představu, jak by se mohla zlepšit situace využití agroturistiky nebo zlepšení služeb v kraji?

Myslím, že základem je děti vést od mala ke sportu. Mediálně rozhýbat lidi. Dříve byl např. Sokol, Svazarm, Klub turistů. Budovat sportovní zařízení pro děti. Navíc podporovat místní akce, v Německu třeba platí nepsané pravidlo, že pokud je ve městě nějaká akce, každý by měl přijít ji podpořit.

Pociťujete újmu, když se zabírají zemědělské plochy proti nově vznikajícím skladům? A jestli ano, bylo by třeba možno pomocí dotací změnit tuto situaci?

Ve skladech ani tak ne, průšvihem v zemědělství je pálení obilí a slámy. Odpady (kejdly) se dají do spaloven a vyrábí se z nich bioplyny. To prodražuje krmiva pro koně, dnes stojí dva metráky sena 700,-Kč + 150,-Kč doprava. Tak se odběratelé přeplicí navzájem, protože sena je málo. My jsme se třeba museli předzásobit až do května, abychom měli jistotu, že vyjdeme s krmivem. Ti, co drží seno, čekají na vyprodávání sena a vzniká boj o krmivo. Vše je pak o financích.

Příloha 2 Propagační materiál Jezdecké školy Equus Kinsky v Hradištku u Sadské

POŘÁDÁNÍ MNOHA SPORTOVNÍCH AKCÍ

Aktuální informace vždy na našem webu
www.equus-kinsky.cz

MOŽNOST PRONÁJMU AREÁLU

SOUKROMÉ OSLAVY

Restaurace pro 70 osob

KONTAKTNÍ INFORMACE

Adresa: JŠ Equus Kinsky
Hradištko 126, 289 12, Sadská

GPS: 50°10'2.406"N
14°56'57.030"E

Tel.: Půlpán Petr
+420 777 247 110
+420 724 026 464

Půlpánová Líbuše
+420 776 057 706

e-mail: js@equus-kinsky.cz
www.equus-kinsky.cz

Těšíme se na vaši návštěvu!

JEZDECKÁ ŠKOLA EQUUS KINSKY

Hradištko u Sadské

- výcvik jezdců a koní
- vyjížděly do okolí lesů Kerska, Sadského jezera a povodí Labe
- výcvik mladých koní
- prodej koní
- ustájení soukromých koní v prostorných boxech s využíváním jezdeckého areálu včetně několika hektarů pastvin, dvou jezdeckých hal a dvou venkovních kolbišť, kolotoče, solária, zastřešeného lonžovacího kruhu, klubového a technického zázemí,
- prodejna jezdeckých potřeb

PENZION CAEZAR

Rodinný penzion není určen pouze pro majitele koní a jezdců, ale můžete ho využít i k rodinné rekreaci jako zázemí pro výlety do okolí.

Toulky po lesích Kerska, po břehu Labe nebo pískové pláži Sadského jezera Vám jistě zprjemní váš volný čas.

V penzionu je 26 lůžek na 2 – 4 lůžkových pokojích, společenská místnost s krbem, s TV a kuchyňským koutem.

PŮJČOVNA SPORTOVNÍHO VYBAVENÍ

- Kolečkové brusle + chrániče
- Petanquem Badminton
- Fotbalový, volejbalový a basketbalový míč

PŮJČOVNA JEZDECKÉHO VYBAVENÍ

PŮJČOVNA LODÍ U MÍSTNÍHO MOLA

- laminátová pramice + záchrané vesty
- laminátová kanoe + záchrané vesty
- možnost pohodlného koupání
- možnost zakotvení s vlastní lodí

PŮJČOVNA JÍZDNÍCH KOL A VYBAVENÍ

- množství cyklostezek v okolí

V AREÁLU NALEZNETE INFORMAČNÍ CENTRUM

www.info-centrum-hradištka.webnode.cz

VENKOVNÍ ODPOČÍVADLO PRO TURISTY

DĚTSKÉ A RELAXAČNÍ HRISTÉ

MOŽNOST RYBOLOVY NA LABI

PŮJČUJEME SPOLEČENSKÉ HRY

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR – DOTACE ZE STRÁŇNÍHO ROZPOČTU V RÁMCI NÁRODNÍHO PROGRAMU PŮJČOVNY KESTOVNÍHO RUCHU 2013